CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

0136- N. Nagari C4

श्रीमद् भगवद्गीता

Meterial: P

Kumar

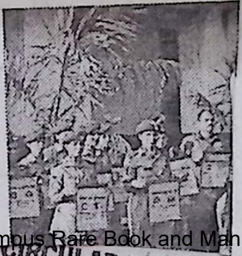

nts of ₹25.13 crore from
NHM and ₹11.75 crore
der the state zone scheme
re fixed for rejuvenating
e sick areca plantations in
e district and 5,842
plications were received so
r. Minister S. Suresh

(Clockwise from Left) Students of
Affairs Minister S Suresh Kumar re

Poor Sec

Express News Service

Chikmagalur: The real
fruits of democracy will be

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

भगवद्गीता - 1

॥ग॥

॥भगवद्गीतावचनचार्थकेक्षान०लः॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

न्तुर्वः स्रवन्तो मितिदिग्धं थः। थनां प्रपन्नपारिजाताय
तोत्रवेत्रैकपाणये। ज्ञानमुद्राय कृष्णाय गीतामृतदुहे न
मः। सर्वोपनिषदो गावो दोग्धा गोपालनंदनः। पार्थो व
त्सः सुधीर्भोक्ता दुग्धं गीतामृतं महत्। पार्थाय प्रतिबो
धितां भगवता नारायणेन स्वयं। व्यासेन ग्रथितां पुरा
णमुनिना मध्ये महाभारतं। अद्वैतामृतवर्षिणीं भ
गवतीमष्टादशाध्यायिनीं। अंब त्वामनुसंदधामि भ
गवद्गीते भवद्वेषिणीं। मलनिर्मोचनं पुंसां जलस्ना
नं दिने दिने। सकृद्गीतांभसि स्नानं संसारमल
नाशनं। पादं वा पार्थपादं वा श्लोकं श्लोकार्धमेव वा।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नितः यान्याते विघ्नः समो समथिगच्छति सच्चिदानंदरू
पाय कृष्णायाक्लिष्टकारिणे। नमो वेदांतवेद्याय गुरवे बु
द्धिसाक्षिणे॥ ॥धृतराष्ट्र उवाच॥ ॥धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे स
मवेता युयुत्सवः। मामकाः पांडवाश्चैव किमकुर्वत सं
जय॥ ॥संजय उवाच॥ ॥दृष्ट्वा तु पांडवानीकं व्यूढं
दुर्योधनस्तदा। आचार्यमुपसंगम्य राजा वचनमब्रवी
त्॥ पश्यैतां पांडुपुत्राणामाचार्य महतीं चमूं। व्यूढां
द्रुपदपुत्रेण तव शिष्येण धीमता॥ अत्र शूरा महेष्वासा
भीमार्जुनसमा युधि। युयुधानो विराटश्च द्रुपदश्च महार
थः॥ धृष्टकेतुश्चेकितानः काशिराजश्च वीर्यवान्। पुरु

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

जित्कुंतिभोजश्च शैब्यश्च नरपुंगवः॥ युधामन्युश्च विक्रा॰
न्त उत्तमौजाश्च वीर्यवान्॥ सौभद्रो द्रौपदेयाश्च सर्व एव म
हारथाः॥ अस्माकं तु विशिष्टा ये तान्निबोध द्विजोत्तम।
नायका मम सैन्यस्य संज्ञार्थं तान्ब्रवीमि ते॥ भवा
न्भीष्मश्च कर्णश्च कृपश्च समितिंजयः॥ अश्वत्थामा वि
कर्णश्च सौमदत्तिस्तथैव च॥ अन्ये च बहवः शूरा मदर्थे
त्यक्तजीविताः॥ नानाशस्त्रप्रहरणाः सर्वे युद्धविशार
दाः॥ अपर्याप्तं तदस्माकं बलं भीष्माभिरक्षितं। पर्याप्तं
त्विदमेतेषां बलं भीमाभिरक्षितं॥ अयनेषु च सर्वेषु यथा
भागमवस्थिताः॥ भीष्ममेवाभिरक्षंतु भवंतः सर्व एव

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

डिा तस्पास्प॰कानयान्रुर्ज॰कु३ वृधः पितामहः।स्प॰हना
द॰विनाक्षैः रा॰स॰द्धौव्रतापवान्ततः रा॰सास्वतेर्मी
स्वद्वागावानकणोमसाः।स्पहस्थैवात्पहनाः॰तः स्पराव्
स्मलोनवन्ततः स्वेतेसर्यैर्क्षेमयातिस्प॰दनेस्प-
तौ।मा य वः पा॰ठ वस्वैवदिकौरा॰स्यौव्रद्ध्यातुः।पा॰वक
मा॰हृबोकेशेदेवदतथन॰कर्माः।पौ॰वृ॰द्धौमकारा॰सा॰
ता मकर्मवकोदनः।मन॰तविकय॰नाकाक॰तीभत्वोपथि
भीनः।नकुलः स्पहदेवस्वस्पच्योपमगाभषणकौ।कारपस्वप
नमोक्षास्पः रिस॰जीवमसानबाः।दसरूमृत्वोविनाहस्वस्प
ताकिस्वापनाक्षितांः।दपदोक्षोपदेयास्वस्पवेराः पछिवीप

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ते सौभद्रश्च महाबाहुः शंखान् दध्मुः पृथक् पृथक्॥ स घोषो
धार्तराष्ट्राणां हृदयानि व्यदारयत्। नभश्च पृथिवीं चैव तुमु नभश्च
लो व्यनुनादयन्॥ अथ व्यवस्थितान् दृष्ट्वा धार्तराष्ट्रान् क
पिध्वजः। प्रवृत्ते शस्त्रसंपाते धनुरुद्यम्य पाण्डवः॥ हृषीके
शं तदा वाक्यमिदमाह महीपते॥ ॥अर्जुन उवाच॥ सेन
योरुभयोर्मध्ये रथं स्थापय मेऽच्युत। यावदेतान्निरी
क्षेऽहं योद्धुकामानवस्थितान्। कैर्मया सह योद्धव्यमस्मि
न्रणसमुद्यमे। योत्स्यमानानवेक्षेऽहं य एतेऽत्र स
मागताः। धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धेर्युद्धे प्रियचिकीर्षवः॥ प
रणं सञ्जय उवाच॥ ॥एवमुक्तो हृषीकेशो गुडाकेशेन भारत

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तास्येन चोत्तनचोऽर्थोऽस्या पत्नि त्वा नचोत्तम०। तीक्ष्ण द्रोण
प्रमुस्त तः स्वर्वेजा० वम सो हि ता०। रुवाव पार्थ परपे तान्स्व
म वे तान्कुरु नितितत्वा पर पर्स्थ तान्पार्थ पितृन घावि
ताम सान्मा वार्णान्मा तलान्ता तृन्नौ तान्पौतान्
२ स्वस्ती० स्त घा। रवर नान्स्व दुरुखै वस्येन चोत्तनचो नवि
तान्स्वमी सास्त को० ते नः स्वर्वनिव० प्र नवस्थ तान्।
कृपचा पन्न चा विष्णो विषी द० निदम ब्रवीतु॥ ॥ मार्कन:॥
दृक्षे म० स्व कून० कम्मा र र हूं० स्वमुप स्पा त०। स्वी द० ति
ममणा तानि मस० वपनि र ष्णाति विवेप घस्वरानीने मो
नो मदर्वस्वका यातेणा० डी व० स्व० स्वतेक स्ता त्व कै वप

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

निरस्तेता।नवराक्कोष्ठवस्थात्॰नमती ववमे मनः।निमित्तानि
वपरमा।मिविपनी ता।निकेरावा।नवाँसयोनुपरमा।मिरुत्वोस्व
ननमारुवे।नका॰तेविकृच॰कृष्ण नवनाकृा॰स्तुरस्या।निव।
कि॰नोनाक्रोन णो।वि॰उकि॰तो णैकी।वि तेनका।रषामघैका॰
सि।तिं॰नोनाकृा॰तो णाः॰स्तुरस्या।निवातउद्गे वस्थि ताकुधेग्र
ता॰स्तनक्काय ना।निवा।मा।वाणः।पित नः॰भ कास्त णैवक्वपि
तामरुः।मा नुला:स्वरुना पौ ताः॰रा।ताः॰स्य॰वपिन
स्तघा।र ता॰नरु॰तु।मिक्का।मि प्न तो।पि नथस्तुदना।मि
पि त्वै लो कानाकृास्पाशे तौ।कि॰नमशीकतौ।नित्ता था
तनाक्षा॰नः॰काश्री।तिः॰स्पानूकादना।पाप मे का।श्रिसचो
दस्मा नूरुत्वै ता।ना त ता:यिनः॰तस्मा॰नाशिवश॰रु॰

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तुं· धार्तराष्ट्रान्स्वबान्धवान्· स्वजनं· हि कथं· हत्वा
सुखिनः स्याम माधव यद्यप्येते न पश्यन्ति· लोभोपह
तचेतसः कुलक्षयकृतं· दोषं· मित्रद्रोहे च पातकं· क
थं· न ज्ञेयमस्माभिः पापादस्मान्· निवर्तितुं· कुलक्षय
कृतं· दोषं· प्रपश्यद्भिर्जनार्दना कुलक्षये प्रणश्यन्ति
कुलधर्माः सनातनाः धर्मे नष्टे कुलं· कृत्स्नमधर्मो
ऽभिभवत्युत अधर्माभिभवात्कृष्ण· प्रदुष्यन्ति कुलस्त्रियः
स्त्रीषु दुष्टासु वार्ष्णेय जायते वर्णसंकरः· संकरो न
रकायैव कुलघ्नानां· कुलस्य च· पतन्ति पितरो ह्ये
षां· लुप्तपिण्डोदकक्रियाः दोषैरेतैः कुलघ्नानां· वर्ण

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ङ्करकारकैः। उत्साद्यन्ते जातिधर्माः कुलधर्माश्च शाश्व
ताः। उत्सन्नकुलधर्माणां मनुष्याणां जनार्दन। नर
के नियतं वासो भवतीत्यनुशुश्रुम। अहो बत मह
त्पापं कर्तुं व्यवसिता वयं। यद्राज्यसुखलोभेन हं
तुं स्वजनमुद्यताः। यदि मामप्रतीकारमशस्त्रं शस्त्र
पाणयः। धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे क्षेमतरं भवेत्। व
।। ।। संजय उवाच ।। ।। एवमुक्त्वार्जुनः संख्ये रथोप
स्थ उपाविशत्। विसृज्य सशरं चापं शोकसंविग्न
मानसः।। ।। शोकसंविग्नमानस इति।। ।। हरि
हिः ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्म

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तेसतः। उभयोरपि दृष्टोऽन्तस्त्वनयोस्तत्त्वदर्शिभिः। अविनाशि
तु तद्विद्धि येन सर्वमिदं ततं। विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चि
त्कर्तुमर्हति॥ अंतवंत इमे देहा नित्यस्योक्ताः शरीरिणः। अ
नाशिनोऽप्रमेयस्य तस्माद्युध्यस्व भारत॥ य एनं वेत्ति हंतारं य
श्चैनं मन्यते हतं। उभौ तौ न विजानीतो नायं हंति
न हन्यते॥ न जायते म्रियते वा कदाचिन्नायं भविता वा भूत्वा
न भूयः। अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्य
माने शरीरे॥ वेदाविनाशिनं नित्यं य एनमजमव्ययं।
कथं स पुरुषः पार्थ कं घातयति हंति कं॥ वासांसि
जीर्णानि यथा विहाय नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि। तथा

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

राणि विहाय जीर्णान्य॰ न्यानि सं॰याति नवानि देही॥ नै
नं॰ छिं॰ दं॰ ति शस्त्राणि नैनं॰ दहति पावकः। न चैनं॰ क्लेदयं॰
त्यापो न शोषयति मारुतः॥ अच्छेद्योऽयमदाह्योऽयमक्लेद्यो
ऽशोष्य एव च। नित्यः सर्वगतः स्थाणुरचलोऽयं॰ सनातनः॥
अव्यक्तोऽयमचिं॰त्योऽयमविकार्योऽयमुच्यते। तस्मादेवं॰ वि
दित्वैनं॰ नानुशोचितुमर्हसि॥ अथ चैनं॰ नित्यजातं॰ नित्यं॰
वा मन्यसे मृतं॰। तथापि त्वं॰ महाबाहो नैनं॰ शोचितुम
र्हसि॥ जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं॰ जन्म मृतस्य च। तस्मा
दपरिहार्येऽर्थे न त्वं॰ शोचितुमर्हसि॥ अव्यक्तादीनि भूता
नि व्यक्तमध्यानि भारत। अव्यक्तनिधनान्येव तत्र का परि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

वेदना। आश्चर्यवत्पश्यति कश्चिदेनमाश्चर्यवद्वदति तथैव चान्यः।
आश्चर्यवच्चैनमन्यः शृणोति श्रुत्वाप्येनं० वेद न चैव कश्चित्॥
देही नित्यमवध्योयं० देहे सर्वस्य भारत। तस्मात्सर्वा
णि भूतानि न त्वं० शोचितुमर्हसि॥ स्वधर्ममपि चावेक्ष्य न
विकं० पितुमर्हसि। धर्म्याद्धि युद्धाच्छ्रेयोन्यत्क्षत्रियस्य
न विद्यते। यदृच्छया चोपपन्नं० स्वर्गद्वारमपावृतं०। सु
खिनः क्षत्रियाः पार्थ लभंते युद्धमीदृशं०। अथ चेत्त्वमि
मं० धर्म्यं० संग्रामं० न करिष्यसि। ततः स्वधर्मं० कीर्तिं०
च हित्वा पापमवाप्स्यसि। अकीर्तिं० चापि भूतानि कथ
यिष्यंति तेव्ययां०। संभावितस्य चाकीर्तिर्मरणादिति

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

निस्कातो तयाद्राणा उपनत॰ मस्य॰ तेत्वा॰ मजानचाः॥ १ षा॰
वत्व॰ वरुमतो तुत्वा यास्य स्थिलाप्यव॰। मवाका वादा॰ स्व
वरुत्वदिषा॰ ति त का हिताः॥ नि॰ दं तस्तवस्या मप्यं॰ तते
उः सतन॰ न किं॰ रुतो वा प्रास्य स्पेस्वर्पं॰ हिवाकातोस्ता
स्पोमसी॰। तस्मा उत्तिष्ठकौ॰ ते यच्छाया कत निरवयः।
स्पस उः स्पेस्य मेकत्वालानाला तोकयाकयौ। ततोच्छ
धायच्छा स्वनैन॰ पावमवास्य स्थाय जा तेति हिता
स्याः स्पेवधि र्यौ मे तित्र मा॰ स्व गा व यायच्छ क्षोयया पार्घ
कर्मव॰ ५॰ प्रमृतास्य स्था नेरा तिकृतना रो स्थितप्रताका
याेनविमतो स्वलाम पारस्य पर्मस्य तायते मरुतोत

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDE

यात्।व्यवसायात्मिकाबुद्धिरेकेहकुरुनंदन॰।बहुशाखाह्यनं॰
ताश्चबुद्धयोऽव्यवसायिनां॰।यामिमां॰पुष्पितां॰वाचं॰प्रवदं॰
त्यविपश्चितः।वेदवादरताःपार्थनान्यदस्तीतिवादिनः।का
मात्मानःस्वर्गपराःजन्मकर्मफलप्रदां।क्रियाविशेषबहु
लां॰भोगैश्वर्यगतिं॰प्रति।भोगैश्वर्यप्रसक्तानां॰तयापहृ
तचेतसां॰।व्यवसायात्मिकाबुद्धिःसमाधौनविधीयते।
त्रैगुण्यविषयावेदानिस्त्रैगुण्योभवार्जुन।निर्द्वंद्वोनित्य
सत्त्वस्थोनिर्योगक्षेमआत्मवान्।यावानर्थउदपानेसर्व
तःसंप्लुतोदके।तावान्सर्वेषुवेदेषुब्राह्मणस्यविजा
नतः।कर्मण्येवाधिकारस्तेमाफलेषुकदाचन।माकर्म
फलहेतुर्भूर्मातेसंगोस्त्वकर्मणि।योगस्थःकुरुकर्मा

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त किमासीत व्रजेत किं।। श्रीभगवानुवाच।। प्रजहाति यदा का
मान् सर्वान् पार्थ मनोगतान्। आत्मन्येवात्मना तुष्टः स्थि
तः प्रज्ञस्तदोच्यते। दुःखेष्वनुद्विग्नमनाः सुखेषु विगतस्पृ
हः। वीतरागभयक्रोधः स्थितधीर्मुनिरुच्यते। यः सर्व
त्रानभिस्नेहस्तत्तत्प्राप्य शुभाशुभं। नाभिनंदति न द्वे
ष्टि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता। यदा संहरते चायं कूर्मोंगा
नीव सर्वशः। इंद्रियाणींद्रियार्थेभ्यस्तस्य प्रज्ञा प्रति
ष्ठिता। विषया विनिवर्तंते निराहारस्य देहिनः। रसव
र्जं रसोप्यस्य परं दृष्ट्वा निवर्तते। यततो ह्यपि कौंते
य पुरुषस्य विपश्चितः। इंद्रियाणि प्रमाथीनि हरंति प्र
सभं मनः। तानि सर्वाणि संयम्य युक्त आसीत मत्प

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नः॥ वशे हि यस्ये॰द्रियाणि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता॥ ध्याय
तो विषयान्पुं॰सः सं॰गस्तेषूपजायते॥ सं॰गात्सं॰जा
यते कामः कामात्क्रोधोऽभिजायते॥ क्रोधाद्भवति सं॰मोहः
सं॰मोहात्स्मृतिविभ्रमः स्मृतिभ्रं॰शाद्बुद्धिनाशो बुद्धि
नाशात्प्रणश्यति॥ रागद्वेषवियुक्तैस्तु विषयानिं॰द्रियै
श्चरन्॥ आत्मवश्यैर्विधेयात्मा प्रसादमधिगच्छति॥ प्रसा
दे सर्वदुःखानां॰ हानिरस्योपजायते॥ प्रसं॰नचेतसो
ह्याशु बुद्धिः पर्यवतिष्ठति॥ नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य न चा
युक्तस्य भावना॥ न चाभावयतः शां॰तिः॥ अशां॰तस्य कु
तः सुखं॰॥ इं॰द्रियाणां॰ हि चरतां॰ यन्मनोऽनुविधीय

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तो । तद्रूपत्वाच्च तत्प्रकाशः । वाक्यान्तरमेवाह । तथेति । तस्मादात्मप्रत्यग
का बाधो निरूपितो ता निरूप्य विराः । इ । इन्द्रियाणी । इन्द्रियार्थेति रूप्य
रूपप्रकाशप्रतिबन्धकाभावा निरास्य वन्ताना । तस्या । ज्ञान
तिरस्य । स मी । यस्या । ज्ञान तित्त्वा निरूप्य निरापरणतो
ऽनेः । आवृत्तमाणमवल । प्रतिष्ठा । रूपो उमापः प्रवि
रा । तिसद्धत्वात उक्तमाम । प्रविरा । तिरूपवैरूपरा । तिम
प्रोतिनकामकामी । विरागकामान्नः रूपवन्तो मा । रवन
ति निरूपणः । निष्कलो निरंजनः । कानः रूपरा । तिमथिपणकं
ति । पपाप्रास्तो स्थितिः पापनेना । प्रापाविशुत्ताति । स्था
तारूपाम । तकाले पिबृस्ता निर्वाणमक्ति । ब्रह्मनिर्वाण
मकाती ति । ॐ । तत्त्वादितिरसो मन्नेणवज्ञीतारूपनिषत्

ब्रह्मविद्यायां॰ योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे सागरतान
ते तो ज्ञानपर्वणास्या॰ स्यायोगो नाम द्वितीयोध्यायः॥ ॥
॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ अर्जुन उवाच ॥ ज्यायसी चेत्कर्म
णस्ते मता बुद्धिर्जनार्दन। तत्किं॰ कर्मणि घोरे मां॰ नियो
जयसि केशव॥ व्यामिश्रेणेव वाक्येन बुद्धिं॰ मोहयसी
व मे। तदेकं॰ वद निश्चित्य येन श्रेयोहमाप्नुयां॥ श्रीभ
२ गवानुवाच॥ लोकेस्मिन् द्विविधा निष्ठा पुरा प्रोक्ता मया
नघा॥ ज्ञानयोगेन सांख्यानां॰ कर्मयोगेन योगिनां॥
न कर्मणामनारंभान्नैष्कर्म्यं॰ पुरुषोश्नुते। न च संन्या
सनादेव सिद्धिं॰ समधिगच्छति॥ न हि कश्चित् क्षणमपि
जातु तिष्ठत्यकर्मकृत्। कार्यते ह्यवशः कर्म सर्वः

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्य सर्वभूतेषु कश्चिदर्थव्यपाश्रयः। तस्मादसक्तः सत
तं॰ कार्य॰ कर्म समाचर। असक्तो ह्याचरन्कर्म परमा
प्नोति पूरुषः। कर्मणैव हि स॰सिद्धिमास्थिता जनका
दयः। लोकस॰ग्रहमेवापि स॰पश्यन्कर्तुमर्हसि। यद्य
दाचरति श्रेष्ठस्तत्तदेवेतरो जनः। स यत्प्रमाण॰
कुरुते लोकस्तदनुवर्तते। न मे पार्थास्ति कर्तव्य॰ त्रि
षु लोकेषु कि॰चन। नानवाप्तमवाप्तव्य॰ वर्त एव च कर्मणि।
यदि ह्यह॰ न वर्तेय॰ जातु कर्मण्यतन्द्रितः। मम वर्त्मानु
वर्तन्ते मनुष्याः पार्थ सर्वशः। उत्सीदेयुरिमे लोका न कुर्या॰
कर्म चेदह॰। स॰करस्य च कर्ता स्यामुपहन्यामिमाः

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]ः। [illegible]ः कर्माणि विज्ञानं [illegible] ततानं तो [illegible]
[illegible] लोकस्य [illegible] नवे [illegible] ते [illegible]
[illegible] कर्माणि विज्ञान [illegible]
[illegible] कर्माणि [illegible]
६ [illegible] कर्माणि [illegible]
[illegible] कर्माणि [illegible]
[illegible] [illegible] त्यानिरा [illegible]
[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ज्ञानकाः॥स्वभाव०तौनस्वरूप०तौरूपा०तेतेपिकर्मितिः॥यद्वेतद्
त्यस्वरूप०तौनात्तिष्ठ०तिमेमत०स्पर्वज्ञानविष्णुका०स्ता
त्वधिनसानवैतस्यः॥स्पद्र०वेषतेस्वरूपाः॰त्वकतेज्ञान
वानविप्रकृति०सा०तित्तानिनित्यरू०कि०कनिकाति।
३०त्रियास्पे०त्रियस्पार्थेनानवैजोकावस्थतौ।तयोनिव
राज्ञानकैतौत्वस्पपनिप०घनौ॥स्वेत्यानूस्वयमौवित
ताः॥पनयमौस्वनप्लितानास्वयमैनियन०स्वेयाःपनय
मैतत्याववराः॥ज्ञकनरुकाव॥ज्ञघकेनप्रकृत्याः०पाप०
वनतिप्रकृषः॥ज्ञनिकि०नपिवात्तेयवलादिवनियोज्ञितः॥
॥सीतनवाङ्काव॥कामयषक्रोयपवानजोतगस्तु

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

द्भवः। महाशनो महापाप्मा विद्ध्येनमिह वैरिणां॰। धूमेना
व्रियते वह्निर्यथादर्शो मलेन च। यथोल्बेनावृतो गर्भस्त
था तेनेदमावृतं। आवृतं ज्ञानमेतेन ज्ञानिनो नित्यवै
रिणा। कामरूपेण कौं॰ दुष्पूरेणानलेन च। ३९॰ इन्द्रिया
णि मनो बुद्धिरस्याधिष्ठानमुच्यते। एतैर्विमोहयत्ये
ष ज्ञानमावृत्य देहिनं। तस्मात्त्वमि॰ इन्द्रियाण्यादौ नियम्य
भरतर्षभ। पाप्मानं प्रजहि ह्येनं ज्ञानविज्ञाननाश
नं। ४१॰ इन्द्रियाणि पराण्याहुरि॰ इन्द्रियेभ्यः परं॰ मनः। म
नसस्तु परा बुद्धिर्यो बुद्धेः परतस्तु सः। एवं॰ बुद्धेः परं॰
बुद्ध्वा संस्तभ्यात्मानमात्मना जहि शत्रुं॰ महाबाहो

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

कामात्तु पं॰ उ नारायण॰॥ कामात्तु पं॰ उ नारायण [illegible] ति॥ ॐ॰ तत्सदिति
श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां॰ यो॰ शा॰ श्रीकृ॰
योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसं॰वादे अध्यात्म ते तो ज्ञापर्वतिक
र्मयोगो नाम तृतीयोऽध्यायः॥ ॥श्रीभगवानुवाच॥ ॥इमं॰
विवस्वते योगं॰ प्रोक्तवानहमव्ययं॰। विवस्वान्मनवे प्राह
मनुरिक्ष्वाकवेऽब्रवीत्॥ एवं॰ पर॰ परं॰ प्राप्तमिमं॰ राजर्षयो विदुः॥ स
स कालेनेह महता योगो नष्टः परं॰ तप॥ स एवायं॰ मया
तेऽद्य योगः प्रोक्तः पुरातनः। भक्तोऽसि मे सखा चेति रहस्यं॰
ह्येतदुत्तमं॰॥ ॥अर्जुन उवाच॥ ॥अपरं॰ भवतो जन्म परं॰
जन्म विवस्वतः। कथमेतद्विजानीयां॰ त्वमादौ प्रोक्तवानि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ता॥ ।श्रीभगवानुवाच। बहूनि मे व्यतीतानि जन्मानि तव चा
र्जुन। तान्यहं वेद सर्वाणि न त्वं वेत्थ परंतप। अजोपि सन्ने
व्ययात्मा भूतानामीश्वरोपि सन्। प्रकृतिं स्वामधिष्ठाय
संभवाम्यात्ममायया। यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानि
र्भवति भारत। अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्य
हं। परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृतां। धर्म
संस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे। जन्म कर्म च मे
दिव्यमेवं यो वेत्ति तत्त्वतः। त्यक्त्वा देहं पुनर्जन्म नैति मामे
ति सोर्जुन। वीतरागभयक्रोधा मन्मया मामुपाश्रिताः।
बहवो ज्ञानतपसा पूता मद्भावमागताः। ये यथा मां प्र
पद्यंते तांस्तथैव भजाम्यहं। मम वर्त्मानुवर्तंते मनु

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ष्याः पार्थ सर्वशः। कां॰ न्तः कर्मणां॰ सिद्धिं॰ यज॰ न्त इह देव
ताः। क्षिप्रं॰ हि मानुषे॰ लोके सिद्धिर्भवति कर्मजा। चातुर्वर्ण्यं॰
मया सृष्टं॰ गुणकर्मविभागशः। तस्य कर्तारमपि मां॰ वि
द्ध्यकर्तारमव्ययं॰। न मां॰ कर्माणि लि॰ पं॰ ति न मे कर्मफ
ले स्पृहा। इति मां॰ योऽभिजानाति कर्मभिर्न स बध्यते।
एवं॰ ज्ञात्वा कृतं॰ कर्म पूर्वैरपि मुमुक्षुभिः। कुरु कर्मैव तस्मा
त्त्वं पूर्वैः पूर्वतरं॰ कृतं॰। किं॰ कर्म किमकर्मेति कवयोऽप्यत्र मो
हिताः। तत्ते कर्म प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वा मोक्ष्यसेऽशुभात्। क
र्मणो ह्यपि बोद्धव्यं॰ बोद्धव्यं॰ च विकर्मणः। अकर्मणश्च बो
द्धव्यं॰ गहना कर्मणो गतिः। कर्मण्यकर्म यः पश्येदक
र्मणि च कर्म यः। स बुद्धिमान्मनुष्येषु स युक्तः कृत्स्नक

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

र्मकृत्। यस्य सर्वे समारं०भाः कामसं०कल्पवर्जिताः।
ज्ञानाग्निदग्धकर्माणं० तमाहुः पं०डितं० बुधाः। त्यक्त्वा क
र्मफलासंगं० नित्यतृप्तो निराश्रयः। कर्मण्यभि
प्रवृत्तोपि नैव किं०चित्करोति सः। निराशीर्यतचित्तात्मा
त्यक्तसर्वपरिग्रहः। शारीरं० केवलं० कर्म कुर्वं० नाप्नोति
किल्बिषं०। यदृच्छालाभसं०तुष्टो द्वं०द्वातीतो विमत्सरः।
समः सिद्धावसिद्धौ च कृत्वापि न निबध्यते। गतसं०
गस्य मुक्तस्य ज्ञानावस्थितचेतसः। यज्ञायाचरतः
कर्म समग्रं० प्रविलीयते। ब्रह्मार्पणं० ब्रह्म हविर्ब्रह्माग्नौ
ब्रह्मणा हुतं०। ब्रह्मैव तेन गं०तव्यं० ब्रह्मकर्मसमाधिना।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

दैवकोवापनेच्यकृ॰ योणिनः पञ्चेपास्यते। व्रह्मा ण्नावापनेयकृ॰
यङ्कैनैवोपकृह्वति। स्नोत्वारीनो॰ द्रियाणाम्नोस्य॰ यमण्नि
जकृह्वति। रावदारीन्विषयानानाड॰ द्रियाण्निजकृह्वति। स्या
वीणी॰ द्रियकर्माणि व्राणा कर्माणि वापने। आत्मास्य॰ यम
योण्वाण्नौकृह्वति। स्नानदीपिते। उकायकृास्तपोयकृायोण
यकृास्तषापने। स्वाथायकृानयकृास्वय तयः स्य॰ रि
तङ्ताः। अपानेकृह्वति प्राणा॰ प्राणोपान॰ तषापने। प्राणा
पानमती। ऋथ्वा प्राणायामवनायाणः। अवनेनियतास्याः
प्राणान्माने जकृह्वति। स्नवैपोतेऽयकृविनोयकृ दैनपित
कल्पाः। यकृरिक्षाम्रतनओयाः॰ तिव्रस्नास्यनातन॰।
नायः॰ लोकोऽस्तयकृस्यकतोलाः कृनस्यतमात्व॰ वकृ

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

विधायकस्याविततावस्थाणोक्तसो। कर्मकाण्डविहितानुष्ठाने
वं० ज्ञात्वा विमोक्षस्थैरेवानुष्ठानमयाप्रमातृज्ञानया
ज्ञः पन० तपास्सर्वं० कर्मास्थिल० पापक्षाणे पनिस्समाकाते।
तद्विधिव्रतिपातेनपनिष्ठस्नेनस्येवच्यान्नुपदेश० तिते
स्नान० ज्ञानिनस्तवेदर्शिनः। नदृशात्वानपुनर्मोक्षमेव०
यास्पष्टिया० ३वाचेनलतानारोवेणत्रस्स्पष्टात्कालना
१० मोमाचियामपिवेदस्तिवापेत्ताः स्वर्वेत्ताः पापकसमः। स्म
र्व० स्नानम्रवेद्यैवत्रजिन० स्य० तनिधासिनाशहौथा० स्तिस्त्र
मिथ्योन्नितस्मात्स्याकृततेर्कलाज्ञानान्निः सर्वकर्म
णि तस्मात्स्याकृततेतधानादिज्ञानेनस्यादृरा० पवित्रता
कविद्यातो। तस्वत० योवस्य० स्यचः कालेनात्मानिवि०

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

इति। श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेंद्रियः। ज्ञानं ल
ब्ध्वा परां शांतिमचिरेणाधिगच्छति। अज्ञश्चाश्रद्दधा
नश्च संशयात्मा विनश्यति नायं लोकोऽस्ति न परो न
सुखं संशयात्मनः। योगसंन्यस्तकर्माणं ज्ञानसं
छिंनसंशयं आत्मवंतं न कर्माणि निबध्नंति धनं
जय। तस्मादज्ञानसंभूतं हृत्स्थं ज्ञानासिनात्मनः।
छित्वैनं संशयं योगमातिष्ठोत्तिष्ठ भारत॥ ॥मा
तिष्ठोत्तिष्ठ भारतेति। हरिः ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगव
द्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां संहितायां यो
गशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे ब्रह्मानन्दतीर्थपद
णि ज्ञानयोगो नाम चतुर्थोऽध्यायः॥ ॥श्रीकृष्णार्पण

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

वाक्योऽस्वमाप्नुजन्मेणतः। चोनकृक्तोकनिबृस्नानविनेया
थिगक्तिता। योनकृक्तोविरुयाक्ताविक्रिताक्ताक्रिते॰त्रिकाः।
स्वर्वनुताक्तानुताक्ताकुर्व॰नपिनलिप्यतोनैवकिं॰विक्त
नोमीतिकृक्तोमनोततत्वविमपरस्न॰क्तात्व॰स्वपरा॰
क्रिप्व॰नरस्न॰क्तक॰स्वपनुस्वस्वनाप्रलप॰नित्स्वक॰नू
त्व॰नन्मिज॰निमिष॰नपिाइ॰त्रिमाणी॰त्रिमार्घेजवत॰
तइतियानचनाब्रुमातान्मायाचाकर्मातास्न॰न॰तन्त्वा
कनोतिचः।लिप्यतेनस्वपापेनपत्रपत्रमिवा॰तस्मा।
काचेनमनस्वाद्धपकिवलैनि॰त्रिधैनपियोगिनः॰क
र्मकुर्व॰तिस्न॰न॰तान्त्वात्मारुथयो।कृकुः॰कर्मफलं॰त्य
क्त्वारा॰तिमाप्नोतिनैष्ठिकी॰।मायुकुः॰कामकानेयाफ

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

लेसक्तो निबध्यते० सर्वकर्म्माणि मनसा संन्यस्यास्ते सु
खं० वशी नवद्वारे पुरे देही नैव कुर्वन् न कारयन् न कर्तृत्वं०
न कर्म्माणि लोकस्य सृजति प्रभुः न कर्मफलसंयोगं०
स्वभावस्तु प्रवर्त्तते नादत्ते कस्यचित्पापं० न चैव सुकृतं०
विभुः अज्ञानेनावृतं० ज्ञानं० तेन मुह्यन्ति जं० तवः ज्ञाने
न तु तदज्ञानं० येषां० नाशितमात्मनः तेषामादित्यव
ज्ज्ञानं० प्रकाशयति तत्परं० तद्बुद्धयस्तदात्मानस्त०
न्निष्ठास्तत्परायणाः गच्छं० त्यपुनरावृत्तिं० ज्ञाननि
र्धूतकल्मषाः विद्याविनयसंपन्ने ब्राह्मणे गवि हस्ति
नि शुनि चैव श्वपाके च पंडिताः समदर्शिनः इहै
व तैर्जितः सर्गो येषां० साम्ये स्थितं० मनः निर्दोषं० हि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्मम ब्रूस्त्रत सँज्ञा ब्रूस्त्रा ति ते स्मि ता: । न प्र दु जे ति स्म च:
प्रा पा तो द्वि जे त्या पा वा प्रिय । स्मि न बुधि न स्म । स्कौ
ब्रूस्ता वि ब्रूस्ता । ति स्मि त: । वा जा स्मा रौ ब्रूस्त क्ता क्ता
व । द । त्या क्ता नि य [illegible] स । स्मा ब्रू स्ता यो [illegible] क्ता क्ता
[illegible] स म सै य [illegible] ता । [illegible] स । स्म स्मा ता तो मा द:
[illegible] नय [illegible] व तो मा [illegible] । त व । त: कौ । ते य न ते ज न म
ते ब्र य: । रा क्ता ती कै व [illegible] य: स्मौ [illegible] प्रा कु रा नी न
वि मो [illegible] क्ता म क्रो यो त व । वे प । स्म [illegible] कु: स्म
[illegible] न न: । यो । त: [illegible] सो । [illegible] । त [illegible]
ति वे व य: । स्म स्मो [illegible] ब्रू स्ता नि [illegible] । ब्र स्ता [illegible] तो चि म

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

कलितललितं । लेख्यानि वर्णानि जप्यः । लीलाकल्पजाः ।
किं न दैवायतनात्मानः । स्वर्वनितभिनेन ताः । काम
क्रोधविप्लवानां । यतीनां । बलवेतस्य । ज्ञातितोद्भ
वानि वर्णानि । वलते विदितात्मना । स्मरगीनूकृत्वाद्भ
भिबलिना । स्वयं रूक्षैवा । तं नेतवोः । प्राणापानौ स्मौ
भिकत्वा नारायणा । तनवानिपातौ यतेः । द्विचमनोर्बुधि
श्रुतिमोत्पनायपाकः । विनते कान यक्रोधोवः । स्व
धामक्रं १ वस्त्रः । तोक्रान । यानुतपस्या । स्वर्वलोकम
भेस्वन । रूक्षरू । स्वर्वनितानां । स्वात्मा । सा । ति

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

प्रकृति। आत्मा भा० टी० तिप्रकृतीति॥ ॥कति: अत
स्यादिति सोऽप्र तणवजीतास्तु पनिजतु ब्रह्म विधा
या० स्य० कृतामा० योगसास्वे सो दक्षार्क नस्य० वा
देशकातानतेतीज्ञापवृत्तिकर्मस्य० नास्ययोगोना
स्य० वसोधानय:॥ ॥१३२४॥ सीतणवाज्ञकाव॥ ॥
ज्ञानासितः कर्मविरत्व० कार्य० कर्मकनोति च: स्य०
नासीवयोगीवननिनज्ञिनवाक्रियः॥१॥ भा० स्य०
नासनितिप्रौकयोगि० त० विधिपा० उवानस्य०
नास्तस्य० कत्वौयोगीतवतिकस्वनाज्ञानत्तो
ऽनियोग० कर्मकानाज्ञासातो। योगा उक्तस्यपत

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्यैवरामः काननगोष्ठकातोयदादिने॰ द्रियार्थेजन
कर्मस्वन्तः जनकतोस्व र्वेणं॰ कल्पस्य॰ नर्मारणी
योगात्तुरुस्तदोकातोरुचनेदाकानामान॰ नाका
नमनुस्यादृयेतुआतैवकाकानोव॰ थनातैव
निपनाकानः व॰ थनाकाकानेनः स्तस्पायेनातै
२७ काकानाज्ञितः नानाकानस्तुरातुवेवतेताकैवरा
तुवतुज्ञितातानः स्वरा॰ तस्पनपनमाकारणमा
ज्ञितः रीतोतरुसरुः स्वेजतमामानावमान
योः ज्ञानविज्ञाननतमाकुरुस्पयोविज्ञिते॰ द्रिचः
तुक्षरतकातेयोगीसानलोसास्माका॰ वनः रु

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

न्मित्रार्युदासीनमध्यस्थद्वेष्यबन्धुषु॰ साधुष्वपि
च पापेषु समबुद्धिर्विशिष्यते॰ योगी युंजीत स
ततमात्मानं॰ रहसि स्थितः एकाकी यतचि
त्तात्मा निराशीरपरिग्रहः॰ शुचौ देशे प्रतिष्ठाप्य
स्थिरमासनमात्मनः नात्युच्छ्रितं॰ नातिनी
चं॰ चैलाजिनकुशोत्तरं॰ तत्रैकाग्रं॰ मनः कृत्वा
यतचित्तेंद्रियक्रियः उपविश्यासने युंज्याद्यो
गमात्मविशुद्धये॰ समं॰ कायशिरोग्रीवं॰
धारयन्नचलं॰ स्थिरः संप्रेक्ष्य नासिकाग्रं स्वं॰
दिशश्चानवलोकयन्॰ प्रशान्तात्मा विगतभीर्

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त्वा वा नि व्र ते स्प तः । म नः स्य ॰ ग म म श्चि तो ग्रु
मा स्या त म त्मा नः । त्रु ॰ क्र ॰ ने व स्य दा त्मा न ॰ ओ णि
नि च त मा न स्य ः रा ॰ ति नि वी ता प न मा ॰ म स्प
त्य ॰ स्प ष्ा म पि ण क्र । ति । ना त्मा स्न त स्य त्र यो णो
स्त न वै का ॰ त मा न स्न तः । न वा ति स्व म्र सी ल
स्य प क्ष ण्र तो नै व सा र्के ना त्र क्ष का न वि का न स्य द्य
क्र वे ष्र स्य न क म स्ति । त्र क्र स्व म्रा व बो ध स्य द यो णो त व
क्लि वि रा ति रुः स्य का । स्य दा वि नि च त ॰ वि त मा क
नो वा व ति ष्ा तो । नि स्य क रुः स्य र्व का मे त्यो त्र क्र र

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त्वकातेतदाद्यथाहीचोनिवातस्योने॰णतेसोपमा
स्मृतासो निनोयतविवस्यव्द॰ऋतोयोगमा
मनः॰यसोपन्नमतेवित॰निजय॰योगस्येवया।
यलवैवाकनात्मान॰परस॰नाकमनितष्पातिस्थ
रमाक॰तिक॰यत्तद्धिष्णास्नामती॰द्रिय॰वि
तियलनवैवाय॰स्वतरवलातितत्वतः॰य॰ल
वध्वावापन॰लात॰मन्मतेनापिक॰ततः॰यस्मि॰
स्वतोनरुःसेनणत्रणापिविवालातेत॰वि॰घा
रुःसरस॰योगवियोग॰योगस्य॰क्रित॰स्तनिस्व

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

येनसोकृष्णोयोगोनिर्विघ्नचेतस्या।स्य।कल्पाद्र
तवानुकाम्या।स्वक्कास्यवनिरोधतः।अनस्यैव।द्वि
यण्णाअ।विनियं।अस्यअ।ततः।रानैःरानेरुपन
अेहुष्माधतिणसीतस्या।अाकास्य।स्थ।अनः।क
त्वानकिं।विदविवि।तयेकृायतोयतोनिस्खलति
अनस्व।वलअस्थन।ततस्ततोनियं।अोत
२४ अनस्य।ववरा।नयेकृाप्रस्ता।तअनस्य।स्तोनं।
दाकानेववरा।नयेकृाप्रस्ता।
योगिनं।स्वस्यअतअ।उचैतिरा।ततऋस्य।ब्रस्
योगिनं।स्वस्यअतअ।उ
कृतअकल्पाजं।२४।उ।कनूस्यदाक्यानं।योगी
विणतकल्पाजः।स्वसेवब्रस्यास्य।स्थारीअकात।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ण्यसमस्त्वतो।स्यवत्वतस्य मा त्वा न॰स्यवत्वता निवा
त्वा नि।श्रुतते योगण्य त्क्वा त्वा स्यवत्वस्य स्वदसनिः।यो
मा॰परस्पति स्यवत्वस्य व॰वमा यिपरस्पति।तस्पाद॰
नप्रतारस्पा।मिस्य वमोनप्रतारस्पति।स्यवत्वतस्य
त॰योमा॰तक॰तोकवमा।स्यातः।स्यवघावत
मानोपिस्य योगीमा।यिवतति।मा क्वोपमोनस्यवत्
स्यम॰परस्पति योकेन।स्यस॰वायादिवाउः स॰स्ययो
गीपवमोमतः।माकेनउवाव।।योया॰योगस्वया
वाक्यः स्यामोनमपस्व दना।तस्पाद॰नपरस्पा
मिव॰वतत्वा।स्यातं॰स्याना॰व॰वतल॰।तिमनः

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

कक्षप्रमापितवलवद्रुः। तस्मात्‌ं निघ्नन्‌ं मन्तोवा
णोनिवस्रुरुच्छन्‌। ॥२४॥ वसीतनवानूकाशा। आस्य। रा
स्‌। भसजाबासोभनो उनिघ्नन्‌ं वत्स। आत्मासोनक
कौ। तेसवैनाणोत्यपेणरलतो। आस्य। यतालनाणो
णोउजणापदरतिमेमति:। वरपालनानुयततारावो
वाभूमपायत:॥ २८॥ अर्कनिरुवावा। आयति:स्वध
सोपेतोचोणाव्रलितमानस्य:। अप्रापायोणस्‌।
स्यधि। का। नति। कक्षणकतिकक्षि। नोतयवित्
स्त्रिके। नात्रभिवनस्यतिआप्रतिक्षोभसजाबासो

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

विकृतो वस्ताता:पभिा।रत कौरूप०राग०कृत्ता कैतमहि
रूपरोजत:।वेदना:रूप०रागरूपारूप कैतानलप
पपतो।।२१।।स्नीतणकानवाग।।पापनै वेफनाकृत
विनाशस्तरूपविपतो।नह्निकत्वात्ताकृकास्विरु
णति०तातणकृति।।४०।।श्रापपु०ापकृता०लोका
नभिक्षारारक्षती:रूपमा:।रवीना०सीमता०गेहै
योणतसो।निक्रापतो।क्षपवायोणिनाम्रे वकुले
तवतिपीमता०।रतचिरुलतितत०ल्पोकेकम्म
पडीदूरा०।ततत०वृधिरूप०योण०लततेपोवदि
शिकः०।यातते रततो।तुरः:रूप०।रूपाचोकत्नं०द

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नापूर्वोत्पास्येन तेनैव श्रीयते प्लवरो ऽपि स्थः। किंस्मा
स्तनापि चोत्पन्नरा बद्धूस्नातिवर्तते प्रयत्नाप्त
स्मानस्तु योनीस्य० रू धकिंत्विजः। अनेककन्यास०
स्य धस्ततो यातिपना० णति० तपस्विन्यो ऽपि को
योनी स्मानि त्योऽपि प्रतो ऽपि कः। कर्मस्विस्वाऽपि को
८४ योनी तस्यां योनीत वार्कनो योऽपि नाऽपि स्थवेजा०
साद्व ते ना० तनात्मनास्त धावान् तकते यो सा० स्य
सोरु कृत स्मोसतः॥ ४९॥ ।स्पसोरु कृत स्मोसत
रताः। स्मनिः ३८० तस्मा दितिसीमज्ञणवज्ञीतास्तुप
निजतनुब्रह्मविख्याय० योनरास्वेसीकस्माकेन

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्य॰वाद्यात्मास्तयोर्णो नासजच्छो व्याचः।स्तीत
णवान्वाव॥सस्यास्य कृमनाः पार्श्वयोणं॰रं॰क
त्सदास्वचः।आस्य॰रायः॰स्य सण्व॰मा॰यघोकास्य
स्यतकृणाक्षान॰तेफं॰स्यविक्सानम्रिदं॰व स्यामण
रोजतः।यक्षाव्या नेफतुयो नवृक्षातकासवरि
जातोसनुजयाााा॰स्यफस्वे भकस्विचाततिस्य
यचोायततामापविस्णिधाना॰कस्विन्मा॰वेति
तवतः।तुमिनापोनलोवाज्ञः॰स्य॰म नोवृाघेन
ववा।मस॰कानयातीय॰मेति॰नाप्रकृतिनसथा।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नापनैरामितिस्स्वना॰ प्रकृति॰ विधिसोपना॰ । श्री
वत्तुता॰ मानाबासोगनोदः॰ पार्चतेमनत्र्यातघो
नौनित्तुतानिस्नवर्तिपथानयाकारुः॰ कृत्स्नस्मा
मनतःप्रतवःप्रलयास्तणा। मतःपनतनः॰ ना
नाकिः॰ विदूस्तथनः॰ मनामचित्तस्मवर्तिदः॰ प्रोक्तः॰
२४ स्तुतेमनातिणनाताइवानस्नोरुमास्त्वको॰ तेरापु
तास्मिनरातिरास्तुर्गणोः प्रमावः स्मर्वदेवेजराबध
सेपौत्रज॰ नजाप्त॰ नामोण॰ यः पृथिका॰ वतेम
स्वास्मिनतपस्त्वजावीम॰ मा॰ स्मर्वत्तिताना॰ विधि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पार्श्वनातन॰।अचिर्भचिमतामस्मितेऽस्तेम
स्वनामरु॰।वृत॰।बलवता॰।वारु॰।कामनाणवैः
विवर्जित॰।यर्मीवित्रधोत्रुतेजकामोस्मितनतर्व
ता।तोवैवरणाविकातावानाऽस्मास्तामस्मारवतो।
मतरवेतितान्विचिनवरु॰।तेजतेमयािति
र्णतामचैलीवेनेतिःसार्वमिरंऽनणत्रामोहित॰
नातिमनानिमामेतोःपवनमवाचा॰।देवीमोबा
णतामचीममभाचाउनतावा।माभेवचेपूप
धा॰।तेमावामेता॰।तने॰।तितेनभा॰।उष्णतिनोमु

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ताः प्रपन्नं॰ तेननाथ मा॰ मा तथा पूरत स्मा ना
मा रूपं॰ तावमास्ति ताः रव न विधा तत्रं॰ ते मा॰ क
नाः रूप क्रतिनो र्क्न ना मा तो क्रि स्मा रूप न र्घा घी स्मा
नाव तन्न तर्जता तेजा॰ स्मानी निम्न क्रम्म पकत क्रि
वि रि जा ते प्रियो कि स्मा नि नो त्मा र्घ म क॰ सा॰
व म मा प्रिय॰ उ दा नाः स्व वृ वै ते स्मा नी का त्मौ व
मे म त॰ मा स्पृहा तः सा कि त्व क्रा त्मा मा मे वा न
त मा॰ णति॰ वक्रु ना॰ क न्मा ता म॰ ते स्मा न वा न्मा॰

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

प्रपद्यते। वासुदेवः सर्वमिति स महात्मा सुदुर्लभः।
कामैस्तैस्तैर्हृतज्ञानाः प्रपद्यंतेऽन्यदेवताः। तं
तं नियममास्थाय प्रकृत्या नियताः स्वया। यो यो
यां यां तनुं भक्तः श्रद्धयार्चितुमिच्छति। तस्य त
स्याचलां श्रद्धां तामेव विदधाम्यहं। स तया श्र
द्धया युक्तस्तस्याराधनमीहते। लभते च ततः
कामान्मयैव विहितान्हि तान्। अंतवत्तु फलं
तेषां तद्भवत्यल्पमेधसां। देवान्देवयजो यां
ति मद्भक्ता यांति मामपि। अव्यक्तं व्यक्तिमापन्नं
मन्यंते मामबुद्धयः। परं भावमजानंतो ममाव्य

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

यस्मान्नत्सं ॥ नास्ति ॥ प्रकाराः सर्वस्य योगमायास
मावृतः । मूढोयं ॥ नाभिजानाति लोको मामजम
व्ययं ॥ वेदाहं ॥ समतीतानि वर्तमानानि चार्जु
१८ न । भविष्याणि च भूतानि मां तु वेद न कश्चन ॥ इच्छा
द्वेषसमुत्थेन द्वंद्वमोहेन भारत सर्वभूतानि
सं ॥ मोहं ॥ सर्गे यांति परंतप ॥ येषां त्वंतगतं
पापं जनानां पुण्यकर्मणां ॥ ते द्वंद्वमोहनि
र्मुक्ता भजंते मां दृढव्रताः ॥ जरामरणमोक्षाय
मामाश्रित्य यतंति ये । ते ब्रह्म तद्विदुः कृत्स्नमध्या
त्मं कर्म चाखिलं ॥ साधिभूताधिदैवं मां सा

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

धियज्ञं॰ च ये विदुः। प्रयाणकालेपि च मां॰ ते विदुर्युक्त
चेतसः॥३०॥ ते विदुर्युक्तचेतस इति॥ ॥ॐ॰ तत्स
दिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्या
यां॰ योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसं॰वादे ज्ञानस॰
स्य विज्ञानयोगो नाम सप्तमोध्यायः॥ ॥
॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ अर्जुन उवाच॥ किं त
द्ब्रह्म किमध्यात्मं॰ किं॰ कर्म पुरुषोत्तम। अधि
भूतं॰ च किं॰ प्रोक्तमधिदैवं॰ किमुच्यते। अधियज्ञ
ः कथं॰ कोत्र देहेस्मिन्मधुसूदन। प्रयाणका
ले च कथं॰ ज्ञेयोसि नियतात्मभिः॥२॥ अक्षरं

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

णकाले च कथं ज्ञेयोऽसि नियतात्मभिः । अक्षरं ब्रह्म परमं स्वभावोऽध्यात्म
मुच्यते । भूतभावोद्भवकरो विसर्गः कर्मसं
ज्ञितः । अधिभूतं क्षरो भावः पुरुषश्चाधिदैवतं ।
अधियज्ञोऽहमेवात्र देहे देहभृतां वर । अन्तका
ले च मामेव स्मरन्मुक्त्वा कलेवरं । यः प्रयाति
स मद्भावं याति नास्त्यत्र संशयः । ५ । यं यं वा
पि स्मरन्भावं त्यजत्यन्ते कलेवरं । तं
तमेवैति कौन्तेय सदा तद्भावभावितः । तस्मा
त्सर्वेषु कालेषु मामनुस्मर युध्य च । मय्यर्पित

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तमनोबुद्धिर्मामेवैष्यस्यसं० श० यः।अभ्यासयो
गयुक्तेन चेतसा नान्यगामिना।परमं० पुरुषं० दि
व्यं० याति पार्थानुचि० तयन्॥कविं० पुराणमनु
शासितारमणोरणीयांसमनुस्मरेद्यः।
सर्वस्य धातारमचि० त्यरूपमादित्यवर्णं० त
मसः परस्तात्॥प्रयाणकाले मनसाचलेन भ
क्त्या युक्तो योगबलेन चैव भ्रुवोर्मध्ये प्राणमावेश्य स
म्यक् स० त० पर० पुरुषमुपैति दिव्यम्।यदक्षरं० वे
दविदो वद० ति विश० ति यद्यतयो वीतरागाः।य
दिच्छ० तो ब्रह्मचर्यं० चर० ति तत्ते पदं० सं० ग्रहेण

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

प्रवृत्तोऽस्य वैश्वानरात्मिकः स्त ० तथस्त सनो रुद्रनिरूप
राञ्जपूर्णायायात्मनः प्राणमास्थितो योगधारणा ० ।
ज्ञस्मितो कारन ० प्रस्थकारकन्मास्थ नेस्थानन्यः
प्रयातित्वकं देहं ० रयातिपन्नसंज्ञं ० णति ० ज्ञानन्ना
वेताः स्यत ० यो सं स्थानतिनित्यताः तस्याहं ०
०२ स्यन्तः पार्थनित्यान् कृस्यसोणिनः । मामुपेत्य
पुनर्जन्मदुःखालयमशाश्वतं ० प्राप्नुवं ० तिमहा
त्मानः सं ० सिद्धिं ० परमां गताः । आब्रह्मभुवना
ल्लोकाः पुनरावर्तिनोऽर्जुन । मामुपेत्य तु कौं ० तेय
पुनर्जन्म न विद्यते । स्यहस्रयुगपर्यं ० तमहर्यद्ब्र

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

दुस्थाप्तोविरः। नालो॰ ज्ञणस्तकस्यांता॰ तेजोनावलवि
कैकनाः। आकाक्षाकक्षयः स्तर्काः प्रतव॰ त्मरतनाण
मो। नाल्माणमेप्रलीय॰ ततत्वेकाकाक्षस॰ क्षिकेतु
तप्पामः स्नरवाय॰ तुत्वातुत्वाप्रलीयते। नाल्माण
मेवराः पाघप्रतवत्मरगनाणमे। पनस्तस्मात्तृत
वोन्मोकाक्षोकाक्षाहम्नातनः। यः स्नास्नावेजन्ते
जनरपहृणविनरपति। अकाक्षोकनरत्मक्षस्त
मारुः पनमा॰ णति॰। स्व॰ प्रापानेनिवर्त॰ ततधा
मपनमा॰ ममा। पनजः स्नपनः पाघतिक्षालत्मरस्व
[illegible] निरुतानिचेनस्नवसिद॰
वन्मया। [illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तत॰। यत्र काले त्वनावृत्तिमावृत्तिं चैव योगिनः। प्रया
ता यान्ति तं कालं वक्ष्यामि भरतर्षभ। अग्निर्ज्योति
रहः शुक्लः षण्मासा उत्तरायणम्। तत्र प्रयाता गच्छ
न्ति ब्रह्म ब्रह्मविदो जनाः। धूमो रात्रिस्तथा कृ
ष्णः षण्मासा दक्षिणायनम्। तत्र चान्द्रमसं ज्योति
र्योगी प्राप्य निवर्तते। शुक्लकृष्णे गती ह्येते जगतः
शाश्वते मते। एकया यात्यनावृत्तिमन्ययावर्तते
पुनः। नैते सृती पार्थ जानन् योगी मुह्यति कश्चन।
तस्मात्सर्वेषु कालेषु योगयुक्तो भवार्जुन। वेदेषु य
ज्ञेषु तपःसु चैव दानेषु यत्पुण्यफलं प्रदिष्टम्। अत्ये

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ति तद्धर्मं विमिदं । विदित्वा चोरो पचं । स्पष्टानमृपैति काम ।
॥ ५१ ॥ चोरो पचं । स्पष्टानमृपैति वाक्यमिति ॥ १० ॥
रुतिः ॐ । तद्धर्मं दिति सी स द्रण व ज्ञो तास्नु पति मनु
ब्रह्मा विभा या । सो न रा स्वे स्तो क सा के न स । वा दे
स तन ब्रह्म सो णो ना स सा स मो यथा चः ॥ ॥ स्तो क सा
पता सरस्व ॥ सीतणकानुवाद ॥ ३३ । तेण सतम ।
प्रव स्त्रा मन स्नुन वे । ज्ञान । विज्ञा न स्ण हित । ता
स्ता तो सो स्ता स्ने र ता त्नु । ना ह विभा ना ह ण स्त । प
वि त सि द स त स । प्रत का ता व ण स । य स्मी । स्त स्त स ।
क त सा क व । आ स द य ना ः प त पाः य र्म स्तपा स्त

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पन॰ तपोक्तप्राप्यमा॰ निवर्ते॰ तेमत्वेस्मा॰ स्मानवक्र
नि।भगवतत क्रिद॰ सर्वं॰ भगवद्वाक्यमूर्तिना।म
हणा।निसर्वभूतानि नसाक॰ चेष्ववव हिष्वतः।नर
भस्या।निभूतानि परम मेघोण मैरवन॰।भूततत॰न
वभूतस्योममसा क्ता भूततावनः।तथाकारास्थि
२९ तो।नित्ता॰वाचः।स्यवत्वणो भशा नूतिपास्यवौ।ति
भूतानि महाघ्यानीत्वप यान्यास्यर्वभूतानिकौ॰
तेयप्रकृति॰या॰ तिमाक्रिका॰ कृत्स्नाहत्ये पनस्सा
निकृत्स्नादौविस्वकाभ्मक॰।प्रकृति॰स्वाभावस्त
त्साविस्त्का।भिपनः पनः।भूतत्वाभ।मिम॰कृत्स्न

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

अवशं॰ प्रकृतेर्वशात् नच मां॰ तानि कर्माणि निबध्नं॰
ति धनं॰ उदासीनवदासीनमसक्तं॰ तेषु कर्म
सु। मयाध्यक्षेण प्रकृतिः सूयते सचराचरं॰ हेतु
नानेन कौं॰ जगद्विपरिवर्तते। अवजानं॰ ति मां॰
मूढा मानुषीं॰ तनुमाश्रितं॰ परं॰ भावमजानं॰ तो
मम भूतमहेश्वरं॰। मोघाशा मोघकर्माणो मोघ
ज्ञाना विचेतसः। राक्षसी मासुरी॰ चैव प्रकृतिं॰
मोहिनीं॰ श्रिताः। महात्मानस्तु मां॰ पार्थ दैवीं॰ प्र
कृतिमाश्रिताः। भजं॰ त्यनन्यमनसो ज्ञात्वा भूता
दिमव्ययं॰। सततं कीर्तयं॰ तो मां॰ यतं॰ तश्च दृ

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ष्ठु ऊर्ध्वताः। न मस्मृ॰ तस्य मा॰ तक्षा नितान्त क्षा उपा
स्ना ते। ज्ञान चक्षेन वा पान्मेच क्षू॰ तो मा ह पास्ना ते।
पकत्वे न पृथक्त्वेन ब ह या विरव तो म ह सा। म ह॰ क्षुत
न ह॰ चक्षुः स्व या ह म ह मौ ज थ॰। म तौ ह म ह मे
वाक्ष म ह मच्छि न ह॰ ह त। पिता ह मस्प क्ष ण तौ
माता भ्राता पिता म हः। वे घ॰ व विल मो॰ का न ह क्षो
मय्यक्ष्ने व वा। गति ति ति प्रि हः स्मा सी नि वा स्मः रा
न ण॰ स्ह ह त्वा। प्र ल वः प्रल्व चा स्प घा न॰ नि या न॰ बी
क्ष म का च॰। त पा म्प ह म ह॰ व र्ण॰ नि ण क्षा म ह स्ना क्षा

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

सिवाआमत०वैवमलदस्वसण्दस्वक्षारुमर्क्नातची
विष्णाक्षा०स्णोमपाःगुतपापचसैनिस्वास्वर्णतिं०प्र
र्णचान्तोतेपु०ताम्नक्षास्णाधास्त्ने०इलोकप्रस्न०ति
देक्षान्दुविदेवतोणान्नातेत०नक्षास्वर्णलोक०वि
सालं०नीतोपु०तामेमतल्लोक०विरा०तावव०ल
नीथर्मनप्रप०नाणलाणत०कामकामालत०
तो।मननाक्षि०तच०तोमा०णोञ्ज्ञनाःवत्पास्ण
ते।तेजा०निक्षातिग्क्षाना०णोनसेम०वसाममसं०।
तेपानादेवतातक्षाचम०तेरनधणानिताःते
नतोमिशनणचा०पनिधावता।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पिमासेवकौ० तेराराकु० ताविथिपुवक०।सरु०।हिस्प
वरासाना० लोक्षायप्रतुनेववानितुमामतिमान०
तितवैनातस्यव०।तिते।या०।तिदेवव्रतादेवानू
पितृन्मा०।तिपितव्रताः।तुतानिच्या०।तितुतेस्मा
या०।तिसगामिनोपमो०।पत०पुज्या०वल०तो
या० योसेतक्षाप्ररकतितादेरु०तक्षपरुतम
स्नामिप्ररातास्मनः।राक्षनोजिरादेस्नास्णिरास्मक
तोजिदेहास्णिसनायंहपरपस्णिकौ०तेरातलरू
ष्ठमदेर्वता०रुतारुतफीलोनेव०मोस्मास्णेकमी

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

व॰प नैः ।स्ण न्मा स्ण चो णृ ञ्का ता वि ङ्को मा ङ्पे का
स्णा स्ण मो रु॰ स्ण वृ ते ज न ङ्गे वै जो स्त न प्रि चः ।
चो तरू॰ ति मा॰ तक्का ङा चि ते ते ज सा पा रु॰ ।ङ्गा वि
चे ङ्ग ३ ना वा चे ति ङ्ग ते मा ङ न न्मा ता कृ स्णा यु चे व
स्ण ङ॰ त वा ः स्ण ङ्प व्का व सि तो ति स्ण ः । सि ब्र॰ त व
ति थ ङ्गी का रा स्व ङ्का॰ ति॰ ति॰ नि ण क ति को न्ते या
ब्र ति ङ्का नी कि न ङ्गे त ङ्कः ब्र ण स्प ति । ङा॰ कि पा र्भ
वा पा सि ता चो वि स्प ः पा प चो न चः । स्व चो वे
स्प स्त घा स्ङ्क ङ्गा स्ते वि चा॰ ति प चा॰ णा ति॰ । ङ्क॰ ण

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नः ब्राह्मणाः पुण्या भक्ता राजर्षयस्तथा । अनित्य
मसुखं लोकमिमं प्राप्य भजस्व मां । मन्मना भ
व मद्भक्तो मद्याजी मां नमस्कुरु । मामेवैष्यसि यु
क्त्वैवमात्मानं मत्परायणः ॥ ३४ ॥ मामात्मानं म
त्परायणमिति । इति ॐ तत्सदिति श्रीमद्भग
वद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे
श्रीकृष्णार्जुनसंवादे राजविद्याराजगुह्ययो
गो नाम नवमोऽध्यायः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥
श्रीभगवानुवाच ॥ भूय एव महाबाहो शृणु मे प

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

रमं॰ वचः॥ यत्तेऽहं॰ प्रीयमाणाय वक्ष्यामि हितकाम्य
या॥ न मे विदुः॰ सुरगणाः प्रभवं॰ न महर्षयः॥ अह
मादिर्हि देवानां॰ महर्षीणां॰ च सर्वशः॥ यो माम
जमनादिं॰ च वेत्ति लोकमहेश्वरं॰ असं॰मूढः॰ स
मर्त्येषु सर्वपापैः प्रमुच्यते॥ बुद्धिर्ज्ञानमसं॰मो
हः॰ क्षमा सत्यं॰ दमः॰ शमः॰ सुखं॰ दुःखं॰ भवो भा
वो भयं॰ चाभयमेव च॥ अहिं॰सा समता तुष्टिस्त
पोदानं॰ यशोऽयशः॥ भवन्ति भावा भूतानां॰ मत्त एव पृथग्विधाः॥ ॥
महर्षयः सप्त पूर्वे चत्वारो मनवस्तथा॥ मद्भावा मानसा जाता येषां॰ लोक इ
माः॰ प्रजाः॥ ६ एतां॰ विभूतिं॰ योगं॰ च मम यो वेत्ति तत्त्वतः॥ सोऽविकं॰पेन योगेन युज्य

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तेनात्वस्य० रात्र:। आत्र० स्व वस्यप्रतवो मतः स्व व० प्र
वर्ततो। इति स्यात्का तत्र० ते स्या० ग्रथान्ता वस्य सान्विता:।
सन्विता सन्न तप्रायणा वोप च० त: पवस्य पत्र०। कच्छ०
च० तत्त्व स्या० नितन० तजा० तिवत स० तिवा तेजा० स्व
१० तत्र क्रान्त० तत्र ता० प्रीति पूर्वक० ददा स्निग्ध धयोण०
त० चेन स्याश्च पया० तितीतिजा सेवान्न क० पाद्य स
रु मसानन्न० त म: नारायण मात्मातावस्य श्रीसान
दीपेन तास्व ता। आर्जुन:। पन० ब्रह्मपन० पासपवि
त्र० पन स० तवानूपत्व० रावत० दिव्यास्त्रादि देवम
त्र० वित० आरुह्य का स जप: स्व वेदि वर्जिता न दस्त या।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

आस्तितो देवलोकास्तुः स्वस्य० सैववृ वीजिस्रोस्तवस्रोतद्व०
मान्योस्यन्मा० वद्स्ति केर० वानदिस्रोतणवन्वा क्रिं० विदे
वानदानवाः स्वयमेकात्मनात्मान० वेष्टत्व० पत्रनोत
मात्तत्तावनत्तेरा देवदेवक्षणतावते ॥ नमाविक्रमस्रे
स्मरो जेपादिकात्स्नात्मा वितृतयः । मानिर्विनृतितत्ली
कानिमा० स्त्व० कापाति मूस्ति । कचा० । व० मा मरु० यो
ण० स्वा० स्नदापैं निवि० तयनु । केजकेजवत्तावेजत्ता
वेजवि० त्यो स्मृतणवन्नया । विस्तनैपापात्मा नोयोण० वि
भूति० यक्रनादिना । तृयः कृपायत्प्रविस्राद्वतोनास्ति
मेमृत० । स्नीतणवानुवावा । रु० ततेकपायिजाति
दिकात्स्नात्मा वितृतयः । प्रधानात कृत्स्ने मनास्तु०

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तोविस्तनस्य मो।मारुमा कात्य झाकेरास्य वेतु ताया
रास्फितः।स्मारुमादिस्वम ख्या॰वतु तानम्म॰तरव
वास्मादित्या नामरु॰ विभुस्मौति जानविन॰रुमानु।
मनीविमीनुतामास्मिनरुलापामारु॰रासीविद
ना॰स्याम वेदोस्मिदेकाम स्मिवास्यवः।३॰द्वियापा॰
मनस्वास्मितुताना मस्मिवेतना।नुझापा॰रा॰क
नस्वास्मिविनेरोयरुनरुस्या॰।वस्तुना॰पावकस्वा
स्मिमेतुः।रास्वनिपामारु॰।पुनेयस्या॰वमुस्या॰
मा॰विधिपाणिवरुस्पातिं॰।रुोनानीनामारु॰स्मु॰
दः।स्यानस्याम स्मिरस्याणनः।मारुजीपा॰तुणनरु॰

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

णानाकस्मेकमसतन॰।ण्वाक्रानाः॰क्रपवाक्रौ।स्मिस्मावना
णाणा॰।हिसात्वयाः।अरवष्टः॰स्नावेवृताणाणा॰देवेर्जाणाणा॰व
नान्देःणा॰पवीणाणा॰।सितनवः।स्माधाना॰कपिलोठ
।नेः।उश्चैस्नवस्नासस्वाना॰।विचिकाससतोव्रव॰।रेना
वतणाक्षे॰ज्ञाणाणा॰नेनाणाणा॰वनेना।धिप॰।स्मास्य्यंना
सरु॰वक्क॰पेनु नासस्मिकासयुकूप्रजनेस्वास्मि
क॰देवि॰स्नापीणाणासस्मिवास्नु।किः।सन॰तस्वास्मिना
णाना॰वजाणोच्याद्स्नासरु॰।पितृणाणासयौसावास्मि
यसःस्न॰याचोस तासरु॰।प्रस्नाद्स्वास्मिदैतानाना॰
कालःकलस्यतासरु॰।सृणाणाणा॰वसणे॰ओरु॰वैन
तेयास्वपहिणाणा॰।पववनःपवतासस्मिनासः।स्वस्वत

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तामरु०।कजाणा०मकनस्वास्मिस्मोतस्यामस्मिक्ता
क्षवीस्थणीणामादिन०तस्वमभ०वैवारुमर्कनाम
भाक्तविद्या।विमाना०वाद्दःप्रवदतामरु०।मदृनाणा
माकानोस्मिवं०द्वःस्यामाणिकस्पमर।मारुमेवारुयाः
कालोयातारु०।विरवतोमसः।मकुःस्यवजिनस्वारुम
७० तवस्वमतविजमता०।कीर्तिस्तीवद्धनानीणा०स्मृतिमेधा
यतिरुमा।वरुहणामस्मधास्यामना०णाचतीके०दस्य
मरु०।मास्याना०मागरीजोरु०रवुना०कुरुमाकनः।
कुतः०कलचतामस्मितेकस्तेमस्वनामरु०।कच्यो
स्मकावस्याच्योस्मिस्यत्व०स्यत्ववतामरु०।वषीणा०
वारुदेवोस्मिपा०ठवावा०यन०कयाः।मनीनामपारु०

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

कास्य: कवीनां कुरानां कवि:।२०। उद्भाता तामास्पृतीति न
स्य क्रिणीजतां। सौनं। वै वास्मित्रसानां। ज्ञानं। ज्ञानवेक
मकं। यज्ञापि स्मवेतु तानां। वीजं। तद्रु सर्केनानत उक्ति
विनायकृष्णाकल्पानुतं। वनावनं। नां। तोस्ति ममादि
कानां। विक्रुतीनां पनं। तपावजनु देरातः प्रोक्तो विनु
तेर्विस्तनो मराया यथावित्तुतिमहृणत्वं। स्तीमद्धर्मितम
ववातत्त्देवावणकत्वं। ममतेज्ञो। रास्य। तद्वं। मघाका
वक्रनैतेनकिं। ज्ञानेनतवाक्रेनाविस्मतामनिदं। कहक
मेकां। सोनस्पृशतो क्षणनु।। मेकां। सो नस्पृश तो क्षणादि
ता।४७।।४८।।भा।। कनि:ॐ। तनुदितिस्तीमाजणवनीता
स्तुवनिवनृणवृक्षाविशारामां। योणनरास्से स्तीकलार्कं

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नसंवादेविभूतिविस्तरयोगोनामदशमोध्यायः॥१०॥
॥अर्जुनउवाच॥मदनुग्रहायपरमंगुह्यमध्यात्मसंज्ञि
तं॥यत्त्वयोक्तंवचस्तेनमोहोऽयंविगतोममभवाप्य यं॰
यौहिभूतानांश्रुतौविस्तरशोमयात्वत्तःकमलप
त्राक्षमाहात्म्यमपिचाव्ययं॥एवमेतद्यथात्थत्वमात्मा
नं॰परमेश्वर॥द्रष्टुमिच्छामितेरूपमैश्वरं॰पुरुषोत्तम॥
मन्यसेयदितच्छक्यं॰मयाद्रष्टुमितिप्रभो॥योगेश्वर
ततोमेत्वं॰दर्शयात्मानमव्ययं॰॥श्रीभगवानुवाच॥प
श्यमेपार्थरूपाणिशतशोथसहस्रशः॥नानाविधानि
दिव्यानिनानावर्णाकृतीनिच॥पश्यादित्यान्वसून्रुद्रान

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्वनौमन्तस्तमा।वकृत्वा दृष्टपूर्वोणिपस्वोरपारस्वयोणिना
नता।इ है कस्पा॰कृणकृत्स्ना॰परपापस्पवन्नावन॰।मामदे
हैणडाकेरायाज्ञानाउष्ठिमिकस्पाणिव्रमा॰रामास्पेउष्ठ
मानेनेकस्वरकृपा।दिका॰रदामितेवकृ:परपमैयोग
मैरवन॰।।स्पा॰कृयाउवावा।।ववमकातलोनाकृमामायो
गेरवनेगणि:।दरयामास्पपाछीयावनम॰उपमैरवन॰
मानेकवक्कनयानमनेकाउतदर्शन॰।मानेकदिकातन
ण॰दिकानोकोचेमतारुथ॰।दिकामालपा॰वनयन॰दि
दिकाण॰याजलेपन॰।स्पावीरवसीमाया॰देवमान॰त॰वि
रवतोमस्प॰।दिविस्पृर्यस्पगस्वस्पातवेकृणपउष्टितता।
यादिता:स्पदृष्टीस्पास्पमास्पस्पस्पमाकाकानःततेक

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

स्थं० जगत्कृत्स्नं० प्रविभक्तमनेकधा। अपश्यद्देवदेवस्य शरी
रे पाण्डवस्तदा। ततः स विस्मयाविष्टो हृष्टरोमा धनं०
जयः। प्रणम्य शिरसा देवं० कृताञ्जलिरभाषत। अर्जुन
उवाच॥ पश्यामि देवांस्तव देव देहे सर्वांस्तथा भूत
विशेषसंघान्। ब्रह्माणमीशं० कमलासनस्थ०
मृषींश्च सर्वानुरगांश्च दिव्यान्॥ अनेकबाहूदर
वक्त्रनेत्रं पश्यामि त्वां सर्वतोऽनन्तरूपम्। नान्तं० नम
ध्यं० न पुनस्तवादिं० पश्यामि विश्वेश्वर विश्वरूप। किरी
टिनं० गदिनं० चक्रिणं० च तेजोराशिं० सर्वतो दीप्तिम०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त॰।परस्पा।क्रित्वा।उ।तिनीक्रा॰स्याम॰तादीप्सा नलोकेष्व तिस
प्रहोस्मा॰।।८४।।त्वेमाहन॰पनम॰वैदितका॰त्वम स्पत्विस्वस्पाप
न॰निकान॰।त्वम कायः स्तारव तथ अग्ने प्तास्मा नात नस्व॰
पन जोमतो मोत्र नादिद्मथ्या॰तमन॰त्वेत वीर्यमन॰बा
रु॰रा।रास्त्र्यनैत॰।परस्पा।क्रित्वारीप्तरु तारावक्तस्व
ते॰स्पा।विस्वक्रित्॰तप॰त॰।आवापापीकोनिदम॰तन॰कि
वाप्त॰त्वे कै।त्वमोके नद्दिरा स्वरस्वा॰।इप्सा।तत॰त्रपम
त्र॰तवेद॰लोकलचा॰प्रकाघित॰अरुात्वानु।आमी।किंत्वा
स्व नस्पा॰प्या।विरा॰तिके।विती ताः प्रा॰कलचो न।का॰ति।
स्वस्ती त्व क्षामरुजस्निचरस्पा॰प्यास्तव॰तित्वा॰स्त

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तिति: पुष्कलाति: । त्र्यादित्या वरुण वोचोत्र्येवरुणा यणा
विरवेरवनौ अनुतरवोज्ञापारवा । ण० यर्वया जारुनरसाच
सा० प्यावीरु० तेत्वा० विरुण्ता तारवेवरुण वे । त्रुप० अरु तेव
रुव क्रुनेत० अरुणाबारोवरुबारुत्रपाद० वरु देन० वरु
द० सुपा कनाल० दसुवालोका: त्रुका पितासत पारु० । नत
सारा० दीसुअनेकवाणि० कानानन० दीसुविरवेराल
नेते० दसुवा रिनवा प्रकापिता० तनात्वा पुति० नविन्दा
मिरा अ० व विस्वो । द० सुपा कनाला निवें तेरुसा निदसुवेव
कालानलसू० मिलानि । दिस्ये नकानेनलतेवरामप्र

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

सीद देवेश जगंनिवास । अमी च त्वां धृतराष्ट्रस्य पुत्राः
सर्वे सहैवावनिपालसंघैः । भीष्मो द्रोणः सूतपुत्रस्त
थासौ सहास्मदीयैरपि योधमुख्यैः । वक्त्राणि ते त्वरमा
णा विशंति दंष्ट्राकरालानि भयानकानि । केचिद्विल
ग्ना दशनांतरेषु संदृश्यंते चूर्णितैरुत्तमांगैः ।
यथा नदीनां बहवोंबुवेगाः समुद्रमेवाभिमुद्रमे
वाभिमुखा द्रवंति । तथा तवामी नरलोकवीरा विशं
ति वक्त्राण्यभिविज्वलंति । यथा प्रदीप्तं ज्वलनं पतंगा
विशंति नाशाय समृद्धवेगाः । तथैव नाशाय विशं
ति लोकास्तवापि वक्त्राणि समृद्धवेगाः । लेलिह्यसे

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

मस्मामानः स्मृतः। तांल्लोकान्हणमप्यानुदरान्नैर्ब्बलत्रिः। ते
कोत्तिनाप्तृर्व्वक्रिगहणामप्त्। तास्यास्तवो प्याः ब्रतप। तांवि
ष्ठौ। श्रोस्यारिष्ठोकोत वानुत्र प्यात्तुपोन नष्टोस्तु तेऽववं
नप्रस्रोऽऽ। विज्ञान्तरिक्तोऽऽितवं। तयाप। नरिप्रक
मितवप्रवृत्ति। स्त्रोगत वानुवाव। कात्यौस्थितलोक
७२ त्याकृतस्य वृषोतो लोकान्। हणमाप्तर्मिरुपवृतः। नतेवि
वानततविज्ञा। तिस्त्रैवोवस्थिताः प्रकानीकेजयोप्याः।
तस्मात्वष्टतिप्रचरोलनस्वक्रिलारलब्लं। वनाम्या।
स्वात्मप्य। मथैवैते निहिताः पूर्वमेव निर्मितमात्र।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नवस्ना कास्ना विंम्नु होता ० बतीक्ष्मा ० वङ्गना इपा ० वकाति ० तपानना
नपिशो थकी नानुं ननपा हतास्क ० अहि स्ना कातिभ्राथा पास्व
केतास्निन पोस्नपक्षा वुास्न ० अना: ।। न तक्कवा वत्रन ० केरा वस्नन
कता ० अलि वेपक्षा न: किनी ० । न मस्कको नुपा पवा डकर्षा ०
स्नापदपादं ० तीततीत: वाताम्पा ।। २४ ।। कर्जुनइ वावा ।। स्नपा नेदा
बाकेरा तवर्षुकी त्वाभ्नन तप्ररु जा त्वा नुनअक्षतेवान स्ना ० स्नि
नीसा तिदि स्नोञव ० तिस्ना वेतनास्नप ० तिव स्निप स्ना ० प्ना: । क
स्पाञ्च तेतन तोनक्ता सा क्षा ० कूना नाव दो बृन्ना पो प्ना दिक वेक्ष्मि
सानं ० तदे वेताक्षण ० निवास्ना वनाहन ० स्नाइ स्नात तान ० पा तुावे
वप्ना दिदे व: भुत्रु ष: भुना ना वनस्नपा विस्व स्नापत ० तिदा नि ०

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पुरुषस्य तत्त्वविनीत्वात् ज्ञानत्वं ज्ञौ स्वमात्माधिकः कृतो न्यो लो
कवत्कोऽपि प्रतिमप्रत्वा । तस्मात्स्वरूपा ग्ग प्रणिपात का
त॰ प्रस्तादवोक्ता परमीः रामीज्ञ॰ । पितेवप्रलस्मास्त्रेव
स्वरूपः प्रिचः प्रियाहर्षिरेवस्पे कु॰ । स्त्रद्यु पूर्व॰ कृजितो
स्मात्सत्स्वात तको नवप्रकाशित॰ ममोमे । तदेव मेद्रसिकोदेवत्
प॰ प्रस्तीदद्वेदासुत॰ निवास्य । किन्नीति न॰ तादि न॰ व्रकृत
स्त निकासिता ज्ञम क॰ तद्भवा । ते नैवत्वेपा रत तेकेन
स्त क स्वभावोतवविक्वपुर्तैः स्नीतत्वका त कारा । मता प्रस्त॰
ते न तत्वार्कनेद॰ त्रप॰ पीतन्तर्सीत मात्मास्तो ग्गत्वा तेसो मत्त॰ वि
स्वमन॰ तमात॰ ता भेत्वदन्तो नन दुष्पूर्व॰ । न वेदयमात्मा थाच

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नैर्नदानैर्नचक्रियाभिर्नतपोभिरुग्रैः।एवं॰रूपःशक्यअहंनृलोकेद्र
ष्टुं॰त्वदन्येनकुरुप्रवीर।माते॰व्यथामाचविमूढभावोदृष्ट्वारूप॰
घोरमीदृं॰ममेदं॰।दृं॰।व्यपेतभीःप्रीतमनाःपुनस्त्वं॰तदेवमे
रूपमिदं॰प्रपश्य॥४९॥सं॰जयउवाच।इत्यर्जुनं॰वासुदेवस्त
थोक्त्वास्वकं॰रूपं॰दर्शयामासभूयः।आश्वासयामासचभीत
७४ मेनं॰भूत्वापुनःसौम्यवपुर्महात्मा॥५०॥अर्जुनउवाच।दृष्ट्वे
दं॰मानुषं॰रूपं॰तवसौम्यं॰जनार्दन।इदानीमस्मिसं॰वृत्तः
सचेताःप्रकृतिंगतः॥श्रीभगवानुवाच।सुदुर्दर्शमिदं॰रूप॰
दृष्टवानसियन्ममदेवाअप्यस्यरूपस्यनित्यं॰दर्शनका॰
ङ्क्षिणः।नाहं॰वेदैर्नतपसानदानेननचेज्यया।शक्यएवं॰
विधोद्रष्टुं॰दृष्टवानसिमां॰यथा।भक्त्यात्वनन्ययाशक्य

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ना क्रौजिस्म चित्तिस्था न०। आत्मास्य चोमेन तत्तो स्वामिका वृं०पु
नं० कस्य। आत्मास्यैपास्यस्य भौ स्त्रियाकर्मपेन्मोत व। अदृष्टौ
स्याविकर्मणा। कर्तृत्वं स्यिन्धि मवाप्स्य स्निग्धौ। स्वाष्टौ तदुपकारक्रो
स्याकर्तृ० अदृष्टौ गस्या। स्वितः। स्याद कर्मफल त्वाग०। ततः
कर्तृत्वात्मवानु। स्वे चौ क्रिस्या न आत्मास्य तृस्यानापन्न
नं०। विसिद्धा ते। अन्नात्कर्मफलत्वागः। तन्नागाक्रा०। ति
न नं० तन्नं०। अद्वेस्वास्य वृत्तिताना०। मैत्रः कर्तृण्ण वच्च। निर्
मोनिन रू० कानः स्यामउः स्यास्य स्य स मी। स्य० वृक्षः स्य ततः
यो धीय तात्मा ह्रतु निरस्वतः। अव्य पितम न्नो भ धिर्यो
मन्ते क्रुः स्या मे भ्रिचाः। यस्मा० नो द्विक तेलो कोलोका० नो द्वि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

जते च यः। हर्षामर्षभयोद्वेगैर्मुक्तो यः स च मे प्रियः। अन
पेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः। सर्वारंभपरि
त्यागी यो मद्भक्तः स मे प्रियः। यो न हृष्यति न द्वेष्टि न
शोचति न कांक्षति। शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमा
न्यः स मे प्रियः। समः शत्रौ च मित्रे च तथा माना
७४ पमानयोः। शीतोष्णसुखदुःखेषु समः संगवि
वर्जितः। तुल्यनिंदास्तुतिर्मौनी संतुष्टो येन
केनचित्। अनिकेतः स्थिरमतिर्भक्तिमान्मे प्रियो
नरः। ये तु धर्म्यामृतमिदं यथोक्तं पर्युपासते।
श्रद्दधाना मत्परमा भक्तास्तेतीव मे प्रियाः। त
भक्तास्तेतीव मे प्रिया इति॥ हरिः ॐ तत्सदिति श्री

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे
भक्तियोगो नाम द्वादशोऽध्यायः॥ श्रीकृष्णार्पणम
स्तु॥ ॥अर्जुन उवाच॥ प्रकृतिं पुरुषं चैव क्षेत्रं क्षेत्रज्ञमेव च।
एतद्वेदितुमिच्छामि ज्ञानं ज्ञेयं च केशव॥ श्रीभगवानु
वाच॥ इदं शरीरं कौंतेय क्षेत्रमित्यभिधीयते। एत
द्यो वेत्ति तं प्राहुः क्षेत्रज्ञ इति तद्विदः॥ क्षेत्रज्ञं चापि
मां विद्धि सर्वक्षेत्रेषु भारत। क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं
यत्तज्ज्ञानं मतं मम॥ तत्क्षेत्रं यच्च यादृक्च यद्विका
रि यतश्च यत्। स च यो यत्प्रभावश्च तत्समासेन मे
शृणु॥ ऋषिभिर्बहुधा गीतं छंदोभिर्विविधैः पृथक्
ब्रह्मसूत्रपदैश्चैव हेतुमद्भिर्विनिश्चितैः॥ महाभूता

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नादं कानोभयिन कक्रुष्ठवबाइं द्रिणाणिदरौ कं स्वप
वबें द्रिणणोवनाः इक्षा देजः स्रसं उः सं स्रं व्यालवे
तनाथ तिः वतन्ते लं स्र मास्रो नस्र विकान्त्र मादतं।
शष्ठानिवेष्ठदं निवाष्ठफिस्रणातां तिनार्कवंणष्ठाव
योपास्रनं स्रौनं स्रौ योष्ठाकाविनिम्न दं। इं। द्रिणाछे
जवैनाणमष्ठनदंकानववबाझष्ठमत्मनाकाथि
उः सदोजानदरोनंणस्रास्त्र क्लिन नतिवं णः प्वदान्म
णादिजानितां वस्र ष्ठविनलविष्ठ स्नानिष्ठोपपातजाष्ठ
यवालनायोणेङनत क्लिन कातिवानि णी। विविक्दे रा
स्रो विवष्ठनति र्क्व नेस्रं स्रादि श्र थ्वा त्मकानानितवं

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तत्वज्ञानार्थदर्शनं। एतज्ज्ञानमिति प्रोक्तमज्ञानं यद
तो न्यथा॥ ज्ञेयं यत्तत्प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वामृतमश्नुते। अ
नादिमत्परं ब्रह्म न सत्तन्नासदुच्यते॥१२॥ सर्वतः पाणि
पादं तत्सर्वतोक्षिशिरोमुखं। सर्वतः श्रुतिमल्लोके
सर्वमावृत्य तिष्ठति। सर्वेन्द्रियगुणाभासं सर्वे
न्द्रियविवर्जितं। असक्तं सर्वभृच्चैव निर्गुणं गुणभो
क्तृ च। बहिरन्तश्च भूतानामचरं चरमेव च। सूक्ष्म
त्वात्तदविज्ञेयं दूरस्थं चान्तिके च तत्। अविभ
क्तं च भूतेषु विभक्तमिव च स्थितं। भूतभर्तृ च तत्
ज्ज्ञेयं ग्रसिष्णु प्रभविष्णु च। ज्योतिषामपि तत

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ज्योतिस्तमसः परमुच्यते। ज्ञानं ज्ञेयं ज्ञानगम्यं हृदि सर्वस्य
विष्ठितं। इति क्षेत्रं तथा ज्ञानं ज्ञेयं चोक्तं समासतः।
मद्भक्त एतद्विज्ञाय मद्भावायोपपद्यते। प्रकृतिं पुरु
षं चैव विद्ध्यनादी उभावपि। विकारांश्च गुणांश्चैव वि
द्धि प्रकृतिसंभवान्। कार्यकारणकर्तृत्वे हेतुः प्रकृ
७८ तिरुच्यते। पुरुषः सुखदुःखानां भोक्तृत्वे हेतुरुच्यते।
पुरुषः प्रकृतिस्थो हि भुंक्ते प्रकृतिजान्गुणान्। कार
णं गुणसंगोऽस्य सदसद्योनिजन्मसु। उपद्रष्टानु
मंता च भर्ता भोक्ता महेश्वरः। परमात्मेति चाप्युक्तो
देहेऽस्मिन्पुरुषः परः। य एवं वेत्ति पुरुषं प्रकृतिं च गु
णैः सह। सर्वथा वर्तमानोऽपि न स भूयोऽभिजायते।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ध्यानेनात्मनि पश्यन्ति केचिदात्मानमात्मना। अन्ये सां-
ख्येन योगेन कर्मयोगेन चापरे॥ अन्ये त्वेवमजानन्तः
श्रुत्वान्येभ्य उपासते। तेऽपि चातितरन्त्येव मृत्युं श्रुति-
परायणाः॥ यावत्संजायते किंचित्सत्त्वं स्थावरजङ्ग-
मम्। क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंयोगात्तद्विद्धि भरतर्षभ॥ सम-
वेषु भूतेषु तिष्ठन्तं परमेश्वरम्। विनश्यत्स्वविनश्यन्तं
यः पश्यति स पश्यति॥ समं पश्यन्हि सर्वत्र समव-
स्थितमीश्वरम्। न हिनस्त्यात्मनात्मानं ततो याति
परां गतिम्॥ प्रकृत्यैव च कर्माणि क्रियमाणानि सर्व-
शः। यः पश्यति तथात्मानमकर्तारं स पश्यति॥ यदा
भूतपृथग्भावमेकस्थमनुपश्यति। तत एव च विस्ता-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

रं॰ ब्रह्मसंपद्यते तदा॥ अनादित्वा॰ निर्गुणत्वात्परमा
त्मायमव्ययः। शरीरस्थोपि कौं॰तेय न करोति न लिप्य
ते॥ यथा सर्वगतं॰ सौक्ष्म्यादाकाशं॰ नोपलिप्यते॥ स
र्वत्रावस्थितो देहे तथात्मा नोपलिप्यते॥ यथा प्रका
शयत्येकः कृत्स्नं॰ लोकमिमं॰ रविः। क्षेत्रं॰ क्षेत्री तथा क
ृत्स्नं॰ प्रकाशयति भारत॥ क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवं॰ अं॰ तरं॰
ज्ञानचक्षुषा। भूतप्रकृतिमोक्षं॰ च ये विदुर्या॰ ति ते प
रं॰॥ ॥१३॥ ये विदुर्यां॰ ति ते परमिति॥ क नि: ३५॰ त
त्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां॰
योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे प्रकृतिपुरुषविता

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नवधातिक्रानस्य॰ मेनवानयानक्षोनाक्षाकाक॰ विचितक्ष
स्य॰ न स्यग्नं देव॰ त॰ निवधातिको॰ तेयाकर्मस्य॰ मेनदे
हिन॰ तमस्पक्षानक॰ विचिमोहन॰ स्यदेहिनो॰ प्रमा
दालस्यनिज्ञातिस्य॰ निवधातितानतास्यत्वस्य सेस्य॰
अयातिनकः कर्माणि तानताक्षानमाव कालत तमः प्रमादे
स्य॰ अयात तानअस्त मस्वापितृयः स्यत्व॰ नवतितान
७२ तानकः स्यत्व॰ तमस्वैवतमः स्यत्व॰ नअस्तघास्यव
धानेभदेसेस्मिन्प्रकाराउपकाया ताक्षान॰ यदातदावि॰
मा विवृध॰ स्यत्वमित ताल्लो तः प्रवृत्तिनान॰ तः कर्माणि
मरामस्यकानअस्मोतानिकायं॰ ते विवर्धके ते न॰
देनं। तनतजता। अप्रकारोप्रवृत्तिरप्रमादोमोहप

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

व।तमस्येतानि जायंते विवृद्धे कुरुनंदन।यदा सत्वे
प्रवृद्धे तु प्रलयं याति देहभृत्।तदोत्तमविदां लो
कानमलान्प्रतिपद्यते।रजसि प्रलयं गत्वा कर्म
संगिषु जायते।तथा प्रलीनस्तमसि मूढयोनि
षु जायते।कर्मणः सुकृतस्याहुः सात्विकं निर्म
लं फलं।रजसस्तु फलं दुःखमज्ञानं तमसः
फलं।सत्वात्संजायते ज्ञानं रजसो लोभ एव
च।प्रमादमोहौ तमसो भवतोऽज्ञानमेव च।ऊ
र्ध्वं गच्छंति सत्वस्था मध्ये तिष्ठंति रा
जसाः।जघन्यगुणवृत्तिस्था अधो गच्छंति
तामसाः।नान्यं गुणेभ्यः कर्तारं यदा द्रष्टानु

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नुपश्यति। गुणेभ्यश्च परं वेत्ति मद्भावं सोऽधिगच्छति।
गुणानेतानतीत्य त्रीन्देही देहसमुद्भवान्। जन्म
मृत्युजरादुःखैर्विमुक्तोऽमृतमश्नुते॥२०॥ अर्जुन उवाच॥
कैर्लिङ्गैस्त्रीन्गुणानेतानतीतो भवति प्रभो। किमाचा
रः कथं चैतांस्त्रीन्गुणानतिवर्तते। श्रीभगवानुवाच।
प्रकाशं च प्रवृत्तिं च मोहमेव च पाण्डव। न द्वेष्टि संप्रव
त्तानि न निवृत्तानि काङ्क्षति। उदासीनवदासीनो गु
णैर्यो न विचाल्यते। गुणा वर्तन्त इत्येव योऽवतिष्ठति
नेङ्गते। समदुःखसुखः स्वस्थः समलोष्टाश्मकाञ्च
नः। तुल्यप्रियाप्रियो धीरस्तुल्यनिन्दात्मसंस्तु
तिः। मानापमानयोस्तुल्यस्तुल्यो मित्रारिपक्षयोः।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्वकीयं तत्पतित्वाणीत्यतीतःस्वरूपतोऽस्मात्वस्योक्ता
तिवानेपात क्रियायोगेन स्थेयते स्वर्गपातान्स्मृतीतोत
न्नूब्रह्मानुयायकल्पातो ब्रह्मणो हि प्रतिष्ठाहममृत
स्याव्ययस्य च शाश्वतस्य च धर्मस्य सुखस्यैकांति
कस्य च ॥ २७ ॥ सुखस्यैकांतिकस्येति ॥ हरिः ॐ
तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां
योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे गुणत्रयविभागयो
गो नाम चतुर्दशोऽध्यायः ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥
॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ऊर्ध्वमूलमधःशाखमश्वत्थं
प्राहुरव्ययं । छंदांसि यस्य पर्णानि यस्तं वेद स
वेदवित् ॥ अश्वत्थं । व प्रस्तुतास्तस्य संसारस्याणपाप्र

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

वृधाविजनप्रवालाः। अथ सकाममृत्यानां मरणं॰ ततानि
कर्माणि वं॰ धीनि मतमनजनलोके नत्रपमारण्येरुत घो
पलत्नातेनां॰ तोनवादिनिवरणं॰ प्रतिज्ञा। आरवप्तमोनः॰
रणविन्नकुमलमरणं॰ णरास्वेता। इन्हें नक्लिकेवा। ततःपन॰
ततानिमार्गितका॰ गास्मान्पूणतानानिवर्तन्तितत्रगः।
तमेववाघा॰ भुञ्जन॰ प्रवघयास्मिन्पूणतानानिवर्ततः प्रवृ
त्तिः प्रस्तुतापूजा। तिा। निर्गमनिषोरुञ्जितरणं॰ णदोजसाख्या
त्मनिनित्या। विनिवृत्तकामाः। द्व॰ वैविनिक्षाः रूपसतुः सु
रणं॰ सैनिकं॰ ताम्रुनाः पदमाकाच्य॰ तत्त्वानतत्नासाय
तेस्पृशोनिरारा॰ कोनपावकः। याज्ञखाननिवर्तन्ते
तथामवनम॰ मममामत्रैका॰ रोजीवलोकेजीवत्वतः

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

सनातनः। मनः जग्मानी॰ द्रिशाणि व्रकृतिस्त्मा। निकृजंति।
रानीनं॰ यादश्चा म्नो। तियश्चा प्ल क्रो मतीरवनः। णसौवै तानि
स्न॰ व्याति वात्यं॰ धा। निवारायानुस्नोलं॰ वकुस्मारनिं॰
वनस्पनं॰ प्पाणि मे वचाञ्जा। पिङ्क्षा चा मनस्वायं॰ विजया
नुपस्से वतो ऽउक्रामं॰ तं॰ स्फितं॰ कापितुं॰ आनं॰ वाच्छा
न्वितं॰। विमृतानानुपरपं॰ तिपरपं॰ तिज्ञानवरुजः। स्प
तं॰ तौ सौ जिनस्यैनं॰ परपं॰ तापाम्मनावस्फितं॰। यतं॰
तो पाकृतानामो नौ नैनं॰ परपं॰ तप्मे तस्नः। यथादित्त
णतं॰ तेओम्नण ज्ञास्नयते स्वितं॰। चाश्च॰ ड्म। स्नियश्चाष्णौ
त तेको। विधि मामकं॰। णामा। विरपनवतु तानि धानया
म्प रूमोकस्ना। वुक्षाणि वोजधीः स्नवीः स्नो मोतु वान
स्नामकः। अरूं॰ वैस्वानरो तु लाम्राणि ना॰ रेरूमा। स्नतः।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

प्राणापानसमायुक्तः पचाम्यन्नं चतुर्विधं। सर्वस्य चाहं हृ
दि सन्निविष्टो मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च। वेदैश्च सर्वै
रहमेव वेद्यो वेदान्तकृद्वेदविदेव चाहं। द्वाविमौ पुरुषौ
लोके क्षरश्चाक्षर एव च। क्षरः सर्वाणि भूतानि कूटस्थो
ऽक्षर उच्यते। उत्तमः पुरुषस्त्वन्यः परमात्मेत्युदाहृतः। यो
लोकत्रयमाविश्य बिभर्त्यव्यय ईश्वरः। यस्मात्क्षरमती
७८ तोऽहमक्षरादपि चोत्तमः। अतोऽस्मि लोके वेदे च प्रथितः
पुरुषोत्तमः। यो मामेवमसंमूढो जानाति पुरुषोत्तमं।
स सर्वविद्भजति मां सर्वभावेन भारत। इति गुह्यतमं
शास्त्रमिदमुक्तं मयानघ। एतद्बुद्ध्वा बुद्धिमान्स्यात्कृ
तकृत्यश्च भारत॥ २०॥ कृतकृत्यश्च भारतेति॥ हरिः ॐ

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त॥२०॥ इति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां०
योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसं०वादे पुरुषोत्तम
योगो नाम पंचदशोऽध्यायः॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥
॥श्रीगणेशाय नमः॥ अभयं० सत्त्वसं०शुद्धिर्ज्ञानयो
गव्यवस्थितिः॥ दानं० दमश्च यज्ञश्च स्वाध्यायस्त
प आर्जवं०। अहिं०सा सत्यमक्रोधस्त्यागः शां०
तिरपैशुनं०। दयाभूतेष्वलोलुप्त्वं० मार्दवं० ह्रीरचाप
लं०। तेजः क्षमा धृतिः शौचमद्रोहो नातिमानिता
भ०ति सं०पदं० दैवीमभिजातस्य भारत॥३॥ दं०भो दर्पो
ऽभिमानश्च क्रोधः पारुष्यमेव च। अज्ञानं० चाभिजात
स्य पार्थ सं०पदमासुरीं०। दैवी सं०पद्विमोक्षाय नि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

वं० धान्यान्यनीमतामांश्चवः स्व० पद० दैवी मतिर्मतो
स्मिपा० उवा। कौतुतः स्व मौलौ केस्मि० नु दैवमांश्चन्मो
ववादैवो विस्तनराः प्रोक्ता मांश्चन० पाघमिस्तुता। प्रवृ
त्ति० व निवृत्ति व्यजनानान विज्ञानात्तनाः। नसौवं० नापि
वावानोनस्तता० तेज विद्या तो। मस्तता मप्रतिष्ठं० ते
जनदाजनीरवन० ।मावनस्मानस्म० नु तं० किमन्यको
मजैतकं० ।स्ता० दृष्टिमवस्ता नान दृष्टा को नोल्याद्य
चः। प्रतवं० तत्वकमाणिः सत्यान्यजन तोषिताः।
कान मानि तानुजन्न० द० न मान मन्दाद्भिः ताः। मो
मानुजी का स्वज्ञानान्यव तं० तेजः वित्रताः। वं० ता

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

शापनिशेषणं च प्रलयं तां पासिताः। कामोपतोगप
नशापतावर्ति निखिताः। भारापारास्ते बंधाः। काम
क्रोधपनाणणाः। इति। ते कामनी णार्जन नारोना
र्थस्यं च यान्त्वाऽ। ५ मनः मनालचय नितं। प्राप्स्यो मनो
नघं। २ ३ मस्यादमपि मेतविष्कातिपनर्थतं। मस्यो
मनारतःस्यावर्तनि जो सापनानर्पाः। इत्वनोरमरः
तोगीसंघोरः बलवानन्ते सा। मात्रोतिकनवानस्का
कोनोस्तरण ५ रो मनाः। गलो दास्या। सिमो दिजाऽ
गाज्ञानविमोसिताः। अनेकचित्तविलाः। तामोरमा
लरणमावृताः। प्रसक्ताः कामनोगेषु पतं। तिन नकेर
चौ। आत्मरणं। ताविता स्तवयापनमानमदान्विताः।
गतां। तेनार्मनगतैस्ते ५। तो नाविधिपूर्वकं। मरः

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

कार० बलं० दर्पं० कामं० कामं० क्रोधं० च सं० श्रिताः ॥ मामात्मपरदे
हेषु प्रद्विष० तोऽभ्यसूयकाः ॥ तानहं० द्विषतः क्रूरान्संसा
रेषु नराधमान् ॥ क्षिपाम्यजस्रमशुभानासुरीष्वेव यो
निषु ॥ आसुरी० योनिमाप० न्ना मूढा जन्मनि जन्मनि ॥ माम
प्राप्यैव कौ० ते यांत ततो या० त्यधमां० गतिं० ॥ त्रिविधं० नरक
स्येदं० द्वारं० नाशनमात्मनः ॥ कामक्रोधः स्तथा लोभस्त
२० स्मादेतत्त्रयं० त्यजेत् ॥ एतैर्विमुक्तः कौ० ते यतमाद्वारैस्त्रि
भिर्नरः ॥ आचरत्यात्मनः श्रेयस्ततो या० ति परां० गतिं० ॥
यः शास्त्रविधिमुत्सृज्य वर्तते कामकारतः ॥ न स सिद्धि
मवाप्नोति न सुखं० न परां० गतिं० ॥ तस्माच्छास्त्रं प्रमाणं ते०
कार्याकार्यव्यवस्थितौ ॥ ज्ञात्वा शास्त्रविधानोक्तं० कर्म

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

कर्तुमिहार्हसि॥कर्मकर्तुमिहार्हसीति॥ हरिः ॐ त
त्सदितिश्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सुब्रह्मविद्या
यां०योगशास्त्रेश्रीकृष्णार्जुनसं०वादेदैवासुरसं०
पद्विभागयोगोनामषोडशोऽध्यायः॥ ॥श्रीकृष्णा
र्पणमस्तु॥ ॥अर्जुनउवाच॥ ॥येशास्त्रविधिमु
त्सृज्ययजं०तेश्रद्धयान्विताः॥तेषां०निष्ठातुकाकृ
ष्णसत्वमाहोरजस्तमः॥ ॥श्रीभगवानुवाच॥ ॥
त्रिविधाभवतिश्रद्धादेहिनां०सास्वभावजासा
त्विकी०राजसीचैवतामसीचेतितां०शृणु॥सत्वान
रूपासर्वस्यश्रद्धाभवतिभारतश्रद्धामयोयं०

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

कुरुजोयोयकुधः सपवरणः। यज्ञ० तेरणा विकादेवातया
हतनता०रणिनाजरणः। प्रेताकृतगणा०रवानोयज्ञ०ते
ताजरणाजनाः। आरारस्वविहितव्योन०तपा०तेयो
तपोजनाः। ह०ताह०कानरण०ज्ञः काः कामनानवल
विताः। करीय०तः रानीनरघ०कृतणाजजवेतरणः।
जा०वैवा०तः रानीनरघ०ताविधारणनिरवयान्।
आरानस्वपिरणवरणलिवियोतवतिप्रियः। यज्ञरस्त
परस्तघादानेस्तेजा०तेद्गिजज०रण। आज्ञः रणवव
लानोगः रणस्यप्रांतिविवर्यनिः नरणास्वियास्व
नारघाजारानाः रणाविकप्रियाः। कद्रुमलवाग
कृतताकृत्नहविदाहिनः। आराननानाजरणरणे

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

सारः सरोकारमगणवृतः। यातयाम० गतनस्य० प्रतिप
र्त्तिजित० कमतुरु क्लिसभ्र पिनामे थनः तो भन० तामस्तणक्रि
न० स्रा फेलाकां० हितिर्यक्षो विधिदृष्टो गतक्ष्माते। गस्रका
मे वेत्ति मनः स्रमा या यग स्गस्गा विकः। मतिस्य० याग
नुपरलः द० ताघमपिपे वगतुरक्ष्माते ननतस्नेभ्र० त० य
स्र० विधिनामस्य०। विधिरीन मस्णस्रा० न० म० लरीन
मद्रहिणा० रत्नयाविनरिति० ग स्र० तामस्य० पनिवहते।
देव विक्रमणरु प्रास पृभन० रौवमार्क व० व्रस्रावयमरिहि०
स्गावरगानीन० तपरुक्ष्माते। मन वैगकन० वाका० स्गतम०
विगरिति० वगतुरस्का थायातिम स्गन० वैववास्राग्ग०
तपरुक्ष्माते। मनः प्रस्गादृः स्नौमनव० श्रौनमामविनि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

वियस्मृतः।ब्राह्मणास्तेनवेदाश्चयज्ञाश्चविहिताःपुरा।
तस्मादोमित्युदाहृत्ययज्ञदानतपःक्रियाः।प्रवर्तं
तेविधानोक्ताःसततंब्रह्मवादिनां।तदित्यनभिसं
धायफलंयज्ञतपःक्रियाः।दानक्रियाश्चविविधाःक्रि
यंतेमोक्षकांक्षिभिः।सद्भावेसाधुभावेचसदित्येत
त्प्रयुज्यते।प्रशस्तेकर्मणितथासच्छब्दःपार्थयुज्य
ते।यज्ञेतपसिदानेचस्थितिःसदितिचोच्यते।कर्मचै
वतदर्थीयं।सदित्येवाभिधीयते।अश्रद्धयाहुतंदत्तं।
तपस्तप्तं।कृतंचयत्।असदित्युच्यतेपार्थनचतत्प्रे
त्यनोइह॥।नचतत्प्रेत्यनोइहेइति।।गनिः ॐ०त
त्सदितिश्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सुब्रह्मविद्यायां।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसं॰ वादे [illegible] योगो
नामाष्टादशोऽध्यायः ।। ।। श्रीकृष्णार्पणमस्तु ।। ।। ८ ।।
।। श्रीअर्जुन उवाच ।। ।। संन्यासस्य महाबाहो तत्त्वमिच्छामि
वेदितुं । त्यागस्य च हृषीकेश पृथक्केशिनिषूदन ।। ०।।
।। श्रीभगवानुवाच ।। काम्यानां कर्मणां न्यासं सं
न्यासं कवयो विदुः । सर्वकर्मफलत्यागं प्राहुस्त्या
गं विचक्षणाः ।। त्याज्यं दोषवदित्येके कर्म प्राहुर्मनीषि
णः । यज्ञदानतपःकर्म न त्याज्यमिति चापरे ।। निश्चयं
शृणु मे तत्र त्यागे भरतसत्तम । त्यागो हि पुरुषव्या
घ्र त्रिविधः संप्रकीर्तितः । यज्ञदानतपःकर्म न त्या

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ज्यं कार्यमेव तत् यज्ञो दानं तपश्चैव पावनानि मनी
षिणाम्। एतान्यपि तु कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा फलानि
च कर्तव्यानीति मे पार्थ निश्चितं मतमुत्तमम्। नि
यतस्य तु संन्यासः कर्मणो नोपपद्यते। मोहात्त
स्य परित्यागस्तामसः परिकीर्तितः। दुःखमित्येव
यत्कर्म कायक्लेशभयात्त्यजेत्। स कृत्वा राजसं त्या
गं नैव त्यागफलं लभेत्। कार्यमित्येव यत्कर्म नि
यतं क्रियतेऽर्जुन। सङ्गं त्यक्त्वा फलं चैव स त्यागः
सात्त्विको मतः। न द्वेष्ट्यकुशलं कर्म कुशले नानुष
ज्जते। त्यागी सत्त्वसमाविष्टो मेधावी छिन्नसंश
यः। न हि देहभृता शक्यं त्यक्तुं कर्माण्यशेषतः।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

यस्य कर्मफलं तत्र गीस्ण तत्र गीताति चावते । अनिष्ट
मिष्टं॰मिश्रं॰त्रिविधं॰कर्मणः॰फलं॰भवत्यत्यागि
नां॰प्रेत्य न तु संन्यासिनां॰क्वचित्वाप॰पञ्चैतानि महाबा
हो॰कारणानि निबोध मे॰सांख्ये कृतान्ते॰प्रोक्ता
नि सिद्धये सर्वकर्मणां॰अधिष्ठानं॰तथा कर्ता का
रणं॰च पृथग्विधं॰विविधाश्च पृथक्चेष्टा दैवं॰चैवात्र
२१ पञ्चमं॰शरीरवाङ्मनोभिर्यत्कर्म प्रारभते नरः॰न्या
य्यं॰वा विपरीतं॰वा पञ्चैते तस्य हेतवः॰तत्रैवं॰सति
कर्तारमात्मानं॰केवलं॰तु यः॰पश्यत्यकृतबुद्धित्वा॰
न्न स पश्यति दुर्मतिः॰यस्य नाहंकृतो भावो बुद्धि
र्यस्य न लिप्यते । हत्वापि स इमां॰ल्लोकान्॰न हन्ति न

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

निवर्तते। ज्ञानं ज्ञेयं परिज्ञाता त्रिविधा कर्मचोदना। कर
णं कर्म कर्तेति त्रिविधः कर्मसंग्रहः। ज्ञानं कर्म च क
र्ता च त्रिधैव गुणभेदतः। प्रोच्यते गुणसंख्याने यथाव
च्छृणु तान्यपि। सर्वभूतेषु येनैकं भावमव्ययमीक्षते।
अविभक्तं विभक्तेषु तज्ज्ञानं विद्धि सात्विकं। पृथक्त्वेन
तु यज्ज्ञानं नानाभावान्पृथग्विधान्। वेत्ति सर्वेषु भूते
षु तज्ज्ञानं विद्धि राजसं। यत्तु कृत्स्नवदेकस्मिन्कार्ये
सक्तमहैतुकं। अतत्त्वार्थवदल्पं च तत्तामसमुदाहृ
तं। नियतं सङ्गरहितमरागद्वेषतः कृतं। अफल
प्रेप्सुना कर्म यत्तत्सात्विकमुच्यते। यत्तु कामेप्सुना
कर्म साहंकारेण वा पुनः। क्रियते बहुलायासं त

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

द्राअस्य मदास्तं। अनं बं॰ थं॰ तचा॰ किष्णा मनपेत॰
वपौत्रजं॰ ओतादामाते कर्मणितं तामस्य मकाते। म
क्रूस्य॰ गोनक॰ वादीयत्क स्नातस्य मन्वितः। स्वो यस्णि
यो निर्विकारः कर्तास्या विकरुकाते। नाणी कर्मफल
प्रेक्षणं वधो। किष्णा कारो रतिः। तजरोका ल्वितः क
तेनामस्यः पतिकीर्तितः। मात्कः प्राकतस्त वपः। राजो
नैकति कोलस्यः। विजादीदीर्घस्य लीयकतीता मस्य रु
काते। बघेतेद॰ पृतेस्वै वत्पातस्त्वि विथ॰ रत्ना। प्रोका
मानमरो अप्रपणा क्वे नय न॰ मया प्रवर्तिः नानिवृत्ति॰
वकार्यैका चेतिस्यात चा। वं॰ थमोत॰ वचा वेति वधिः स्या
पार्थस्या विकी। यस्याथर्ममथर्म॰ वकार्य॰ साकार्यमेव

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तिवृचिःस्णपाघेनाक्रस्णी। अथर्म॰
वरा। श्रायश्चावतःऋानाति स्णवीघी विपनीता॰
पर्मिमितसामना तेतमस्णावृता।
ऌमनः
स्ववृधिःस्णपाघेताम्रस्णी। पत्नायश्चाथानस्यते
पतिःस्ण
प्राप्ति॰ द्रियःक्रियाः। यो णेनाकातिवानितपाप्तिःस्ण
पाघेस्ण। विकी। नणातृपर्लिकाम्राघीनुपत्नाथानयते
पाघेस्ण। पतिःस्णपाघेनाक्रस्णी।
कनाक्रस्ण॰ णेनफीलाका॰ सीपतिःस्णपाघेनाक्रस्णी।
कनाक्रस्ण॰ णेनफीलाका॰ नवत्रा। नविक्रि॰ स॰
मयास्वप्न॰ तय॰ रोक॰ विजाद॰ मदमेवत्रा। नविक्रि॰ स॰
ति३र्मेयापतिःस्णपाघेताम्रस्णी। स्ण॰ विदानी॰ लवि
तिर्मेयापतिःस्णपाघेताम्रस्णी। म्रतेयवउःस्ग॰ त॰
थ॰ स्वगमेतनतजेत। म्रतास्णाउम्रतेयवउःस्ग॰ त॰
वानिणकति। यतदचे विजमिवपनिगमेमतोपम॰ त
स्णस॰ स्णविक॰ प्रोकमाम्राव। चपत्रस्णादअ॰। विजये॰ द्रि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

यस्य॰ योगाद्यत्तदग्रेऽमृतोपमं॰। परिणामे विषमिव तत्सु
खं॰ राजसं॰ स्मृतं॰। यदग्रे चानुबंधे च सुखं॰ मोहनमा
त्मनः॥ निद्रालस्यप्रमादोत्थं॰ तत्तामसमुदाहृतं॰। न
तदस्ति पृथिव्यां॰ वा दिवि देवेषु वा पुनः॥ सत्त्वं॰ प्रकृतिजै
र्मुक्तं॰ यदेभिः स्यात्रिभिर्गुणैः॥ ब्राह्मणक्षत्रियविशां॰
शूद्राणां॰ च परंतप॰। कर्माणि प्रविभक्तानि स्वभावप्रभ
११ वैर्गुणैः॥ शमो दमस्तपः शौचं॰ क्षांति॰ रार्जवमेव च।
ज्ञानं॰ विज्ञानमास्तिक्यं॰ ब्रह्मकर्म स्वभावजं॰। शौ
र्यं॰ तेजो धृतिर्दाक्ष्यं॰ युद्धे चाप्यपलायनं॰। दानमीश्व
रभावश्च क्षात्रं॰ कर्म स्वभावजं॰। कृषिगोरक्ष्यवाणिज्यं॰
वैश्यकर्म स्वभावजं॰। परिचर्यात्मकं॰ कर्म शूद्रस्यापि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ष्य स्वतावदुक्तं॰ स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः सं॰ सिद्धिं॰ लभते न
रः॰ स्वकर्मनिरतः सिद्धिं॰ यथा विं॰दति तच्छृणु॥ यतः
प्रवृत्तिर्भूतानां॰ येन सर्वमिदं॰ ततं॰ स्वकर्मणा तमभ्य
र्च्य सिद्धिं॰ विं॰दति मानवः॥ श्रेयान्स्वधर्मो विगु
णः परधर्मात्स्वनुष्ठितात्॥ स्वभावनियतं॰ कर्म कुर्व॰
न्नाप्नोति किल्बिषं॰ सहजं॰ कर्म कौं॰तेय सदोषमपि
न त्यजेत्॥ सर्वारंभा हि दोषेण धूमेनाग्निरिवावृताः॥
असक्तबुद्धिः सर्वत्र जितात्मा विगतस्पृहः॥ नैष्कर्म्य
सिद्धिं॰ परमां॰ संन्यासेनाधिगच्छति॥ सिद्धिं॰ प्राप्तो
यथा ब्रह्म तथाप्नोति निबोध मे॥ समासेनैव कौं॰ते
य निष्ठा ज्ञानस्य या परा॥ बुध्या विशुद्धया युक्तो धृत्या

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त्मानं॰ नियमनवराकारीन्विजया॰ स्तक्षापानाणद्वेजौ
कुदरणवा। विविक्रमे वीलघ्वारीयतवाक्वायमानस्य:।
ध्यानयोगपरो नित्यं॰ वैराग्यं॰ समुपाश्रितः। अहं॰ का॰
बलं॰ दर्पं॰ कामं॰ क्रोधं॰ परिग्रहं॰ विमुच्य निर्ममः शा॰ तो
ब्रह्मभूयाय कल्पते। ब्रह्मभूतः प्रसन्नात्मा न शोचति न
कां॰ क्षति समः॰ सर्वेषु भूतेषु ति भ॰ लं॰ तिभ॰ तं॰ पनं मे
स्वरू॰। अनुक्रि॰ लभते परां॥ भक्त्या मामभिजानाति या
वान्यश्चास्मि तत्त्वतः। ततो मां॰ तत्त्वतो ज्ञात्वा विशते तद
नं॰ तरं॰। सर्वकर्माण्यपि सदा कुर्वाणो मद्व्यपाश्रयः। म
त्प्रसादादवाप्नोति शाश्वतं पदमव्ययं॰। चेतसा सर्वकर्मा
णि मयि संन्यस्य मत्परः। बुद्धियोगमुपाश्रित्य मच्चित्तः
सततं॰ भव॥ मच्चित्तः सर्वदुर्गाणि मत्प्रसादात्तरिष्यति।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

रात्रग॰ब्रह्म॥अहं॰त्वारणवेपापेत्नोमोहयिमजामिमारवः॥
रुद्र॰तेनातपस्कायनातक्रायकदावनानवारसृजवेवा
का॰नवमा॰ओतामृयाति॥यह्द॰पन्नम॰ज्जा॰मानुक्ते
ष्वातिथारूमातितास्मि॰मयिपत्ना॰कत्वामामवेणास्मि
रु॰राय॥नवतस्मान्मनुजेजकखिन्नोप्रियकत्तमः॥
तवितानवमेतस्मादन्यःप्रियतनेतविभथजाते
२४ वयद्म॰धर्मेरु॰वादमावयोः॥ज्ञानयसेनतेनाह
मिश्ररूपामितिमेमतिः॥सधावानन्नर्गयसकरण
यादपिचोनचः॥रुणोपिमहं॰रतानुलोकानमानुया
तरणमकमीणा॰कश्चिदेतकृत॰पाहवियोकात्रेतावे
तरुणा॥कश्चिद्रज्ञानरु॰मोहः॥प्रनष्टस्तेधनं॰जय॥०॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

॥अर्जुन उवाच॥ ॥नष्टो मोहः स्मृतिर्लब्धा त्वत्प्रसादान्म
याच्युत। स्थितोऽस्मि गतसंदेहः करिष्ये वचनं तव॥
॥ ॥संजय उवाच॥ ॥इत्यहं वासुदेवस्य पार्थस्य
च महात्मनः। संवादमिममश्रौषमद्भुतं रोमहर्ष
णं। व्यासप्रसादाच्छ्रुतवानेतद्गुह्यमहं परं। योगं
योगेश्वरात्कृष्णात्साक्षात्कथयतः स्वयं। राजन्सं
स्मृत्य संस्मृत्य संवादमिममद्भुतं। केशवार्जुनयोः
पुण्यं हृष्यामि च पुनः पुनः। [illegible]। तच्च संस्मृ
त्य संस्मृत्य रूपमत्यद्भुतं हरेः। विस्मयो मे महान्रा
जन्हृष्यामि च पुनः पुनः। यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पाठो यत्र यनः तवसी विक्रमोत्र तिथु कानीतमतिमं
मा॥ ॥थुकानीतमतिमंमेवि॥ ॥कनिः३०तस्नादित
सीमाना स्नातान तेरातस्नरुस्त्रस्न॰किताना॰वैयपास
कना॰तीक्ष्मापर्वपिसीमानुनवजीतास्तुपनिजहुव्रत्न
विचाना॰नो नरास्त्रेसीकलाकिनस्न॰वा१मोनस्न॰
नास्नयो नो ना मकसा१रो थनायः॥ ॥सीकला
पिताभास्वु॥ ॥०॥०॥सी॥०प सी॥०॥सी०॥ ०॥॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

॥ भगवद्गीता समाप्ता ॥ श्री ॥ ० ॥ ० ॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

रदेवतायै नमः। अस्य श्री इंद्राक्षीस्तोत्रमहामंत्रस्य।।
ष्टुप् छंदः। श्री इंद्रा देवता। श्रीं बीजं। ह्रीं शक्तिः। ईं कीलकं। मम इंद्राक्षी प्रसाद सि
ध्यर्थे जपे विनियोगः। ॐ ऐं ह्रीं क्लुं ह्रैं श्रीं। अंगुष्ठ।। ईं इंद्राक्षी मम शत्रून् तर्जिनी।। दुः
स्वप्नं ग्रंथिं स्फोटय स्फोटय।। मध्यमा।। मम अरीन् भंजय भंजय।। अनामिका।। मनो ग्रंथिं प्रा
णग्रंथिं शरीरग्रंथिं घातय घातय। कुं फट् स्वाहा। कनिष्ठिका। ॐ ऐं ह्रीं क्लुं श्रीं ईं करतल।। ए
वं हृदयादिषडंगं न्यासः। भूर्भुवस्सुवरोमिति दिग्बंधः। अथ ध्यानं।। नेत्राणां दशभिः
शतैः परिवृतामत्युग्रचर्मांबरां हेमाभां सितरत्नसंदलनिभां मालाप्रकुकेशान्विताम्।।
घंटालंबितपाद पद्मयुगलां नागेंद्रकुंभस्तनी इंद्राक्षीं परिचिंतयामि मनसा कल्पोक्त
सिद्धिप्रदां।। ॐ ऐं ह्रीं क्लुं श्रीं ईं इंद्राक्षी मम शत्रून् दुःस्वप्नं ग्रंथिं स्फोटय स्फोटय अरी
न् भंजय भंजय।। मनोग्रंथिं प्राणग्रंथिं शरीरग्रंथिं ~~[illegible]~~ घातय घातय।।
कुं फट् स्वाहा।। इत्यष्टाविंशोत्तरशतं जपेत्।। पंचोपचारैरभ्यर्च्य।। संहारमुद्रयान्नमदर्स्यैः।।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

समर्प्ये॥ओं अस्य श्री इंद्राक्षी अंगमंत्रस्य। पुरंदर ऋषिः अनुष्टुप् छंदः॥ श्री इंद्राक्षी देवता
ऐं बीजं क्रीं शक्तिः क्लौं कीलकं। मम इंद्राक्षी प्रसाद सिध्यर्थे जपे विनियोगः। बीज शक्ति: की
लकैः त्रण वसर्वे अनुलोम विलोमात्मकैः। अंगुलिन्यास हृदयन्यासं कुर्यात्। ॐ ऐं अं
गुष्ठा। ॐ ह्रीं तर्जिनी। ॐ क्लौं मध्यमा॥ वषट्। ॐ क्लौं अनामिका। हुं ॐ ह्रीं कनिष्ठि
का। वौषट्। ॐ क्लौं करतल। फट्। फट्। भूर्भुवस्वरोमिति दिग्बंधः। ध्यानं। बालार्ककोटि
रुचिरां स्फटिकाक्षमालां कोदंडमैक्षव जमदस्मर पंचबाणान्। विद्यां च नीलवपुषी
दधतीं त्रिणेत्रां ध्यायेत्समस्तजननीं नवचंद्रचूडां॥ ॥मनुः। ॐ द्रां ऐं क्लीं सौ ॐ
नमो भगवते भूत भविष्य द्वर्तमान कालवादिनी प्रपंच शरीरिणी असकं मे कापं

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पार्थिवानि तान्येव विष्णुः श्वापयोनयः। रश्मयो वै स्थास्नु धारुज्ञास्ते वियांतिवनांम॥
॥गद॥ किं पुनः ब्राह्मणाः पुण्या भक्ता राजर्षयस्तथा। अनित्यमसुखं लोकमिमं प्राप्य भजस्व मां॥४१॥ मन्मना भव मद्भक्तो मद्याजी मां नमस्कुरु। मामेवैष्यसि युक्त्वैवमात्मानं मत्परायणाः॥४२॥ मामेवैष्यसि सत्यं ते प्रतिजाने प्रियोऽसि मे इति॥ ॥ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे नाम विभूतियोगो
विभूति योग नाम दशमोऽध्यायः॥ ५६॥ ॥२७॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ ॥श्री॥ ॥
श्रीगणेशाय नमः॥ अर्जुन उवाच॥ मदनुग्रहाय परमं गुह्यमध्यात्मसंज्ञितं। यत्त्वयोक्तं वचस्तेन मोहोऽयं विगतो मम॥१॥ भवाप्ययौ हि भूतानां श्रुतौ विस्तरशो मया। त्वत्तः कमलपत्राक्ष माहात्म्यमपि चाव्ययं॥२॥ एवमेतद्यथात्थ त्वमात्मानं परमेश्वर। द्रष्टुमिच्छामि ते रूपमैश्वरं पुरुषोत्तम॥३॥ मन्यसे यदि तच्छक्यं मया द्रष्टुमिति प्रभो। योगेश्वर ततो मे त्वं दर्शयात्मानमव्ययं॥४॥ श्रीभगवानुवाच॥ पश्य मे पार्थ रूपाणि शतशोऽथ सहस्रशः। ॥गद॥
नानाविधानि दिव्यानि नानावर्णाकृतीनि च॥५॥ पश्यादित्यान्

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

सपूर्वे चत्वारो मनवस्तथा। मद्भावा मानसा जाता येषां लोक इमाः प्रजाः॥६॥ एतां विभू
तिं योगं च मम यो वेत्ति तत्त्वतः। सोऽविकंपेन योगेन युज्यते नात्र संशयः॥७॥ अहं सर्व
र्वस्य प्रभवो मत्तः सर्वं प्रवर्त्तते। इति मत्वा भजंते मां बुधा भावसमन्विताः॥८॥ मच्चि
त्ता मद्गतप्राणा बोधयंतः परस्परं। कथयंतश्च मां नित्यं तुष्यंति च रमंति च॥९॥ तेषां
सततयुक्तानां भजतां प्रीतिपूर्वकं। ददामि बुद्धियोगं तं येन मामुपयांति ते॥१०॥ तेषामे
वानुकंपार्थमहमज्ञानजं तमः। नाशयाम्यात्मभावस्थो ज्ञानदीपेन भास्वता॥११॥
अर्जुन उवाच॥ परं ब्रह्म परं धाम पवित्रं परमं भवान्। पुरुषं शाश्वतं दिव्यमादिदेवमजं
विभुं॥१२॥ आहुस्त्वामृषयः सर्वे देवर्षिर्नारदस्तथा। असितो देवलो व्यासः स्वयं चैव ब्र
वीषि मे॥१३॥ सर्वमेतदृतं मन्ये यन्मां वदसि केशव। न हि ते भगवन्व्यक्तिं विदुर्देवा न दा
नवाः॥१४॥ स्वयमेवात्मनात्मानं वेत्थ त्वं पुरुषोत्तम। भूतभावन भूतेश देवदेव जगत्प
ते॥१५॥ वक्तुमर्हस्यशेषेण दिव्या ह्यात्मविभूतयः। याभिर्विभूतिभिर्लोकानि
मांस्त्वं व्याप्य तिष्ठसि॥१६॥ कथं विद्यामहं योगिंस्त्वां सदा परिचिंतयन्। केषु केषु च भावे

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

भविंत्योऽसि भगवन्मया॥१७॥ विस्तरेणात्मनो योगं विभूतिं च जनार्दन॥ भूयः कथय तृप्ति
॥२०॥ र्हि शृण्वतो नास्ति मेऽमृतं॥१८॥ श्रीभगवानुवाच॥ हंत ते कथयिष्यामि दिव्या ह्यात्मविभू
तयः॥ प्राधान्यतः कुरुश्रेष्ठ नास्त्यंतो विस्तरस्य मे॥१९॥ अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूता
शयस्थितः॥ अहमादिश्च मध्यं च भूतानामंत एव च॥२०॥ आदित्यानामहं विष्णुर्ज्योति
षां रविरंशुमान्॥ मरीचिर्मरुतामस्मि नक्षत्राणामहं शशी॥२१॥ वेदानां सामवेदोऽस्मि
देवानामस्मि वासवः॥ इंद्रियाणां मनश्चास्मि भूतानामस्मि चेतना॥२२॥ रुद्राणां शंक
रश्चास्मि वित्तेशो यक्षरक्षसां॥ वसूनां पावकश्चास्मि मेरुः शिखरिणामहं॥२३॥ पुरो
धसां च मुख्यं मां विद्धि पार्थ बृहस्पतिं॥ सेनानीनामहं स्कंदः सरसामस्मि साग
रः॥२४॥ महर्षीणां भृगुरहं गिरामस्म्येकमक्षरं॥ यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि स्थावरा
णां हिमालयः॥२५॥ अश्वत्थः सर्ववृक्षाणां देवर्षीणां च नारदः॥ गंधर्वाणां चित्ररथः सि
द्धानां कपिलो मुनिः॥२६॥ उच्चैःश्रवसमश्वानां विद्धि माममृतोद्भवं॥ ऐरावतं गजेंद्रा ॥२०॥
णां नराणां च नराधिपं॥२७॥ आयुधानामहं वज्रं धेनूनामस्मि कामधुक्॥ प्रजनश्चास्मि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्मकं ३वः स्वर्णाताम रिक्षका स्वकिः॥७०॥ अनंतरवा रिक्षनामानां वऊनोया ३ स्त्रा मस्यां। वि
तृ॥ मार्य भावा रिक्षय मःस्वय मताम सं॥७१॥ वस्त्रा अस्वा रिक्षकै त्यानां कालः कऊलय
ताम संामणा॥ व मणें ज्ञोसं वैनतेय स्वपस्मि॥ ॥२०॥ प व नः प व ताम रिक्ष ना मः रा स्वत
ताम संा मषा॥ सक न स्वा रिक्ष स्वो तरपा म स्मि क्रा द्र वी॥२१॥ स्वर्णाता मा ३ नं तस्व म
थां वैवा स मर्जुना अथवा त्व वि ज्ञा वि ज्ञा नं वा ३ः व व ३ ताम सं॥२२॥ अस ना॥ म का नो
रिक्ष द्व ३ः स्पो मा ज्ञि क स्पवा स स मेवा स यः कालो धाता सं विस्व तो म सं॥२३॥ म त्रः
स्पर्व स न स्वा स म ३ व स्व त वि षा तां। कीर्त्ति स्त्री वक्कि नानी॥ स्म ति में धा धृतिः स मा॥२४॥
ब स्त्रा म त धा स्पा स्नी णाय ती हं ३ स्पा मध सं। मा स्पा नां मा णरीबेस म तुनां क स्व मा
क नः॥२५॥ भूतं ह लयताम रिक्ष ते ज स्वे ज स्वे ज स्वि ना म सं। ज यो रिक्ष का व स्पा यो रिक्ष
स्प लं स्प ल व ताम सं॥२६॥ व स्नी नां वा स्व के वो रिक्ष पां ३ वा नां थ नं ज यः। म नी ना म प्या सं
का स्पः क वी ना म रा ना क विः॥२७॥ ई डो ३ म य ताम रिक्ष नीति ३ रिक्ष जि गी ष तां। मौ
नं वै वा रिक्ष गु स्त्रा नां ज्ञा नं ज्ञान व ताम सं॥२८॥ य ज्ञा पि स्पर्व तु ता नां बी जं त ३ स म र्क
नां न त ३ स्ति वि ना य स्पा न्मया तु तं व ना व नं॥२९॥ नां तो रिक्ष म म ३ का नां वी तु ती ना

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

[illegible] तानि संयाति वायुर्गंधानिवाशयात्॥८॥ श्रोत्रं चक्षुः स्पर्शनं च रसनं
[illegible] धिष्ठाय मनश्चायं विषयानुपसेवते॥९॥ उत्क्रामंतं स्थितं वापि भुंजानं
[illegible] विमूढा नानुपश्यंति पश्यंति ज्ञानचक्षुषः॥१०॥ यतंतो योगिनश्चैनं
योऽध्यायः॥ ॥वस्थितं। यतंतोऽप्यकृतात्मानो नैनं पश्यंत्यचेतसः॥११॥ यदादित्यगतं ते
श्रीभगवानुवाच॥ खिलं। यच्चंद्रमसि यच्चाग्नौ तत्तेजो विद्धि मामकं॥१२॥ गामाविश
वेद स वेदवित्॥ याम्यहमोजसा। पुष्णामि चौषधीः सर्वाः सोमो भूत्वा रसात्मकः॥१३॥
मूलान्यनुसं[illegible]प्राणिनां देहमाश्रितः। प्राणापानसमायुक्तः पचाम्यन्नं चतु
र्विधं॥१४॥ सर्वस्य चाहं हृदि संनिविष्टो मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च। वेदैश्च सर्वैरह
मेव वेद्यो वेदांतकृद्वेदविदेव चाहं॥१५॥ द्वाविमौ पुरुषौ लोके क्षरश्चाक्षर एव च। क्षरः स
र्वाणि भूतानि कूटस्थोऽक्षर उच्यते॥१६॥ उत्तमः पुरुषस्त्वन्यः परमात्मेत्युदाहृतः। यो लो
कत्रयमाविश्य बिभर्त्यव्यय ईश्वरः॥१७॥ यस्मात्क्षरमतीतोऽहमक्षरादपि चोत्तमः। द
अतोऽस्मि लोके वेदे च प्रथितः पुरुषोत्तमः॥१८॥ यो मामेवमसंमूढो जानाति पुरु ॥७८॥
षोत्तमं। स सर्वविद्भजति मां सर्वभावेन भारत॥१९॥ इति गुह्यतमं शास्त्रमिदमुक्तं

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

आसुरीं योनिमापन्ना मूढा जन्मनि जन्मनि। मामप्राप्यैव कौंतेय ततो यांत्यधमां गतिं॥२०॥ त्रिविधं
नरकस्येदं द्वारं नाशनमात्मनः। कामः क्रोधस्तथा लोभस्तस्मादेतत्त्रयं त्यजेत्॥२१॥ एतै
र्विमुक्तः कौंतेय तमोद्वारैस्त्रिभिर्नरः। आचरत्यात्मनः श्रेयस्ततो याति परां गतिं॥२२॥ यः
शास्त्रविधिमुत्सृज्य वर्त्तते कामकारतः। न स सिद्धिमवाप्नोति न सुखं न परां गतिं॥२३॥ त
स्माच्छास्त्रं प्रमाणं ते कार्याकार्यव्यवस्थितौ। ज्ञात्वा शास्त्रविधानोक्तं कर्म कर्तुमिहार्ह
स्यर्हसि कर्म कर्तुमिहार्हसीति॥ ॥ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्र
ह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे दैवासुरसंपद्विभागयोगो नाम षोडशो
ऽध्यायः॥१६॥ ॥२४॥ ॥७६४॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ ॥श्री॥ ॥श्रीगुरु
भ्यो नमः॥ अर्जुन उवाच। ये शास्त्रविधिमुत्सृज्य यजंते श्रद्धयान्विताः। तेषां नि
ष्ठा तु का कृष्ण सत्वमाहो रजस्तमः॥१॥ श्रीभगवानुवाच॥ त्रिविधा भवति श्रद्धा देहिनां सा
स्वभावजा। सात्विकी राजसी चैव तामसी चेति तां शृणु॥२॥ सत्वानुरूपा सर्वस्य श्रद्धा भवति भा
रत। श्रद्धामयोऽयं पुरुषो यो यच्छ्रद्धः स एव सः॥३॥ यजंते सात्विका देवान्यक्षरक्षां
सि राजसाः। प्रेतान्भूतगणांश्चान्ये यजंते तामसा जनाः॥४॥ अशास्त्रविहितं घोरं

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तिकस्य च।२७॥ सुखस्यैकांतिकस्य चेति॥ ॥ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिष
त्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे गुणत्रयविभागयोगो नाम चतुर्दशो
ऽध्यायः॥ ॥१४॥ ॥अथ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥श्रीगणेशाय नमः॥ ॐ श्री
भगवानुवाच॥ ऊर्ध्वमूलमधःशाखमश्वत्थं प्राहुरव्ययं। छंदांसि यस्य पर्णानि यस्तं
वेद स वेदवित्॥१॥ अधश्चोर्ध्वं प्रसृतास्तस्य शाखा गुणप्रवृद्धा विषयप्रवालाः। अधश्च
मूलान्यनुसंततानि कर्मानुबंधीनि मनुष्यलोके॥२॥ न रूपमस्येह तथोपलभ्यते नांतो
न चादिर्न च संप्रतिष्ठा। अश्वत्थमेनं सुविरूढमूलमसंगशस्त्रेण दृढेन छित्वा॥३॥ ततः
पदं तत्परिमार्गितव्यं यस्मिन्गता न निवर्तंति भूयः। तमेव चाद्यं पुरुषं प्रपद्ये यतः प्रवृत्तिः
प्रसृता पुराणी॥४॥ निर्मानमोहा जितसंगदोषा अध्यात्मनित्या विनिवृत्तकामाः। द्वंद्वै
र्विमुक्ताः सुखदुःखसंज्ञैर्गच्छंत्यमूढाः पदमव्ययं तत्॥५॥ न तद्भासयते सूर्यो न शशां
को न पावकः। यद्गत्वा न निवर्तंते तद्धाम परमं मम॥६॥ ममैवांशो जीवलोके जीवभू
तः सनातनः। मनःषष्ठानींद्रियाणि प्रकृतिस्थानि कर्षति॥७॥ शरीरं यदवाप्नोति यच्चा

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

द्धे कुरुनंदन ॥१३॥ यदा सत्त्वे प्रवृद्धे तु प्रलयं याति देहभृत्। तदोत्तमविदां लोकानमलान्प्र
तिपद्यते ॥१४॥ रजसि प्रलयं गत्वा कर्मसंगिषु जायते। तथा प्रलीनस्तमसि मूढयोनि
षु जायते ॥१५॥ कर्मणः सुकृतस्याहुः सात्त्विकं निर्मलं फलं। रजसस्तु फलं दुःखम
ज्ञानं तमसः फलं ॥१६॥ सत्त्वात्संजायते ज्ञानं रजसो लोभ एव च। प्रमादमोहौ तमसो भ
वतोऽज्ञानमेव च ॥१७॥ ऊर्ध्वं गच्छंति सत्त्वस्था मध्ये तिष्ठंति राजसाः। जघन्यगुणवृत्तिस्था
अधो गच्छंति तामसाः ॥१८॥ नान्यं गुणेभ्यः कर्तारं यदा द्रष्टानुपश्यति। गुणेभ्यश्च प
रं वेत्ति मद्भावं सोऽधिगच्छति ॥१९॥ गुणानेतानतीत्य त्रीन्देही देहसमुद्भवान्। जन्ममृ
त्युजरादुःखैर्विमुक्तोऽमृतमश्नुते ॥२०॥ अर्जुन उवाच। कैर्लिंगैस्त्रीन्गुणानेतानतीतो भवति
प्रभो। किमाचारः कथं चैतांस्त्रीन्गुणानतिवर्त्तते ॥२१॥ श्रीभगवानुवाच। मानावमानयो
स्तुल्यस्तुल्यो मित्रारिपक्षयोः। सर्वारंभपरित्यागी गुणातीतः स उच्यते ॥२५॥ मां च
योऽव्यभिचारेण भक्तियोगेन सेवते। स गुणान्समतीत्यैतान्ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥२६॥ १२४।
ब्रह्मणो हि प्रतिष्ठाहममृतस्याव्ययस्य च। शाश्वतस्य च धर्मस्य सुखस्यैका०

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ग्ग ल य स्त्रीत्र उत्तमो नमः स्वनिः ॐ॥ श्रीभगवानुवाच॥ परं भूयः प्रवक्ष्यामि ज्ञानानां ज्ञानमुत्तमं। यज्ज्ञा
त्ता ग यो त्वा मुनयः सर्वे परां सिद्धिमितो गताः॥१॥ इदं ज्ञानमुपाश्रित्य मम साधर्म्यमागताः॥
ग सर्गेऽपि नोपजायन्ते प्रलये न व्यथन्ति च॥२॥ मम योनिर्महद्ब्रह्म तस्मिन्गर्भं दधाम्यहं। संभवः
सर्वभूतानां ततो भवति भारत॥३॥ सर्वयोनिषु कौन्तेय मूर्तयः संभवन्ति याः। तासां ब्रह्म
महद्योनिरहं बीजप्रदः पिता॥४॥ सत्त्वं रजस्तम इति गुणाः प्रकृतिसंभवाः। निबध्नन्ति महा
बाहो देहे देहिनमव्ययं॥५॥ तत्र सत्त्वं निर्मलत्वात्प्रकाशकमनामयं। सुखसङ्गेन बध्नाति के
ज्ञानसङ्गेन चानघ॥६॥ रजो रागात्मकं विद्धि तृष्णासङ्गसमुद्भवं। तन्निबध्नाति कौन्तेय कर्म
सङ्गेन देहिनां॥७॥ तमस्त्वज्ञानजं विद्धि मोहनं सर्वदेहिनां। प्रमादालस्यनिद्राभिस्तं
निबध्नाति भारत॥८॥ सत्त्वं सुखे सञ्जयति रजः कर्मणि भारत। ज्ञानमावृत्य तु तमः प्रमादे
सञ्जयत्युत॥९॥ रजस्तमश्चाभिभूय सत्त्वं भवति भारत। रजः सत्त्वं तमश्चैव तमः सत्त्वं रज म
स्तथा॥१०॥ सर्वद्वारेषु देहेऽस्मिन्प्रकाश उपजायते। ज्ञानं यदा तदा विद्याद्विवृद्धं स
त्त्वमित्युत॥११॥ लोभः प्रवृत्तिरारम्भः कर्मणामशमः स्पृहा। रजस्येतानि जायन्ते विवृ
द्धे भरतर्षभ॥१२॥ अप्रकाशोऽप्रवृत्तिश्च प्रमादो मोह एव च। तमस्येतानि जायन्ते विवृ

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ज्ञेयं यत्तत्प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वामृतमश्नुते । अनादिमत्परं ब्रह्म न सत्तन्नासदुच्यते ॥१२॥
सर्वतःपाणिपादं तत्सर्वतोऽक्षिशिरोमुखम् । सर्वतःश्रुतिमल्लोके सर्वमावृत्य तिष्ठति ॥१३॥
सर्वेन्द्रियगुणाभासं सर्वेन्द्रियविवर्जितम् । असक्तं सर्वभृच्चैव निर्गुणं गुणभोक्तृ च ॥१४॥
बहिरन्तश्च भूतानामचरं चरमेव च । सूक्ष्मत्वात्तदविज्ञेयं दूरस्थं चान्तिके च तत् ॥१५॥
अविभक्तं च भूतेषु विभक्तमिव च स्थितम् । भूतभर्तृ च तज्ज्ञेयं ग्रसिष्णु प्रभविष्णु च ॥१६॥ ज्यो-
तिषामपि तज्ज्योतिस्तमसः परमुच्यते । ज्ञानं ज्ञेयं ज्ञानगम्यं हृदि सर्वस्य विष्ठितम् ॥१७॥
इति क्षेत्रं तथा ज्ञानं ज्ञेयं चोक्तं समासतः । मद्भक्त एतद्विज्ञाय मद्भावायोपपद्यते ॥१८॥ प्र-
कृतिं पुरुषं चैव विद्ध्यनादी उभावपि । विकारांश्च गुणांश्चैव विद्धि प्रकृतिसंभवान् ॥१९॥
कार्यकारणकर्तृत्वे हेतुः प्रकृतिरुच्यते । पुरुषः सुखदुःखानां भोक्तृत्वे हेतुरुच्यते ॥२०॥
पुरुषः प्रकृतिस्थो हि भुङ्क्ते प्रकृतिजान्गुणान् । कारणं गुणसङ्गोऽस्य सदसद्योनिजन्म-
सु ॥२१॥ उपद्रष्टानुमन्ता च भर्ता भोक्ता महेश्वरः । परमात्मेति चाप्युक्तो देहेऽस्मिन्पुरुषः परः ॥
य एवं वेत्ति पुरुषं प्रकृतिं च गुणैः सह । सर्वथा वर्तमानोऽपि न स भूयोऽभिजायते ॥२३॥
ध्यानेनात्मनि पश्यन्ति केचिदात्मानमात्मना । अन्ये सांख्येन योगेन कर्मयोगेन

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

चापरे।।२४।।अन्ये त्वेवमजानंतः श्रुत्वान्येभ्य उपासते।तेपि चातितरंत्येव मृत्युं श्रुतिपरायणाः।।
यावत्संजायते किंचित्सत्वं स्थावरजंगमं।क्षेत्रक्षेत्रज्ञसंयोगात्तद्विद्धि भरतर्षभ।।२६।।
।।२६।। समं सर्वेषु भूतेषु तिष्ठंतं परमेश्वरं।विनश्यत्स्वविनश्यंतं यः पश्यति स पश्यति।।२७।।
समं पश्यन्हि सर्वत्र समवस्थितमीश्वरं।न हिनस्त्यात्मनात्मानं ततो याति परां ग
तिं।।२८।।प्रकृत्यैव च कर्माणि क्रियमाणानि सर्वशः।यः पश्यति तथात्मानमकर्तारं
स पश्यति।।२९।।यदा भूतपृथग्भावमेकस्थमनुपश्यति।तत एव च विस्तारं ब्रह्म संपद्यते
तदा।।३०।।अनादित्वान्निर्गुणत्वात्परमात्मायमव्ययः।शरीरस्थोपि कौंतेय न करोति न लि
प्यते।।३१।।यथा सर्वगतं सौक्ष्म्यादाकाशं नोपलिप्यते।सर्वत्रावस्थितो देहे तथात्मा नो
पलिप्यते।।३२।।यथा प्रकाशयत्येकः कृत्स्नं लोकमिमं रविः।क्षेत्रं क्षेत्री तथा कृत्स्नं प्रकाश
यति भारत।।३३।।क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोरेवमंतरं ज्ञानचक्षुषा।भूतप्रकृतिमोक्षं च ये विदुर्यांति ते
परं।।३४।।ये विदुर्यांति ते परमिति।। ।।ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्म
विद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे क्षेत्रक्षेत्रज्ञविभागयोगो नाम त्रयोद ।।२६।।
शोध्यायः।। ।।१३।। ।।श्लो३४।। ।।श्रीकृष्णार्पणमस्तु।। ।।श्री।। ।।श्री।।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

गुणत्रय विभागयो ग

श्रीगुरुभ्यो नमः॥हरिः ॐ॥श्रीभगवानुवाच॥परं भूयः प्रवक्ष्यामि ज्ञानानां ज्ञानमुत्तमं।यज्ज्ञा
त्वा मुनयः सर्वे परां सिद्धिमितो गताः॥१॥इदं ज्ञानमुपाश्रित्य मम साधर्म्यमागताः॥
सर्गेपि नोपजायंते प्रलये न व्यथंति च॥२॥मम योनिर्महद्ब्रह्म तस्मिन्गर्भं दधाम्यहं।संभवः
सर्वभूतानां ततो भवति भारत॥३॥सर्वयोनिषु कौंतेय मूर्तयः संभवंति याः।तासां ब्रह्म
महद्योनिरहं बीजप्रदः पिता॥४॥सत्वं रजस्तम इति गुणाः प्रकृतिसंभवाः।निबध्नंति महा
बाहो देहे देहिनमव्ययं॥५॥तत्र सत्वं निर्मलत्वात्प्रकाशकमनामयं।सुखसंगेन बध्नाति
ज्ञानसंगेन चानघ॥६॥रजो रागात्मकं विद्धि तृष्णासंगसमुद्भवं।तन्निबध्नाति कौंतेय कर्म
संगेन देहिनं॥७॥तमस्त्वज्ञानजं विद्धि मोहनं सर्वदेहिनां।प्रमादालस्यनिद्राभिस्त
न्निबध्नाति भारत॥८॥सत्वं सुखे संजयति रजः कर्मणि भारत।ज्ञानमावृत्य तु तमः प्रमादे
संजयत्युत॥९॥रजस्तमश्चाभिभूय सत्वं भवति भारत।रजः सत्वं तमश्चैव तमः सत्वं रज
स्तथा॥१०॥सर्वद्वारेषु देहेस्मिन्प्रकाश उपजायते।ज्ञानं यदा तदा विद्याद्विवृद्धं स
त्वमित्युत॥११॥लोभः प्रवृत्तिरारंभः कर्मणामशमः स्पृहा।रजस्येतानि जायंते विवृ
द्धे भरतर्षभ॥१२॥अप्रकाशोप्रवृत्तिश्च प्रमादो मोह एव च।तमस्येतानि जायंते विवृ

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

मय्यावेशितचेतसां ॥७॥ मय्येव मन आधत्स्व मयि बुद्धिं निवेशय। निवसिष्यसि मय्येव अत ऊ-
र्ध्वं न संशयः ॥८॥ अथ चित्तं समाधातुं न शक्नोषि मयि स्थिरं। अभ्यासयोगेन ततो मामि-
च्छाप्तुं धनंजय ॥९॥ अभ्यासेप्यसमर्थोसि मत्कर्मपरमो भव। मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्सि-
द्धिमवाप्स्यसि ॥१०॥ अथैतदप्यशक्तोसि कर्तुं मद्योगमाश्रितः। सर्वकर्मफलत्यागं ततः कुरु
यतात्मवान् ॥११॥ श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्ध्यानं विशिष्यते। ध्यानात्कर्मफलत्याग-
स्त्यागाच्छांतिरनंतरं ॥१२॥ अद्वेष्टा सर्वभूतानां मैत्रः करुण एव च। निर्ममो निरहंकारः सम-
दुःखसुखः क्षमी ॥१३॥ संतुष्टः सततं योगी यतात्मा दृढनिश्चयः। मय्यर्पितमनोबुद्धिर्यो मद्भ-
क्तः स मे प्रियः ॥१४॥ यस्मान्नोद्विजते लोको लोकान्नोद्विजते च यः। हर्षामर्षभयोद्वेगैर्मुक्तो यः
स च मे प्रियः ॥१५॥ अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः। सर्वारंभपरित्यागी यो मद्भक्तः स
मे प्रियः ॥१६॥ यो न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न कांक्षति। शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमान्यः स
मे प्रियः ॥१७॥ समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः। शीतोष्णसुखदुःखेषु समः संगविव-
र्जितः ॥१८॥ तुल्यनिंदास्तुतिर्मौनी संतुष्टो येन केनचित्। अनिकेतः स्थिरमतिर्भक्तिमान्मे प्रियो
नरः ॥१९॥ ये तु धर्म्यामृतमिदं यथोक्तं पर्युपासते। श्रद्दधाना मत्परमा भक्तास्तेतीव मे प्रियाः ॥२०॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ङ्क्षिणः॥५३॥नाहं वेदैर्न तपसा न दानेन न चेज्यया॥शक्य एवंविधो द्रष्टुं दृष्टवानसि मां यथा॥
॥१७४॥ भक्त्या त्वनन्यया शक्य अहमेवंविधोऽर्जुन॥ज्ञातुं द्रष्टुं च तत्त्वेन प्रवेष्टुं च परंतप॥५४॥म
त्कर्मकृन्मत्परमो मद्भक्तः संगवर्जितः।निर्वैरः सर्वभूतेषु यः स मामेति पाण्डव॥५५॥
यः स मामेति पाण्डवेति॥ ॥ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां
योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे विश्वरूपदर्शनयोगो नामैकादशोऽध्यायः॥११॥
ततवरत्त क्तियोग ॥ ॥४६५॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥श्रीभगवानुवाच॥ ॥अर्जुन उवाच॥ए
वं सततयुक्ता ये भक्तास्त्वां पर्युपासते।ये चाप्यक्षरमव्यक्तं तेषां के योगवित्तमाः॥१॥श्री
भगवानुवाच॥मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते।श्रद्धया परयोपेतास्ते मे यु
क्ततमा मताः॥२॥ये त्वक्षरमनिर्देश्यमव्यक्तं पर्युपासते।सर्वत्रगमचिन्त्यं च कूटस्थ
मचलं ध्रुवं॥३॥संनियम्येन्द्रियग्रामं सर्वत्र समबुद्धयः।ते प्राप्नुवन्ति मामेव सर्वभूत
हिते रताः॥४॥क्लेशोऽधिकतरस्तेषामव्यक्तासक्तचेतसां।अव्यक्ता हि गतिर्दुःखं देहव
द्भिरवाप्यते॥५॥ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि संन्यस्य मत्पराः।अनन्येनैव योगेन मां ॥१७४
ध्यायन्त उपासते॥६॥तेषामहं समुद्धर्ता मृत्युसंसारसागरात्।भवामि नचिरात्पार्थ

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त्वां दुर्निरीक्ष्यं समंताद्दीप्तानलार्कद्युतिमप्रमेयं ॥१७॥ त्वमक्षरं परमं वेदितव्यं त्व
॥७७॥ मस्य विश्वस्य परं निधानं। त्वमव्ययः शाश्वतधर्मगोप्ता सनातनस्त्वं पुरुषो मतो मे ॥१८॥
अनादिमध्यांतमनंतवीर्यमनंतबाहुं शशिसूर्यनेत्रं। पश्यामि त्वां दीप्तहुताशव
क्त्रं स्वतेजसा विश्वमिदं तपंतं ॥१९॥ द्यावापृथिव्योरिदमंतरं हि व्याप्तं त्वयैकेन दिश
श्च सर्वाः। दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्रं तवेदं लोकत्रयं प्रव्यथितं महात्मन् ॥२०॥ अमी हि त्वां सुरसं
घा विशंति केचिद्भीताः प्रांजलयो गृणंति। स्वस्तीत्युक्त्वा महर्षिसिद्धसंघाः स्तुवंति त्वां स्तु
तिभिः पुष्कलाभिः ॥२१॥ रुद्रादित्या वसवो ये च साध्या विश्वेऽश्विनौ मरुतश्चोष्मपाश्च। गं
धर्वयक्षासुरसिद्धसंघा वीक्षंते त्वां विस्मिताश्चैव सर्वे ॥२२॥ रूपं महत्ते बहुवक्त्रनेत्रं म
हाबाहो बहुबाहूरुपादं। बहूदरं बहुदंष्ट्राकरालं दृष्ट्वा लोकाः प्रव्यथितास्तथाहं ॥२३॥
नभःस्पृशं दीप्तमनेकवर्णं व्यात्ताननं दीप्तविशालनेत्रं। दृष्ट्वा हि त्वां प्रव्यथितांतरात्मा धृतिं
न विंदामि शमं च विष्णो ॥२४॥ दंष्ट्राकरालानि च ते मुखानि दृष्ट्वैव कालानलसंनिभानि। दिशो न ॥७७॥
जाने न लभे च शर्म प्रसीद देवेश जगन्निवास ॥२५॥ अमी च त्वां धृतराष्ट्रस्य पुत्राः सर्वे सहै

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

वावनिपालस्यं यैः॥ त्तीक्ष्णाड़ोगाः स्कृत७ लस्थधास्यैस्य स्वाक्ष्मकीयेनवियोयमुस्यैः॥१७॥ बक्कोते
लन माणाविरांति उंक्षाकनालानित्तयानकानिके विद्धिल ष्णाउरानां तने७ स्यंरस्यंते नुगितिन
तमांगैः॥१७॥ यघानडीनांबन्द वांबु वे णाःस मुड़ मे वात्ति मुस्याकुबंति॥ तघात वार्मीननलो
कवीना विरांति वक्काग्णत्ति विक्रूलंति॥१७॥ यघा वड़ीतउ रूलनंपतंणाविरांति नारायस
मुद्रे वेणाः॥ तथैव नाराय विरांति लोकारस्थवापि बक्काणिर्मस्य वेणाः॥१७॥ लेलिखारस्वन्
समानः स्वमंतालोकान्स मग्रान् उने र्कलत्तिः॥ तेओत्तिना चुर्य रूगरूप समग्रंतान्स स्थवो
णाः नतपंति विष्णो॥२०॥ आरपाद्दि मे कोत दानुगुरूनु पोल मोरखृतेउ व वन नस्यीरा॥ विष्णु
तुमिष्णमित्तवंत माथं नद्दिवकानामितव न वत्तिः॥ अणुपस्नीत णवानुवाव॥ कालोस्मिलो
कस्यय कृतप्रवत्तोलोकान्समा यतुंमिद्द, न वृत्तः॥ नतेपिलान त्तविष्णांति स्ववेये वरिस्थ
तान्त्नानीकेषु योधाः॥१७॥ तस्मात्त मुत्तिष्ठ यशोलत स्व जिलारा बुनूत्तंत्त्वनाज्ञांस म
र्धांसयैवेते निहताः पुर्वमेव निमित्त मात्रं नव सव्यसाचिन्॥३३॥ डोगांवत्तीष्णंव कयउ
थंव कागितघान्या नपि योधवीरान्॥ मया हतांस्त्वं जहि मा व्यथिष्ठा युध्यस्व जेतासि र

स्व

CSU Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

तोसि रणे सपत्नान् ॥३४॥ सञ्जय उवाच ॥ एतच्छ्रुत्वा वचनं केशवस्य कृताञ्जलिर्वेपमानः किरीटी ॥
नमस्कृत्वा भूय एवाह कृष्णं सगद्गदं भीतभीतः प्रणम्य ॥ अर्जुन उवाच ॥ स्थाने हृषीकेश तव
॥७४॥ प्रकीर्त्या जगत्प्रहृष्यत्यनुरज्यते च ॥ रक्षांसि भीतानि दिशो द्रवन्ति सर्वे नमस्यन्ति
च सिद्धसङ्घाः ॥३६॥ कस्माच्च ते न नमेरन्महात्मन् गरीयसे ब्रह्मणोऽप्यादिकर्त्रे ॥ अनन्त
देवेश जगन्निवास त्वमक्षरं सदसत्तत्परं यत् ॥ त्वमादिदेवः पुरुषः पुराणस्त्वमस्य
विश्वस्य परं निधानम् ॥ वेत्तासि वेद्यं च परं च धाम त्वया ततं विश्वमनन्तरूप ॥३८॥ वायुर्यमोऽग्नि
र्वरुणः शशाङ्कः प्रजापतिस्त्वं प्रपितामहश्च ॥ नमो नमस्तेऽस्तु सहस्रकृत्वः पुनश्च भूयो
ऽपि नमो नमस्ते ॥३९॥ नमः पुरस्तादथ पृष्ठतस्ते नमोऽस्तु ते सर्वत एव सर्व ॥ अनन्तवीर्या
मितविक्रमस्त्वं सर्वं समाप्नोषि ततोऽसि सर्वः ॥४०॥ सखेति मत्वा प्रसभं यदुक्तं हे कृष्ण हे
यादव हे सखेति ॥ अजानता महिमानं तवेदं मया प्रमादात्प्रणयेन वापि ॥४१॥ यच्चावहासा
र्थमसत्कृतोऽसि विहारशय्यासनभोजनेषु ॥ एकोऽथवाप्यच्युत तत्समक्षं तत्क्षामये त्वाम
हमप्रमेयम् ॥४२॥ पितासि लोकस्य चराचरस्य त्वमस्य पूज्यश्च गुरुर्गरीयान् ॥ न त्वत्स ॥७४॥
मोऽस्त्यभ्यधिकः कुतोऽन्यो लोकत्रयेऽप्यप्रतिमप्रभाव ॥४३॥ तस्मात्प्रणम्य प्रणिधाय
स्त्व

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

कार्यंप्रसाध्येलामरुन्मीरामीशां। वितत्वव्रतस्यास्य सेवस्य स्पृहः प्रियः प्रियायार्थ स्विदेवस्यो
त्कं॥४४॥ स्मरद्रुमपुष्पवृष्टिभिस्तोषितः स्मरद्भ्रातयेनवव्रकाघितं मनोमातदेवमेदरयिक्षवतुर्वं
प्रसीदस्व देवराकर्णं निवास्य॥४७॥ किन्नीतिनं० नदिनं वक्रदरस्मितदामिलाद्भुत
सं तधेवातैनेवतुर्वेता॥ वतत्तज्जिनस्य स्वरभ्रबाक्तोतदविरवसुत्ते॥४८॥ स्वीत्तनवानूका
वामयाव स्पक्षेनतवाकृतिरं तुर्वं पन्नं दरिति मात्मयो मातूते को मार्यं विरवमनं०त
मा। संयन्तो लदन्नोननरक्षपुष्पं॥४९॥ तवेदयज्ञाथा यैने मज्ञानेर्न वक्रियात्तनतवोत्ति
तथैः। पवं तुर्यः राकामसं नलोकेऽशुंलरनोनकुन्त्रवीन॥४९॥ मातेकाचामार विभ्रु
ठत्तावोदक्षातुर्यं प्योनमीदक्रमेरं। काव्यततीःश्रीतमनाः पनस्वंतदेव मेतुर्यमिदं
पपरमा॥४८॥ स्वं अयउवावातृत्वार्जनं वारुदेवस्तघोक्तारवकं तुर्यं दरयिया मास्यनुयः
मारवास्वयामास्ववत्तीतमेनंतुलापनःस्यो मा दप मयात्मा॥५०॥ अर्जुनउवावा॥ द
तुर्यं क्षुदं मानपुंतवस्योमां जनार्दना। इदानीमस्मिस्वं वृत्तः स्वचेताः प्रकृतिं गतः॥ स्वीत्तणवा
न्वावा॥ सुदुर्दर्शमिदं तुर्यं दृष्टवानसि यन्मम। मादेवाअप्यस्य तुर्यस्य नित्यं दर्शनकां

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

रमा स्थायिनी तान्नता ॥६॥ रुद्रैकस्थं श्रमणं कृत्स्नं परमात्मा सर्वनामं महेशेन डाकेरायत्रा
नारुश्रु सिद्धसि ॥७॥ नतु मौरा सा स्वेरुश्रु मानैनैव सर्वरूपा । इत्यं रुरामि ते वरुः परमेयो
णमैरवनं ॥८॥ स्वं श्रुतवावापवमुक्तातता नाम्नानस्यायोगेरवनोद्रुतिः । उरयिमारपयाधिये
पनं नृपमैरवनं ॥९॥ अनेकवक्त्रनयनमनेकाद्भुतदर्शनं । अनेकदिव्यातनानांदिव्यानेको
द्यतायुधं ॥१०॥ दिव्यमाल्यांबरधरं दिव्यगंधानुलेपनं । सर्वाश्चर्यमयं देवमनंतं विश्व
तोमुखं ॥११॥ दिवि सूर्यसहस्रस्य भवेद्युगपदुत्थिता । यदि भाः सदृशी सा स्याद्भास
स्तस्य महात्मनः ॥१२॥ तत्रैकस्थं जगत्कृत्स्नं प्रविभक्तमनेकधा । अपश्यद्देवदेवस्य शरी
रे पांडवस्तदा ॥१३॥ ततः स विस्मयाविष्टो हृष्टरोमा धनंजयः । प्रणम्य शिरसा देवं कृ
तांजलिरभाषत ॥१४॥ अर्जुन उवाच । पश्यामि देवांस्तव देव देहे सर्वांस्तथा भूतविशेष
संघान् । ब्रह्माणमीशं कमलासनस्थमृषींश्च सर्वानुरगांश्च दिव्यान् ॥१५॥ अनेकबा
हूदरवक्त्रनेत्रं पश्यामि त्वां सर्वतोऽनंतरूपं । नांतं न मध्यं न पुनस्तवादिं पश्यामि वि
श्वेश्वर विश्वरूप ॥१६॥ किरीटिनं गदिनं चक्रिणं च तेजोराशिं सर्वतो दीप्तिमंतं । पश्यामि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

परन्तप । एष तूद्देशतः प्रोक्तो विभूतेर्विस्तरो मया ॥४०॥ यद्यद्विभूतिमत्सत्त्वं श्रीमदूर्जि
तमेव वा । तत्तदेवावगच्छ त्वं मम तेजोंऽशसंभवं ॥४१॥ अथवा बहुनैतेन किं ज्ञातेन तवा
॥१०॥ र्जुन । विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नमेकांशेन स्थितो जगत् ॥४२॥ एकांशेन स्थितो जगदिति ॥ —५
ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जु
नसंवादे विभूतिविस्तरयोगो नाम दशमोऽध्यायः ॥ ॥१०॥ ॥४१४॥ ॥ श्रीकृ
विश्वरूपयोग ष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अर्जुन उवाच ॥ मदनुग्रहाय पर
मं गुह्यमध्यात्मसंज्ञितं । यत्त्वयोक्तं वचस्तेन मोहोऽयं विगतो मम ॥१॥ भवाप्ययौ हि
भूतानां श्रुतौ विस्तरशो मया । त्वत्तः कमलपत्राक्ष माहात्म्यमपि चाव्ययं ॥२॥ एवमेतद्य
थात्थ त्वमात्मानं परमेश्वर । द्रष्टुमिच्छामि ते रूपमैश्वरं पुरुषोत्तम ॥३॥ मन्यसे यदि
तच्छक्यं मया द्रष्टुमिति प्रभो । योगेश्वर ततो मे त्वं दर्शयात्मानमव्ययं ॥४॥ श्रीभगवा
नुवाच ॥ पश्य मे पार्थ रूपाणि शतशोऽथ सहस्रशः । नानाविधानि दिव्यानि नानाव ॥११॥
र्णाकृतीनि च ॥५॥ पश्यादित्यान्वसून्रुद्रानश्विनौ मरुतस्तथा । बहून्यदृष्टपूर्वाणि प

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तोते षांउ क्तानि त्वा तिय क्तानां योण सेमं कस्रा भ्रस्रं ।।७१।। चे षां नाके व ता त क्रम च मं क्ता
तिसच्य यान्वि ताः ।तवि भाभवक्ती ते यस्य क्रं त्वा विलिउ र्वकं ।।७३।। अ स्रं क्षि स्वर्वय क्ता
नां तो क्ता व त्र त्ते व व चा न तु मा भ वि क्रा नं ति त वे ना त स्व वं ति ते ।।७४।। यां ति के व व्र ता
के वा नू वि त न्वां ति वि त ब्र ताः ।तु ता नि यां ति तु ते क्ता यां ति यां ति भ उ्या क्ति नो वि मां ।।७५।।
व तं व षां वी लं तो यं यो से त क्ता व्र य छ ति ।त ३ स्रं त क्र व द्द त म र ना मि व्र य त्ता त्वा
नः ।।७६।। य क्त ने बिय उ स्ना स्विच्य क्रक स्रौं के शामि य ता य त्त व स्वा त्वि कौं ते य त क्त उ वि
षु भ ३ व ता ।।७७।। उ ता रु त्त व लं ने वं भो स्र स्रे क भ बि ल नैः ।स्रं ना ।स्र यो ग उ क्तात्वा
वि म क्तो मा क वे षा स्वि ।।७८।। स्र भो स्रं स्व व त्तु त ७ न भे वे षो न वियः ।वे त क्रं तित
क्षां त क्ता भ यि ते त ७ वा पा स्रं ।।७९।। क्षा वि वे ह्व उ ना वा ने त क्र ते भा म न ना ता क्ता
स्पा थु ने व स मं त काः स भा क्षा व स्वि ता ।क्षि स्वः ।।८०।। सि वं त्त व ति थ म क्ता त्वि मा रा र्म
स्व छां तिं निग छ ति ।कौं ते य व ति क्रा नी क्षि न भो त क्तः व्र ा म रा ति ।।८१।। सां क्षि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

महेश्वरं ॥११॥ मोघाशा मोघकर्माणो मोघज्ञाना विचेतसः। राक्षसीमासुरीं चैव प्रकृ
॥१५॥ तिं मोहिनीं श्रिताः ॥१२॥ महात्मानस्तु मां पार्थ दैवीं प्रकृतिमाश्रिताः। भजन्त्यनन्यम
नसो ज्ञात्वा भूतादिमव्ययं ॥१३॥ सततं कीर्तयन्तो मां यतन्तश्च दृढव्रताः। नमस्यन्तश्च
मां भक्त्या नित्ययुक्ता उपासते ॥१४॥ ज्ञानयज्ञेन चाप्यन्ये यजन्तो मामुपासते। एक
त्वेन पृथक्त्वेन बहुधा विश्वतोमुखं ॥१५॥ अहं क्रतुरहं यज्ञः स्वधाहमहमौषधं। मंत्रो
ऽहमहमेवाज्यमहमग्निरहं हुतं ॥१६॥ पिताहमस्य जगतो माता धाता पितामहः। वे
द्यं पवित्रमोंकार ऋक्साम यजुरेव च ॥१७॥ गतिर्भर्ता प्रभुः साक्षी निवासः शरणं सुहृ
त्। प्रभवः प्रलयः स्थानं निधानं बीजमव्ययं ॥१८॥ तपाम्यहमहं वर्षं निगृह्णाम्युत्सृ
जामि च। अमृतं चैव मृत्युश्च सदसच्चाहमर्जुन ॥१९॥ त्रैविद्या मां सोमपाः पूतपापा य
ज्ञैरिष्ट्वा स्वर्गतिं प्रार्थयन्ते। ते पुण्यमासाद्य सुरेन्द्रलोकमश्नन्ति दिव्यान्दिवि देवभोगा
न् ॥२०॥ ते तं भुक्त्वा स्वर्गलोकं विशालं क्षीणे पुण्ये मर्त्यलोकं विशन्ति। एवं त्रयीधर्मम ॥१५॥
नुप्रपन्ना गतागतं कामकामा लभन्ते ॥२१॥ अनन्याश्चिन्तयन्तो मां ये जनाः पर्युपास

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त्यावगमं धर्म्यं सुसुखं कर्तुमव्ययं ।।२।। अश्रद्दधानाः पुरुषा धर्मस्यास्य परंतपा
अप्राप्य मां निवर्त्तंते मृत्युसंसारवर्त्मनि ।।३।। मया ततमिदं सर्वं जगदव्यक्तमू
र्तिना ।। मत्स्थानि सर्वभूतानि न चाहं तेष्ववस्थितः ।।४।। न च मत्स्थानि भूतानि पश्य
मे योगमैश्वरं ।। भूतभृन्न च भूतस्थो ममात्मा भूतभावनः ।।५।। यथाकाशस्थितो नि
त्यं वायुः सर्वत्रगो महान् ।। तथा सर्वाणि भूतानि मत्स्थानीत्युपधारय ।।६।। सर्वभू
तानि कौंतेय प्रकृतिं यांति मामिकां ।। कल्पक्षये पुनस्तानि कल्पादौ विसृजाम्यहं ।।७।।
प्रकृतिं स्वामवष्टभ्य विसृजामि पुनः पुनः ।। भूतग्राममिमं कृत्स्नमवशं प्रकृतेर्वशा
त् ।।८।। न च मां तानि कर्माणि निबध्नंति धनंजय ।। उदासीनवदासीनमसक्तं तेषु क
र्मसु ।।९।। मयाध्यक्षेण प्रकृतिः सूयते सचराचरं ।। हेतुनानेन कौंतेय जगद्विपरि
वर्त्तते ।।१०।। अवजानंति मां मूढा मानुषीं तनुमाश्रितं ।। परं भावमजानंतो मम भूत

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

॥१८॥

ह्मचर्यं चरंति तत्ते पदं संग्रहेण प्रवक्ष्ये॥११॥ सर्वद्वाराणि संयम्य मनो हृदि निरुध्य च
मूर्ध्न्याधायात्मनः प्राणमास्थितो योगधारणां॥१२॥ ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म व्या
हरन्मामनुस्मरन्। यः प्रयाति त्यजन् देहं स याति परमां गतिं॥१३॥ अनन्यचेताः
सततं यो मां स्मरति नित्यशः। तस्याहं सुलभः पार्थ नित्ययुक्तस्य योगिनः॥१४॥
मामुपेत्य पुनर्जन्म दुःखालयमशाश्वतं॥ नाप्नुवंति महात्मानः संसिद्धिं पर
मां गताः॥१५॥ आब्रह्मभुवनाल्लोकाः पुनरावर्तिनोऽर्जुन। मामुपेत्य तु कौंतेय पुन
र्जन्म न विद्यते॥१६॥ सहस्रयुगपर्यंतमहर्यद्ब्रह्मणो विदुः। रात्रिं युगसहस्रांतां
तेऽहोरात्रविदो जनाः॥१७॥ अव्यक्ताद्व्यक्तयः सर्वाः प्रभवंत्यहरागमे। रात्र्यागमे प्र
लीयंते तत्रैवाव्यक्तसंज्ञके॥१८॥ भूतग्रामः स एवायं भूत्वा भूत्वा प्रलीयते। रात्र्याग
मेऽवशः पार्थ प्रभवत्यहरागमे॥१९॥ परस्तस्मात्तु भावोऽन्योऽव्यक्तोऽव्यक्तात्सनात
नः। यः स सर्वेषु भूतेषु नश्यत्सु न विनश्यति॥२०॥ अव्यक्तोऽक्षर इत्युक्तस्तमाहुः परमां
गतिं। यं प्राप्य न निवर्तंते तद्धाम परमं मम॥२१॥ पुरुषः स परः पार्थ भक्त्या लभ्यस्त्व

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नन्नायाय स्यांतःस्थानि भूतानि येन सर्वमिदं ततं॥२२॥ यत्र काले त्वनावृत्तिमावृत्तिं चैव यो
गिनः प्रयाता यांति तं कालं वक्ष्यामि भरतर्षभ॥२३॥ अग्निर्ज्योतिरहः शुक्लः षण्मासा उत्तरा
॥८४॥ यणं तत्र प्रयाता गच्छंति ब्रह्म ब्रह्मविदो जनाः॥२४॥ धूमो रात्रिस्तथा कृष्णः षण्मासा द
क्षिणायनं तत्र चांद्रमसं ज्योतिर्योगी प्राप्य निवर्तते॥२५॥ शुक्लकृष्णे गती ह्येते जगतः
शाश्वते मते एकया यात्यनावृत्तिमन्ययावर्तते पुनः॥२६॥ नैते सृती पार्थ जानन् योगी
मुह्यति कश्चन तस्मात्सर्वेषु कालेषु योगयुक्तो भवार्जुन॥२७॥ वेदेषु यज्ञेषु तपःसु चै
व दानेषु यत्पुण्यफलं प्रदिष्टं अत्येति तत्सर्वमिदं विदित्वा योगी परं स्थानमुपैति चाद्यं॥
॥२८॥ योगी परं स्थानमुपैति चाद्यमिति॥ ॥इति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनि
षत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादेऽक्षरब्रह्मयोगो नामाष्ट
मोऽध्यायः॥८॥ ॥श्लो२८॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥श्री॥ ॥श्रीगुरुभ्यो नमः
नाक्षयो श्रीभगवानुवाच॥ इदं तु ते गुह्यतमं प्रवक्ष्याम्यनसूयवे॥ ज्ञानं विज्ञानस ॥८१॥
हितं यज्ज्ञात्वा मोक्ष्यसेऽशुभात्॥१॥ राजविद्या राजगुह्यं पवित्रमिदमुत्तमं प्रत्य

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

सावगमं धर्म्यं सुसुखं कर्तुमव्ययं॥२॥अश्रद्दधानाः पुरुषा धर्मस्यास्य परंतप।
अप्राप्य मां निवर्तंते मृत्युसंसारवर्त्मनि॥३॥मया ततमिदं सर्वं जगदव्यक्तमू
र्तिना।मत्स्थानि सर्वभूतानि न चाहं तेष्ववस्थितः॥४॥न च मत्स्थानि भूतानि पश्य
मे योगमैश्वरं।भूतभृन्न च भूतस्थो ममात्मा भूतभावनः॥५॥यथाकाशस्थितो नि
त्यं वायुः सर्वत्रगो महान्।तथा सर्वाणि भूतानि मत्स्थानीत्युपधारय॥६॥सर्वभू
तानि कौंतेय प्रकृतिं यांति मामिकां।कल्पक्षये पुनस्तानि कल्पादौ विसृजाम्यहं॥७॥
प्रकृतिं स्वामवष्टभ्य विसृजामि पुनः पुनः।भूतग्राममिमं कृत्स्नमवशं प्रकृतेर्वशा
त्॥८॥न च मां तानि कर्माणि निबध्नंति धनंजय।उदासीनवदासीनमसक्तं तेषु क
र्मसु॥९॥मयाध्यक्षेण प्रकृतिः सूयते सचराचरं।हेतुनानेन कौंतेय जगद्विपरि
वर्तते॥१०॥अवजानंति मां मूढा मानुषीं तनुमाश्रितं।परं भावमजानंतो मम भूत

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

॥३॥ कर्मयोग

सिताया वैयासिक्यां श्रीभीष्मपर्वणि श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशा
स्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे सांख्ययोगो नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥२॥ ॥छ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥श्री॥
॥ ॥श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ॐ ॥ अर्जुन उवाच ॥ ज्यायसी चेत्कर्मणस्ते मता बुद्धिर्जनार्दन ॥
तत्किं कर्मणि घोरे मां नियोजयसि केशव ॥१॥ व्यामिश्रेणेव वाक्येन बुद्धिं मोहयसी
व मे । तदेकं वद निश्चित्य येन श्रेयोऽहमाप्नुयाम् ॥२॥ श्रीभगवानुवाच ॥ लोकेऽस्मिन्द्विविधा नि
ष्ठा पुरा प्रोक्ता मयानघ । ज्ञानयोगेन सांख्यानां कर्मयोगेन योगिनाम् ॥३॥ न कर्मणामना
रंभान्नैष्कर्म्यं पुरुषोऽश्नुते । न च संन्यसनादेव सिद्धिं समधिगच्छति ॥४॥ न हि कश्चित्क्षणमपि
जातु तिष्ठत्यकर्मकृत् । कार्यते ह्यवशः कर्म सर्वः प्रकृतिजैर्गुणैः ॥५॥ कर्मेन्द्रियाणि सं
यम्य य आस्ते मनसा स्मरन् । इन्द्रियार्थान्विमूढात्मा मिथ्याचारः स उच्यते ॥६॥ यस्त्विन्द्रि
याणि मनसा नियम्यारभतेऽर्जुन । कर्मेन्द्रियैः कर्मयोगमसक्तः स विशिष्यते ॥७॥ नियतं तं
कुरु कर्म त्वं कर्म ज्यायो ह्यकर्मणः । शरीरयात्रापि च ते न प्रसिद्ध्येदकर्मणः ॥८॥ यज्ञा ॥३॥
र्थात्कर्मणोऽन्यत्र लोकोऽयं कर्मबंधनः । तदर्थं कर्म कौन्तेय मुक्तसंगः समाचर ॥९॥ सहयज्ञाः
प्रजाः सृष्ट्वा पुरोवाच प्रजापतिः । अनेन प्रसविष्यध्वमेष वोऽस्त्विष्टकामधुक् ॥१०॥ ॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

देवान्भावयतानेनतेदेवाभावयंतुवः॥परस्परंभावयंतःश्रेयःपरमवाप्स्यथ॥११॥इष्टान्भो
गान्हिवोदेवादास्यंतेयज्ञभाविताः॥तैर्दत्तानप्रदायैभ्योयोभुंक्तेस्तेनएवसः॥१२॥यज्ञशिष्टा
शिनःसंतोमुच्यंतेसर्वकिल्बिषैः॥भुंजतेतेत्वघंपापायेपचंत्यात्मकारणात्॥१३॥अन्नाद्भ
वंतिभूतानिपर्जन्यादन्नसंभवः॥यज्ञाद्भवतिपर्जन्योयज्ञःकर्मसमुद्भवः॥१४॥कर्मब्रह्मो
द्भवंविद्धिब्रह्माक्षरसमुद्भवं॥तस्मात्सर्वगतंब्रह्मनित्यंयज्ञेप्रतिष्ठितं॥१५॥एवंप्रवर्त्ति
तंचक्रंनानुवर्त्तयतीहयः॥अघायुरिंद्रियारामोमोघंपार्थसजीवति॥१६॥यस्त्वात्मरतिरे
वस्यादात्मतृप्तश्चमानवः॥आत्मन्येवचसंतुष्टस्तस्यकार्यंनविद्यते॥१७॥नैवतस्यकृ
तेनार्थोनाकृतेनेहकश्चन॥नचास्यसर्वभूतेषुकश्चिदर्थव्यपाश्रयः॥१८॥तस्मादसक्तः
सततंकार्यंकर्मसमाचर॥असक्तोह्याचरन्कर्मपरमाप्नोतिपूरुषः॥१९॥कर्मणैवहिसंसि
द्धिमास्थिताजनकादयः॥लोकसंग्रहमेवापिसंपश्यन्कर्तुमर्हसि॥२०॥यद्यदाचरतिश्रे
ष्ठस्तत्तदेवेतरोजनः॥सयत्प्रमाणंकुरुतेलोकस्तदनुवर्त्तते॥२१॥नमेपार्थास्तिकर्तव्यंत्रि
षुलोकेषुकिंचन॥नानवाप्तमवाप्तव्यंवर्त्तएवचकर्मणि॥२२॥यदिह्यहंनवर्त्तेयंजातुकर्मणि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तंद्रितः॥मम वर्त्मानुवर्तंते मनुष्याः पार्थ सर्वशः॥उत्सीदेयुरिमे लोका न कुर्यां कर्म चेदहं॥सं
करस्य च कर्ता स्यामुपहन्यामिमाः प्रजाः॥२४॥सक्ताः कर्मण्यविद्वांसो यथा कुर्वंति भारत॥कु
॥१८॥ र्याद्विद्वांस्तथासक्तश्चिकीर्षुर्लोकसंग्रहं॥२५॥न बुद्धिभेदं जनयेदज्ञानां कर्मसंगिनां॥जो
षयेत्सर्वकर्माणि विद्वान्युक्तः समाचरन्॥२६॥प्रकृतेः क्रियमाणानि गुणैः कर्माणि
सर्वशः॥अहंकारविमूढात्मा कर्ताहमिति मन्यते॥२७॥तत्ववित्तु महाबाहो गुणकर्मविभा
गयोः॥गुणा गुणेषु वर्तंत इति मत्वा न सज्जते॥२८॥प्रकृतेर्गुणसंमूढाः सज्जंते गुणकर्म
सु॥तानकृत्स्नविदो मंदान्कृत्स्नविन्न विचालयेत्॥२९॥मयि सर्वाणि कर्माणि संन्यस्याध्यात्म
चेतसा॥निराशीर्निर्ममो भूत्वा युध्यस्व विगतज्वरः॥३०॥ये मे मतमिदं नित्यमनुतिष्ठंति
मानवाः॥श्रद्धावंतोऽनसूयंतो मुच्यंते तेपि कर्मभिः॥३१॥ये त्वेतदभ्यसूयंतो नानुतिष्ठंति मे
मतं॥सर्वज्ञानविमूढांस्तान्विद्धि नष्टानचेतसः॥३२॥सदृशं चेष्टते स्वस्याः प्रकृतेर्ज्ञानवान
पि॥प्रकृतिं यांति भूतानि निग्रहः किं करिष्यति॥३३॥इंद्रियस्येंद्रियस्यार्थे रागद्वेषौ व्य ॥१८॥
वस्थितौ॥तयोर्न वशमागच्छेत्तौ ह्यस्य परिपंथिनौ॥३४॥श्रेयान्स्वधर्मो विगुणः परध

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

र्मात्स्वनुष्ठितात्। स्वधर्मे निधनं श्रेयः परधर्मो भयावहः॥३५॥ अर्जुन उवाच॥ अथ केन प्रयुक्तो
यं पापं चरति पूरुषः। अनिच्छन्नपि वार्ष्णेय बलादिव नियोजितः॥३६॥ श्रीभगवानुवाच॥ काम
एष क्रोध एष रजोगुणसमुद्भवः। महाशनो महापाप्मा विद्ध्येनमिह वैरिणम्॥३७॥ धूमेने
व्रियते वह्निर्यथादर्शो मलेन च। यथोल्बेनावृतो गर्भस्तथा तेनेदमावृतम्॥३८॥ आवृतं ज्ञानमेते
न ज्ञानिनो नित्यवैरिणा। कामरूपेण कौन्तेय दुष्पूरेणानलेन च॥३९॥ इन्द्रियाणि मनो बुद्धि
रस्याधिष्ठानमुच्यते। एतैर्विमोहयत्येष ज्ञानमावृत्य देहिनम्॥४०॥ तस्मात्त्वमिन्द्रिया
ण्यादौ नियम्य भरतर्षभ। पाप्मानं प्रजहि ह्येनं ज्ञानविज्ञाननाशनम्॥४१॥ इन्द्रियाणि प
राण्याहुरिन्द्रियेभ्यः परं मनः। मनसस्तु परा बुद्धिर्यो बुद्धेः परतस्तु सः॥४२॥ एवं बुद्धेः प
रं बुद्ध्वा संस्तभ्यात्मानमात्मना। जहि शत्रुं महाबाहो कामरूपं दुरासदं॥४३॥ ॥१६४॥
कामरूपं दुरासदमिति॥ ॥ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां यो
गशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे कर्मयोगो नाम तृतीयोऽध्यायः॥ ॥श्री॥ ॥श्रीकृष्णा
र्पणमस्तु॥ ॥श्री॥ ॥श्रीगुरुभ्यो नमः॥ श्रीः॥ ॐ श्रीभगवानुवाच॥ इमं विवस्व

ध्यायतो विषयान्पुंसः संगस्तेषूपजायते। संगात्संजायते कामः कामात्क्रोधोभिजायते॥६२॥
क्रोधाद्भवति संमोहः संमोहात्स्मृतिविभ्रमः। स्मृतिभ्रंशाद्बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रण
श्यति॥६३॥ रागद्वेषवियुक्तैस्तु विषयानिंद्रियैश्चरन्। आत्मवश्यैर्विधेयात्मा प्रसादम
धिगच्छति॥६४॥ प्रसादे सर्वदुःखानां हानिरस्योपजायते। प्रसन्नचेतसो ह्याशु बुद्धिः प
तिष्ठ र्यवतिष्ठते॥६५॥ नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य न चायुक्तस्य भावना। न चाभावयतः शांतिरशांतस्य
कुतः सुखं॥६६॥ इंद्रियाणां हि चरतां यन्मनोनुविधीयते। तदस्य हरति प्रज्ञां वायुर्नावमिवा नी
म्भसि॥६७॥ तस्माद्यस्य महाबाहो निगृहीतानि सर्वशः। इंद्रियाणींद्रियार्थेभ्य
स्तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता॥६८॥ या निशा सर्वभूतानां तस्यां जागर्ति संयमी। यस्यां जाग्रति
भूतानि सा निशा पश्यतो मुनेः॥६९॥ आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठं समुद्रमापः प्रविशं
ति यद्वत्। तद्वत्कामा यं प्रविशंति सर्वे स शांतिमाप्नोति न कामकामी॥७०॥ विहाय कामान्यः
सर्वान्पुमांश्चरति निःस्पृहः। निर्ममो निरहंकारः स शांतिमधिगच्छति॥७१॥ एषा ब्राह्मी
स्थितिः पार्थ नैनां प्राप्य विमुह्यति। स्थित्वास्यामंतकालेपि ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति॥७२॥ ॥
ब्रह्मनिर्वाणमृच्छतीति॥ ॥ॐ तत्सदिति श्रीमहाभारते शतसाहस्र्यां पारमहंस्यां सं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्यर्थं कारिश्चीलं त्यक्त्वा मनीषिणः।जन्मबंधविनिर्मुक्ताः पदं गछंत्यनामयं॥५१॥
यदाते मोहकलिलं बुद्धिर्व्यतितरिष्यति तदा गंतासि निर्वेदं श्रोतव्यस्य श्रुतस्य च॥५२॥
॥६॥ श्रुतिविप्रतिपन्ना ते यदा स्थास्यति निश्चला।समाधावचला बुद्धिस्तदा योगमवाप्स्य
सि॥५३॥अर्जुन उवाच॥स्थितप्रज्ञस्य का भाषा समाधिस्थस्य केशव।स्थितधीः
किं प्रभाषेत किमासीत व्रजेत किं॥५४॥श्रीभगवानुवाच॥प्रजहाति यदा कामान्सर्वा
न्पार्थ मनोगतान्।आत्मन्येवात्मना तुष्टः स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते॥५५॥दुःखेष्वनुद्विग्नम
नाः सुखेषु विगतस्पृहः।वीतरागभयक्रोधः स्थितधीर्मुनिरुच्यते॥५६॥यः सर्वत्रानभि
स्नेहस्तत्तत्प्राप्य शुभाशुभं।नाभिनंदति न द्वेष्टि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता॥५७॥यदा संह
रते चायं कूर्मोंगानीव सर्वशः।इंद्रियाणींद्रियार्थेभ्यस्तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता॥५८॥वि
षया विनिवर्त्तंते निराहारस्य देहिनः।रसवर्जं रसोप्यस्य परं दृष्ट्वा निवर्त्तते॥५९॥यत
तो ह्यपि कौंतेय पुरुषस्य विपश्चितः।इंद्रियाणि प्रमाथीनि हरंति प्रसभं मनः॥६०॥तानि स
र्वाणि संयम्य युक्त आसीत मत्परः।वशे हि यस्येंद्रियाणि तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता॥६१॥ ॥६॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तः स्वभावः पृच्छामि त्वां धर्मसंमूढचेताः । यच्छ्रेयः स्यान्निश्चितं ब्रूहि तन्मे शिष्यस्तेऽहं शा
धि मां त्वां प्रपन्नं ॥ न हि प्रपश्यामि ममापनुद्याद्यच्छोकमुच्छोषणमिंद्रियाणां ॥ अवा
॥७॥ प्य भूमावसपत्नमृद्धं राज्यं सुराणामपि चाधिपत्यं ॥ संजय उवाच ॥ एवमुक्त्वा हृषी
केशं गुडाकेशः परंतपः । न योत्स्य इति गोविंदमुक्त्वा तूष्णीं बभूव ह ॥ तमुवाच हृषीके
शः प्रहसन्निव भारत । सेनयोरुभयोर्मध्ये विषीदंतमिदं वचः ॥१०॥ श्रीभगवानुवा
च ॥ अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे । गतासूनगतासूंश्च नानुशोचंति पंडिताः ॥११॥
न त्वेवाहं जातु नासं न त्वं नेमे जनाधिपाः । न चैव न भविष्यामः सर्वे वयमतः परं ॥१२॥ देहि
नोऽस्मिन्यथा देहे कौमारं यौवनं जरा । तथा देहांतरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥१३॥ मा
त्रास्पर्शास्तु कौंतेय शीतोष्णसुखदुःखदाः । आगमापायिनोऽनित्यास्तांस्तितिक्षस्व भार
त ॥१४॥ यं हि न व्यथयंत्येते पुरुषं पुरुषर्षभ । समदुःखसुखं धीरं सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥१५॥
नासतो विद्यते भावो नाभावो विद्यते सतः । उभयोरपि दृष्टोऽन्तस्त्वनयोस्तत्त्वदर्शिभिः ॥१६॥
अविनाशि तु तद्विद्धि येन सर्वमिदं ततं । विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चित्कर्तुमर्हति ॥१७॥ ॥४॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

अंतवंतइमेदेहानित्यस्योक्ताःशरीरिणः।अनाशिनोप्रमेयस्यतस्माद्युध्यस्वभारत॥१८॥
यएनंवेत्तिहंतारंयश्चैनंमन्यतेहतं।उभौतौनविजानीतोनायंहंतिनहन्यते॥१९॥नजाय
तेम्रियतेवाकदाचिन्नायंभूत्वाभवितावानभूयः।अजोनित्यःशाश्वतोयंपुराणोनहन्यते
हन्यमानेशरीरे॥२०॥वेदाविनाशिनंनित्यंयएनमजमव्ययं।कथंसपुरुषःपार्थकंघात
यतिहंतिकं॥२१॥वासांसिजीर्णानियथाविहायनवानिगृह्णातिनरोपरा
णि।तथाशरीराणिविहायजीर्णान्यन्यानिसंयातिनवानिदेही॥२२॥नैनंछिंदंतिशस्त्राणिनैनंदहति
पावकः।नचैनंक्लेदयंत्यापोनशोषयतिमारुतः॥२३॥अच्छेद्योयमदाह्योयमक्लेद्योशोष्य
एवच।नित्यःसर्वगतःस्थाणुरचलोयंसनातनः॥२४॥अव्यक्तोयमचिंत्योयमविकार्योय
मुच्यते।तस्मादेवंविदित्वैनंनानुशोचितुमर्हसि॥२५॥अथचैनंनित्यजातंनित्यंवामन्यसे
मृतं।तथापित्वंमहाबाहोनैवंशोचितुमर्हसि॥२६॥जातस्यहिध्रुवोमृत्युर्ध्रुवंजन्ममृत
स्यच।तस्मादपरिहार्येर्थेनत्वंशोचितुमर्हसि॥२७॥अव्यक्तादीनिभूतानिव्यक्तमध्या
निभारत।अव्यक्तनिधनान्येवतत्रकापरिदेवना॥२८॥आश्चर्यवत्पश्यतिकश्चिदेनमा

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्वर्यवद्वदति तथैवचान्यः। आस्वर्यवच्चैनमन्यः शृणोति श्रुत्वाप्येनं वेद न चैव कश्चित्॥२९॥ देही
नित्यमवध्योयं देहे सर्वस्य भारत। तस्मात्सर्वाणि भूतानि न त्वं शोचितुमर्हसि॥३०॥ स्व
धर्ममपि चावेक्ष्य न विकंपितुमर्हसि। धर्म्याद्धि युद्धाच्छ्रेयोन्यत् क्षत्रियस्य न विद्यते॥३१॥
यदृच्छया चोपपन्नं स्वर्गद्वारमपावृतं। सुखिनः क्षत्रियाः पार्थ लभंते युद्धमीदृशं॥३२॥ अथ
चेत्त्वमिमं धर्म्यं संग्रामं न करिष्यसि। ततः स्वधर्मं कीर्तिं च हित्वा पापमवाप्स्यसि॥३३॥
अकीर्तिं चापि भूतानि कथयिष्यंति तेऽव्ययां। संभावितस्य चाकीर्त्तिर्मरणादतिरिच्यते॥भ
याद्रणादुपरतं मंस्यंते त्वां महारथाः। येषां च त्वं बहुमतो भूत्वा यास्यसि लाघवं॥३५॥ अ
वाच्यवादांश्च बहून्वदिष्यंति तवाहिताः। निंदंतस्तव सामर्थ्यं ततो दुःखतरं नु किं॥३६॥ हतो
वा प्राप्स्यसि स्वर्गं जित्वा वा भोक्ष्यसे महीं। तस्मादुत्तिष्ठ कौंतेय युद्धाय कृत
निश्चयः॥३७॥ सुखदुःखे समे कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ। ततो युद्धाय युज्यस्व नैवं
पापमवाप्स्यसि॥३८॥ एषा तेभिहिता सांख्ये बुद्धिर्योगे त्विमां शृणु। बुद्ध्या युक्तो यया पा ॥श्री॥
र्थ कर्मबंधं प्र[illegible]स्यसि॥३९॥ नेहाभिक्रमनाशोस्ति प्रत्यवायो न विद्यते। स्वल्पमप्य

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्यात् भस्मितायते महतोभयात्॥४०॥ व्यवसायात्मिका बुद्धिरेकेह कुरुनंदन॥ बहुशा
खाह्यनंताश्च बुद्धयोऽव्यवसायिनां॥४१॥ यामिमां पुष्पितां वाचं प्रवदंत्यविपश्चितः॥
वेदवादरताः पार्थ नान्यदस्तीति वादिनः॥४२॥ कामात्मानः स्वर्गपरा जन्मकर्मफलप्र
दां॥ क्रियाविशेषबहुलां भोगैश्वर्यगतिं प्रति॥४३॥ भोगैश्वर्यप्रसक्तानां तयापहृतचे
तसां॥ व्यवसायात्मिका बुद्धिः समाधौ न विधीयते॥४४॥ त्रैगुण्यविषया वेदा निस्त्रैगु
ण्यो भवार्जुन॥ निर्द्वंद्वो नित्यसत्त्वस्थो निर्योगक्षेम आत्मवान्॥४५॥ यावानर्थ उद
पाने सर्वतः संप्लुतोदके॥ तावान् सर्वेषु वेदेषु ब्राह्मणस्य विजानतः॥४६॥ कर्मण्येवा
धिकारस्ते मा फलेषु कदाचन॥ मा कर्मफलहेतुर्भूर्मा ते संगोऽस्त्वकर्मणि॥४७॥
योगस्थः कुरु कर्माणि संगं त्यक्त्वा धनंजय॥ सिद्ध्यसिद्ध्योः समो भूत्वा समत्वं यो
ग उच्यते॥४८॥ दूरेण ह्यवरं कर्म बुद्धियोगाद्धनंजय॥ बुद्धौ शरणमन्विच्छ कृपणाः
फलहेतवः॥४९॥ यदा ते मोहकलिलं बुद्धिर्व्यतितरिष्यति॥ बुद्धियुक्तो जहातीह उभे
सुकृतदुष्कृते॥ तस्माद्योगाय युज्यस्व योगः कर्मसु कौशलं॥५०॥ कर्मजं बु

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

नैवं शोकसंविग्नमानसः ||४७|| शोकसंविग्नमानस इति || ||ॐ तत्सदिति श्रीमद्
भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे अर्जुनविषादयोगो
नाम प्रथमोऽध्यायः || ||श्री|| ||श्रीकृष्णार्पणमस्तु|| ||श्री|| ||श्रीगुरुभ्यो नमः
संजयः ॐ स्वं संजय उवाच || तं तथा कृपयाविष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणं || विषीदंतमिदं वाक्य
मुवाच मधुसूदनः ||१|| श्रीभगवानुवाच || कुतस्त्वा कश्मलमिदं विषमे समुपस्थि
तं || अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यमकीर्तिकरमर्जुन ||२|| क्लैब्यं मा स्म गमः पार्थ नैतत्त्वय्युप रवा
पद्यते || क्षुद्रं हृदयदौर्बल्यं त्यक्त्वोत्तिष्ठ परंतप ||३|| अर्जुन उवाच || कथं भीष्ममहं संख्ये अ
द्रोणं च मधुसूदन || इषुभिः प्रतियोत्स्यामि पूजार्हावरिसूदन ||४|| गुरूनहत्वा हि महा
नुभावान् श्रेयो भोक्तुं भैक्ष्यमपीह लोके हत्वार्थकामांस्तु गुरूनिहैव भुंजीय भोगान् रु द
धिरप्रदिग्धान् ||५|| न चैतद्विद्मः कतरन्नो गरीयो यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयुः || यान्
एव हत्वा न जिजीविषामस्तेऽवस्थिताः प्रमुखे धार्तराष्ट्राः ||६|| कार्पण्यदोषोपहत

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

लवानुस्वरुनंदिकघंसलास्वसिन स्यामभालवा॥४थाय अथो तेन वरघंतिलोतो
वस्तवैतस्सः॥कुलस्य कर्तं रोवंमितङ्गोदेवपातकं॥४७॥कघंन ज्ञेयमस्मातिः॥वा
॥७॥ वाउस्मान्निवर्त्तितुं कुलस्य कर्तं रोषं ववरणाङ्गि र्जनार्दन॥४८॥कुलसये प्रणशंति कु
नाः लधर्माः स्वनातनाः॥धर्मे नष्टे कुलं कृत्स्नमधर्मोभिभवत्युत॥४०॥अधर्माभिभवात्कृष्ण
प्रदुष्यंति कुलस्त्रियः॥स्त्रीषु दुष्टासु वार्ष्णेय जायते वर्णसंकरः॥४८॥संकरो नरकायै
व कुलघ्नानां कुलस्य च॥पतंति पितरो ह्येषां लुप्तपिंडोदकक्रियाः॥४७॥दोषैरेतैः कु
लघ्नानां वर्णसंकरकारकैः॥उत्साद्यंते जातिधर्माः कुलधर्माश्च शाश्वताः॥४४॥उ
त्संनकुलधर्माणां मनुष्याणां जनार्दन॥नरके नियतं वासो भवतीत्यनुशुश्रुम॥४४॥
अहो बत महत्पापं कर्तुं व्यवसिता वयं॥यद्राज्यसुखलोभेन हंतुं स्वजनमुद्यताः॥
यदि मामप्रतीकारमशस्त्रं शस्त्रपाणयः॥धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे क्षेमतरं भवे
त्॥४४॥सं॰ उवाच॥एवमुक्त्वार्जुनः संख्ये रथोपस्थ उपाविशत्॥विसृज्य सशरं ॥७॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

श्रीगणाधिपतये नमः। श्रीगुरुभ्यो नमः। हरिः ॐ॥ धृतराष्ट्र उवाच॥ ॥ ॥
॥ग॥ धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः। मामकाः पाण्डवाश्चैव किमकुर्वत संज
तनवकी य॥१॥ संजय उवाच॥ दृष्ट्वा तु पाण्डवानीकं व्यूढं दुर्योधनस्तदा। आचार्यमु
ताम्रऊ पसंगम्य राजा वचनमब्रवीत्॥२॥ पश्यैतां पाण्डुपुत्राणामाचार्य महतीं च
नविणाउ मूं। व्यूढां द्रुपदपुत्रेण तव शिष्येण धीमता॥३॥ अत्र शूरा महेष्वासा भीमा
योग॥ र्जुनसमा युधि। युयुधानो विराटश्च द्रुपदश्च महारथः॥४॥ धृष्टकेतुश्चेकि
तानः काशिराजश्च वीर्यवान्। पुरुजित्कुन्तिभोजश्च शैब्यश्च नरपुंगवः॥५॥
युधामन्युश्च विक्रान्त उत्तमौजाश्च वीर्यवान्। सौभद्रो द्रौपदेयाश्च सर्व एव महार
थाः॥६॥ अस्माकं तु विशिष्टा ये तान्निबोध द्विजोत्तम। नायका मम सैन्यस्य संज्ञार्थं स्या
तान्ब्रवीमि ते॥७॥ भवान्भीष्मश्च कर्णश्च कृपश्च समितिंजयः। अश्वत्थामा विक ॥ग॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF
CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ारिवस्रो म३त्तिस्तथैवच॥९॥अतो न बन्ध वःसुनाम३र्थताकृ मीविताः॥नानारास्व
वन्दनागाः सर्वेष्ठ अविरानराः॥११॥अवर्धितं तरस्माकं बलं तीव्रात्तिनस्तितं
वर्धितं ति३ सेतषां बलं तीव्रात्तिनसितं॥१०॥मयनेभवस्सर्वेभयघातान्भ
वस्थिताः॥तीव्रमेवात्तिनसंतृत्तवंतः सर्वपवह्नि॥११॥तस्य संक्रन यनुर्षकृ
वधुः पिता मदः॥सिंदनाकं विनयौद्धेरां सं३भौवतापवानु॥१२॥ततः रां स्वा
स्वतेऽरिवपगावानकणोम स्ताः॥स्वदंस्वैवात्मन्दनीत स्वराबद्धमलोतवतु॥ स्व
ततः स्वैतेर्दयैयुक्ते मदत्तिस्थां३ नेस्थितौ॥मानवःपां३वस्वैवह्निर्वौरां सौ पव३
भतुः॥१४॥पांवकन्नांदपीकेरो३व३त्तं मतं कयः॥वौद्धं३भौमदारांसं त्ती
मकमविको३नः॥१५॥अतंतविकयं नाकाकं तीव्रतोयलीक्षिनः॥नकलःस्वद
३वस्वसुवोवमनिगुणकौ॥१६॥कारणस्वपनमेव्वास्सः कीसं३ीवमदानघः
॥मकमृतोविनाहस्वस्यात्मकिस्वावनाक्षितः॥१७॥हवको३ौव३यास्वस्वर्वराः
वघिवीवते॥सौन३स्वमदावाङःरां स्वा३भः वघकवपकृ॥१८॥स्वभोवोगा

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

र्तराष्ट्राणां हृदयानि व्यदारयत्। नभश्च पृथिवीं चैव तुमुलो व्यनुनादयन्॥१९॥
अथ व्यवस्थितान्दृष्ट्वा धार्तराष्ट्रान्कपिध्वजः। प्रवृत्ते शस्त्रसंपाते धनुरुद्यम्य
॥१७॥ पांडवः॥२०॥ हृषीकेशं तदा वाक्यमिदमाह महीपते॥ अर्जुन उवाच॥ सेनयोरुभ
योर्मध्ये रथं स्थापय मेऽच्युत॥२१॥ यावदेतान्निरीक्षेऽहं योद्धुकामानवस्थितान्।
कैर्मया सह योद्धव्यमस्मिन्रणसमुद्यमे॥२२॥ योत्स्यमानानवेक्षेऽहं य एतेऽत्र स
मागताः। धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धेर्युद्धे प्रियचिकीर्षवः॥२३॥ संजय उवाच॥ एवमुक्तो
हृषीकेशो गुडाकेशेन भारत। सेनयोरुभयोर्मध्ये स्थापयित्वा रथोत्तमं॥२४॥
भीष्मद्रोणप्रमुखतः सर्वेषां च महीक्षितां। उवाच पार्थ पश्यैतान्समवेतान्कुरूनि
ति॥२५॥ तत्रापश्यत्स्थितान्पार्थः पितॄनथ पितामहान्। आचार्यान्मातुलान्भ्रातॄ
न्पुत्रान्पौत्रान्सखींस्तथा॥२६॥ श्वशुरान्सुहृदश्चैव सेनयोरुभयोरपि। तान्समी ॥१७॥
क्ष्य स कौंतेयः सर्वान्बंधूनवस्थितान्॥२७॥ कृपया परयाविष्टो विषीदन्निदमब्रवीत्॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

अर्जुन उवाच॥ दृष्ट्वेमं स्वजनं कृष्ण युयुत्सुं समुपस्थितं॥१८॥ सीदंति मम गात्राणि मुखं
च परिशुष्यति॥ वेपथुश्च शरीरे मे रोमहर्षश्च जायते॥१९॥ गांडीवं स्रंसते हस्तात्त्वक्
चैव परिदह्यते॥ न च शक्नोम्यवस्थातुं भ्रमतीव च मे मनः॥ निमित्तानि च पश्यामि विप
रीतानि केशव॥ न च श्रेयोनुपश्यामि हत्वा स्वजनमाहवे॥२०॥ न कांक्षे विजयं कृष्ण
न च राज्यं सुखानि च॥ किं नो राज्येन गोविंद किं भोगैर्जीवितेन वा॥२१॥ येषामर्थे कांक्षि
तं नो राज्यं भोगाः सुखानि च॥ त इमेवस्थिता युद्धे प्राणांस्त्यक्त्वा धनानि च॥२२॥ आ
चार्याः पितरः पुत्रास्तथैव च पितामहाः॥ मातुलाः श्वशुराः पौत्राः स्यालाः संबंधि
नस्तथा॥२४॥ एतान्न हंतुमिच्छामि घ्नतोपि मधुसूदन॥ अपि त्रैलोक्यराज्यस्य हेतोः
किं नु महीकृते॥२५॥ निहत्य धार्तराष्ट्रान्नः का प्रीतिः स्याज्जनार्दन॥ पापमे
वाश्रयेदस्मान्हत्वैतानाततायिनः॥२६॥ तस्मान्नार्हा वयं हंतुं धार्तराष्ट्रान्स्वबां

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

१० भास्मात्। किम् स्खलयति। न किं स्खलयति। यवलपरे यवला वा॥
लपरे हकारे मस्य यवला वा स्युः। किय् ह्यः। किं ह्यः। किंव् ह्वलय
किं ह्वलयति। किंल् ह्लादयति। किं ह्लादयति। नपरे नः। नपरे हकारे सस
मस्य नो वा। किन् ह्नुते। किं ह्नुते। ङ्णोः कुक्टुक् शरि। ङकारस्य णकारस्य
चाग्रेमौ तौ। ट्कितौ यस्योक्तौ तस्य क्रमादाद्यन्तावव
यवौ स्तः। [illegible] सन्‌तः। षट्‌सन्‌तः। डः सि धुट्। वा स्तः॥
। ह्रस्वात्। [illegible] [illegible] नश्च [illegible]

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तथ तस्य सस्य भवा स्यात्। सं स्वः॥ स न स्त्रः। रानकः। सा तथ स्यन
स्य ह्रो पदेन का स्यात्। सस्कं त्रः। स [illegible] ह्राभ्यः। सस्कं त्रः। स त्रः त्रः।
स्त्रौ। अथ का अवरोभरो विति न तत्र ये। तु पाताः। सिद्धन्तं ऋत्वं वलो
पानां विकल्पनां तद्। मन्त्रा। २ मौकस्वाः देवि च मति त्वां। कस्य तथ तो चो
२ मृत ३ त व तत्र तस्मात् तत्र स्या वो नित्यां च महस्यात्। त्र तत्
प तत्का। स्वगत्सीराः। सत्र कृतः। सभः तृ ह। स भो तु स्यात् हे त।
मलानुनासिकं पूर्वस्य तु वा। अलत्रयकत्तो तोः पूर्वस्यानुनासिको
वा स्यात्। अनुनासिकात्तरोतु स्वारः। अनुनासिकं विधाय तोः

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

स्य

११ पूर्वस्मात्तस्मान्नोत्तु स्वानाम मः स्यात्। खरवसानयोर्विसर्जनीयः। खरि
अवसाने च पदान्तस्य रेफस्य विसर्गः स्यात्। संपुंकानां सो वक्तव्यः। सं
स्कर्ता। सं स्कर्ता। पुमः खय्यम्परे। अम्परे खयि पुमो रुः स्यात्। पुं
स्कोकिलः। पुंस्कोकिलः। नश्छव्यप्रशान्। अम्परे छवि नान्तस्य पदस्य
रुः स्यात्। विसर्जनीयस्य सः। खरि। चक्रिंस्त्रायस्व। चक्रिंस्त्रायस्व। अ
प्रशान् किं। प्रशान्तनोति। पदस्य किं। हन्ति। नॄन्पे। नॄन् इत्यस्य रुर्वा
स्यात् पवर्गे। कुप्वोः ≍क≍पौ च। कवर्गे पवर्गे च परे विसर्गस्य क्रमात् ≍क≍पौ स्तः चाद्वि
सर्गः। नॄँ≍पाहि। नॄँः पाहि। नॄंः पाहि। नॄन्पाहि। सोऽपदादौ। विसर्गस्य सः स्या

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

उपराधोः कृषोः। पयस्पारं। पयस्कल्पं। उरस्कां। यशःस्काम्यति। अनव्यय
स्येति वाच्यं। प्रातःकल्पं। काम्ये नेत्येतद्वाच्यं। नेह। गीःकाम्यति। इणः
षः। इणः परस्य विसर्गस्य षः पूर्वविषये। सर्पिष्कं। सर्पिष्कल्पं। सर्पिष्का
म्यति। कस्कादिषु च। इणः उत्तरस्य विसर्गस्य षः स्यात् अन्यत्र तु सः। क
स्कः। कौतस्कुतः। सर्पिष्कुण्डिका। धनुष्कपालमित्यादि। आकृतिगणोयं।
तस्य परमाम्रेडितं। द्विरुक्तस्य परमाम्रेडितं स्यात्। कानाम्रेडिते। कान्नकारस्य
रुः स्यात् आम्रेडिते परे। कांस्कान्। कांस्कान्। छे च। ह्रस्वस्य छे परे तुक्। कस्मात्॥
भक्ता। आङ्माङोश्च। आङो माङश्च छे परे तुक्। आच्छादयति। माच्छिदत्। दीर्घात्।

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

र्भवति कर्मजा॥१२॥चातुर्वर्ण्यं मयासृष्टं गुणकर्मविभागशः।तस्य कर्तारमपि मां विद्ध्य-
कर्त्तारमव्ययं॥१३॥न मां कर्माणि लिंपंति न मे कर्मफले स्पृहा।इति मां योभिजानाति कर्म-
भिर्न स बध्यते॥१४॥एवं ज्ञात्वा कृतं कर्म पूर्वैरपि मुमुक्षुभिः।कुरु कर्मैव तस्मात्त्वं पूर्वैः पूर्वतरं
कृतं॥१५॥किं कर्म किमकर्मेति कवयोप्यत्र मोहिताः।तत्ते कर्म प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वा मो-
क्ष्यसेशुभात्॥१६॥कर्मणो ह्यपि बोद्धव्यं बोद्धव्यं च विकर्मणः।अकर्मणश्च बोद्धव्यं ग-
हना कर्मणो गतिः॥१७॥कर्मण्यकर्म यः पश्येदकर्मणि च कर्म यः।स बुद्धिमान्मनुष्येषु
स युक्तः कृत्स्नकर्मकृत्॥१८॥यस्य सर्वे समारंभाः कामसंकल्पवर्जिताः।ज्ञानाग्निद-
ग्धकर्माणं तमाहुः पंडितं बुधाः॥१९॥त्यक्त्वा कर्मफलासंगं नित्यतृप्तो निराश्रयः।कर्म-
ण्यभिप्रवृत्तोपि नैव किंचित्करोति सः॥२०॥निराशीर्यतचित्तात्मा त्यक्तसर्वपरिग्रहः।शा-
रीरं केवलं कर्म कुर्वन्नाप्नोति किल्बिषं॥२१॥यदृच्छालाभसंतुष्टो द्वंद्वातीतो विमत्सरः।समः
सिद्धावसिद्धौ च कृत्वापि न निबध्यते॥२२॥गतसंगस्य मुक्तस्य ज्ञानावस्थितचेतसः।य-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ज्ञानयो

॥४॥

ते योगं प्रोक्तवानहमव्ययं विवस्वान्मनवे प्राह मनुरिक्ष्वाकवेऽब्रवीत् ॥१॥ एवं परंपरा
प्राप्तमिमं राजर्षयो विदुः। स कालेनेह महता योगो नष्टः परंतप ॥२॥ स एवायं
मया तेऽद्य योगः प्रोक्तः पुरातनः। भक्तोऽसि मे सखा चेति रहस्यं ह्येतदुत्तमं ॥३॥ अर्जुन उ
वाच ॥ अपरं भवतो जन्म परं जन्म विवस्वतः। कथमेतद्विजानीयां त्वमादौ प्रोक्तवानिति ॥४॥
श्रीभगवानुवाच ॥ बहूनि मे व्यतीतानि जन्मानि तव चार्जुन। तान्यहं वेद सर्वाणि न त्वं वे
त्थ परंतप ॥५॥ अजोऽपि सन्नव्ययात्मा भूतानामीश्वरोऽपि सन्। प्रकृतिं स्वामधिष्ठाय संभवाम्या
त्ममायया ॥६॥ यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत। अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं
सृजाम्यहं ॥७॥ परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृतां। धर्मसंस्थापनार्थाय संभवा
मि युगे युगे ॥८॥ जन्म कर्म च मे दिव्यमेवं यो वेत्ति तत्त्वतः। त्यक्त्वा देहं पुनर्जन्म नैति मामे
ति सोऽर्जुन ॥९॥ वीतरागभयक्रोधा मन्मया मामुपाश्रिताः। बहवो ज्ञानतपसा पूता मद्भा
वमागताः ॥१०॥ ये यथा मां प्रपद्यंते तांस्तथैव भजाम्यहं। मम वर्त्मानुवर्तंते मनुष्याः पा
र्थ सर्वशः ॥११॥ कांक्षंतः कर्मणां सिद्धिं यजंत इह देवताः। क्षिप्रं हि मानुषे लोके सिद्धि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ज्ञायाचरतः कर्म समग्रं प्रविलीयते॥२३॥ ब्रह्मार्पणं ब्रह्म हविर्ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतं
ब्रह्मैव तेन गंतव्यं ब्रह्म कर्मसमाधिना॥२४॥ दैवमेवापरे यज्ञं योगिनः पर्युपासते। ब्र
॥८०॥ ह्माग्नावपरे यज्ञं यज्ञेनैवोपजुह्वति॥२५॥ श्रोत्रादीनींद्रियाण्यन्ये संयमाग्निषु
जुह्वति। शब्दादीन्विषयानन्य इंद्रियाग्निषु जुह्वति॥२६॥ सर्वाणींद्रियकर्माणि प्राणकर्मा
णि चापरे। आत्मसंयमयोगाग्नौ जुह्वति ज्ञानदीपिते॥२७॥ द्रव्ययज्ञास्तपोयज्ञा योगयज्ञा य
स्तथापरे। स्वाध्यायज्ञानयज्ञाश्च यतयः संशितव्रताः॥२८॥ अपाने जुह्वति प्राणं प्राणे
पानं तथापरे। प्राणापानगती रुद्ध्वा प्राणायामपरायणाः॥२९॥ अपरे नियताहाराः
प्राणान्प्राणेषु जुह्वति। सर्वेप्येते यज्ञविदो यज्ञक्षपितकल्मषाः॥३०॥ यज्ञशिष्टामृत
भुजो यांति ब्रह्म सनातनं। नायं लोकोस्त्ययज्ञस्य कुतोन्यः कुरुसत्तम॥३१॥ एवं बहु
विधा यज्ञा वितता ब्रह्मणो मुखे। कर्मजान्विद्धि तान्सर्वानेवं ज्ञात्वा विमोक्ष्यसे॥३२॥ ॥८०॥
श्रेयान्द्रव्यमयाद्यज्ञाज्ज्ञानयज्ञः परंतप। सर्वं कर्माखिलं पार्थ ज्ञाने परिसमाप्यते॥३३॥
तद्विद्धि प्रणिपातेन परिप्रश्नेन सेवया। उपदेक्ष्यंति ते ज्ञानं ज्ञानिनस्तत्वदर्शिनः॥३४॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

यज्ज्ञात्वा न पुनर्मोहमेवं यास्यसि पांडव। येन भूतान्यशेषेण द्रक्ष्यस्यात्मन्यथो मयि॥३५॥
अपि चेदसि पापेभ्यः सर्वेभ्यः पापकृत्तमः। सर्वं ज्ञानप्लवेनैव वृजिनं संतरिष्यसि॥३६॥ यथै-
धांसि समिद्धोऽग्निर्भस्मसात्कुरुतेऽर्जुन। ज्ञानाग्निः सर्वकर्माणि भस्मसात्कुरुते तथा॥३७॥
न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते। तत्स्वयं योगसंसिद्धः कालेनात्मनि विंदति॥३८॥
श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेंद्रियः। ज्ञानं लब्ध्वा परां शांतिमचिरेणाधिगच्छति॥३९॥
अज्ञश्चाश्रद्दधानश्च संशयात्मा विनश्यति। नायं लोकोऽस्ति न परो न सुखं संशयात्म-
नः॥४०॥ योगसंन्यस्तकर्माणं ज्ञानसंछिन्नसंशयं। आत्मवंतं न कर्माणि निबध्नंति ध-
नंजय॥४१॥ तस्मादज्ञानसंभूतं हृत्स्थं ज्ञानासिनात्मनः। छित्त्वैनं संशयं योगमातिष्ठो-
त्तिष्ठ भारत॥४२॥ आतिष्ठोत्तिष्ठ भारतेति।७०४॥ ॥ॐ तत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनि-
षत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे ज्ञानयोगो नाम चतुर्थोऽध्यायः॥ ॥४॥
श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥श्री॥ ॥श्रीगुरुभ्यो नमः॥ ॥अर्जुन उवाच॥ सं-
न्यासं कर्मणां कृष्ण पुनर्योगं च शंससि। यच्छ्रेय एतयोरेकं तन्मे ब्रूहि सुनिश्चितं॥१॥ श्री-
भगवानुवाच। संन्यासः कर्मयोगश्च निःश्रेयसकरावुभौ। तयोस्तु कर्मसंन्यासात्क

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

संन्या संयोगो विशिष्यते ॥२॥ ज्ञेयः स नित्यसंन्यासी यो न द्वेष्टि न कांक्षति। निर्द्वन्द्वो हि महाबाहो सयोग
सुखं बंधात्प्रमुच्यते ॥३॥ सांख्ययोगौ पृथग्बालाः प्रवदंति न पंडिताः। एकमप्यास्थितः स
म्यगुभयोर्विंदते फलं ॥४॥ यत्सांख्यैः प्राप्यते स्थानं तद्योगैरपि गम्यते। एकं सांख्यं च यो
गं च यः पश्यति स पश्यति ॥५॥ संन्यासस्तु महाबाहो दुःखमाप्तुमयोगतः। योगयुक्तो मु
निर्ब्रह्म न चिरेणाधिगच्छति ॥६॥ योगयुक्तो विशुद्धात्मा विजितात्मा जितेंद्रियः। सर्वभूता
त्मभूतात्मा कुर्वन्नपि न लिप्यते ॥७॥ नैव किंचित्करोमीति युक्तो मन्येत तत्ववित्। पश्यंशृण्वं
न्स्पृशंजिघ्रन्नश्नन्गच्छन्स्वपन्श्वसन् ॥८॥ प्रलपन्विसृजन्गृह्णन्नुन्मिषन्निमिषन्नपि।
इंद्रियाणींद्रियार्थेषु वर्तंत इति धारयन् ॥९॥ ब्रह्मण्याधाय कर्माणि संगं त्यक्त्वा करोति
यः। लिप्यते न स पापेन पद्मपत्रमिवांभसा ॥१०॥ कायेन मनसा बुद्ध्या केवलैरिंद्रियैरपि।
पे योगिनः कर्म कुर्वंति संगं त्यक्त्वात्मशुद्धये ॥११॥ युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा शांतिमाप्नोति ॥८८॥
नैष्ठिकीं। अयुक्तः कामकारेण फले सक्तो निबध्यते ॥१२॥ सर्वकर्माणि मनसा संन्यस्या
स्ते सुखं वशी। नवद्वारे पुरे देही नैव कुर्वन्न कारयन् ॥१३॥ न कर्तृत्वं न कर्माणि लोकस्य

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

सृजति प्रभुः न कर्मफलसंयोगं स्वभावस्तु प्रवर्तते ॥१४॥ युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा शांतिमा
प्नोति नैष्ठिकीं ॥१५॥ नादत्ते कस्यचित्पापं न चैव सुकृतं विभुः । अज्ञानेनावृतं ज्ञानं तेन
मुह्यंति जंतवः ॥१६॥ ज्ञानेन तु तदज्ञानं येषां नाशितमात्मनः । तेषामादित्यवज्ज्ञानं
प्रकाशयति तत्परं ॥१७॥ तद्बुद्धयस्तदात्मानस्तन्निष्ठास्तत्परायणाः । गच्छंत्यपुनरा
वृत्तिं ज्ञाननिर्धूतकल्मषाः ॥१८॥ विद्याविनयसंपन्ने ब्राह्मणे गवि हस्तिनि । शुनि चैव श्व
पाके च पंडिताः समदर्शिनः ॥१९॥ इहैव तैर्जितः सर्गो येषां साम्ये स्थितं मनः । निर्दो नः
षं हि समं ब्रह्म तस्माद्ब्रह्मणि ते स्थिताः ॥१९॥ न प्रहृष्येत्प्रियं प्राप्य नोद्विजेत्प्राप्य
चाप्रियं । स्थिरबुद्धिरसंमूढो ब्रह्मविद्ब्रह्मणि स्थितः ॥२०॥ बाह्यस्पर्शेष्वसक्तात्मा विं
दत्यात्मनि यत्सुखं । स ब्रह्मयोगयुक्तात्मा सुखमक्षयमश्नुते ॥२१॥ ये हि संस्पर्शजा भो
गा दुःखयोनय एव ते । आद्यंतवंतः कौंतेय न तेषु रमते बुधः ॥२२॥ शक्नोतीहैव यः सो ३
ढुं प्राक्शरीरविमोक्षणात् । कामक्रोधोद्भवं वेगं स युक्तः स सुखी नरः ॥२३॥ योंतः
सुखोंतरारामस्तथांतर्ज्योतिरेव यः । स योगी ब्रह्मनिर्वाणं ब्रह्मभूतोधिगच्छति ॥२४॥
लभंते ब्रह्मनिर्वाणमृषयः क्षीणकल्मषाः । छिन्नद्वैधा यतात्मानः सर्वभूतहितेर

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तः। अनात्मनस्तु शत्रुत्वे वर्तेतात्मैव शत्रुवत्॥६॥ जितात्मनः प्रशान्तस्य परमात्मा समाहितः।
शीतोष्णसुखदुःखेषु तथा मानापमानयोः॥७॥ ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा कूटस्थो विजितेन्द्रियः।
युक्त इत्युच्यते योगी समलोष्टाश्मकाञ्चनः॥८॥ सुहृन्मित्रार्युदासीनमध्यस्थद्वेष्यबन्धुषु। सा
धुष्वपि च पापेषु समबुद्धिर्विशिष्यते॥९॥ योगी युञ्जीत सततमात्मानं रहसि स्थितः। एकाकी
यतचित्तात्मा निराशीरपरिग्रहः॥१०॥ शुचौ देशे प्रतिष्ठाप्य स्थिरमासनमात्मनः। नात्यु
च्छ्रितं नातिनीचं चैलाजिनकुशोत्तरम्॥११॥ तत्रैकाग्रं मनः कृत्वा यतचित्तेन्द्रियक्रियः। रीतिं
निर्वाति॥ उपविश्यासने युञ्ज्याद्योगमात्मविशुद्धये॥१२॥ समं कायशिरोग्रीवं धारयन्नचल
म् स्थिरः। संप्रेक्ष्य नासिकाग्रं स्वं दिशश्चानवलोकयन्॥१३॥ प्रशान्तात्मा विगतभीर्ब्रह्मचारि
व्रते स्थितः। मनः संयम्य मच्चित्तो युक्त आसीत मत्परः॥१४॥ युञ्जन्नेवं सदात्मानं योगी नियत
मानसः। शान्तिं निर्वाणपरमां मत्संस्थामधिगच्छति॥१५॥ नात्यश्नतस्तु योगोऽस्ति न चैकान्त २॥
मनश्नतः। न चातिस्वप्नशीलस्य जाग्रतो नैव चार्जुन॥१६॥ युक्ताहारविहारस्य युक्तचेष्टस्य क
र्मसु। युक्तस्वप्नावबोधस्य योगो भवति दुःखहा॥१७॥ यदा विनियतं चित्तमात्मन्येवावतिष्ठ

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ताः ॥२४॥ कामक्रोधवियुक्तानां य[illegible]ते[त]सां । अभितो ब्रह्मनिर्वाणं वर्तते विदितात्मनां ॥२५॥
स्पर्शान्कृत्वा बहिर्बाह्यांश्चक्षुश्चैवान्तरे भ्रुवोः । प्राणापानौ समौ कृत्वा नासाभ्यंतरचारिणौ ॥२६॥
॥१२७॥ यतेंद्रियमनोबुद्धिर्मुनिर्मोक्षपरायणः । विगतेच्छाभयक्रोधो यः सदा मुक्त एव सः ॥२७॥ भोक्ता-
रं यज्ञतपसां सर्वलोकमहेश्वरं । सुहृदं सर्वभूतानां ज्ञात्वा मां शांतिमृच्छति ॥२८॥ ज्ञात्वा मां शां-
तिमृच्छतीति ॥ ॥ इति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्री-
कृ[illegible]र्जुनसंवादे संन्यासयोगो नाम पंचमोऽध्यायः ॥५॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥
अत्मास योग श्रीभगवानुवाच ॥ अनाश्रितः कर्मफलं कार्यं कर्म करोति यः । स
संन्यासी च योगी च न निरग्निर्न चाक्रियः ॥१॥ यं संन्यासमिति प्राहुर्योगं तं विद्धि पां-
डव । न ह्यसंन्यस्तसंकल्पो योगी भवति कश्चन ॥२॥ आरुरुक्षोर्मुनेर्योगं कर्म कारणमुच्य-
ते । योगारूढस्य तस्यैव शमः कारणमुच्यते ॥३॥ यदा हि नेंद्रियार्थेषु न कर्मस्वनुषज्जते ।
सर्वसंकल्पसंन्यासी योगारूढस्तदोच्यते ॥४॥ उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत् ॥ ॥१२७॥
आत्मैव ह्यात्मनो बंधुरात्मैव रिपुरात्मनः ॥५॥ बंधुरात्मात्मनस्तस्य येनात्मैवात्मना जि-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ते॥ निःस्पृहः सर्वकामेभ्यो युक्त इत्युच्यते तदा॥१८॥ यथा दीपो निवातस्थो नेंगते सोप
॥१४॥ मा स्मृता। योगिनो यतचित्तस्य युंजतो योगमात्मनः॥१९॥ यत्रोपरमते चित्तं निरुद्धं
योगसेवया। यत्र चैवात्मनात्मानं पश्यन्नात्मनि तुष्यति॥२०॥ सुखमात्यंतिकं यत्तद्बु
द्धिग्राह्यमतीन्द्रियं। वेत्ति यत्र न चैवायं स्थितश्चलति तत्वतः॥२१॥ यं लब्ध्वा चापरं ला
य भं मन्यते नाधिकं ततः। यस्मिंस्थितो न दुःखेन गुरुणापि विचाल्यते॥२२॥ तं विद्याद्दुःखसं
योगवियोगं योगसंज्ञितं। स निश्चयेन योक्तव्यो योगो निर्विण्णचेतसा॥२३॥ संकल्प
सर्वनि प्रभवान्कामांस्त्यक्त्वा सर्वानशेषतः। मनसैवेंद्रियग्रामं विनियम्य समंततः॥२४॥ श
नैः शनैरुपरमेद्बुद्ध्या धृतिगृहीतया। आत्मसंस्थं मनः कृत्वा न किंचिदपि चिंतये
त्॥२५॥ यतो यतो निश्चलति मनश्चंचलमस्थिरं। ततस्ततो नियम्यैतदात्म
न्येव वशं नयेत्॥२६॥ प्रशांतमनसं ह्येनं योगिनं सुखमुत्तमं। उपैति शांतरजसं ॥१४॥
ब्रह्मभूतमकल्मषं॥२७॥ युंजन्नेवं सदात्मानं योगी विगतकल्मषः। सुखेन ब्रह्मसंस्पर्श
मत्यंतं सुखमश्नुते॥२८॥ सर्वभूतस्थमात्मानं सर्वभूतानि चात्मनि। ईक्षते योगयु

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

क्तात्मा सर्वत्र समदर्शनः ॥२९॥ यो मां पश्यति सर्वत्र सर्वं च मयि पश्यति । तस्याहं न प्रणश्या-
मि स च मे न प्रणश्यति ॥३०॥ सर्वभूतस्थितं यो मां भजत्येकत्वमास्थितः । सर्वथा
वर्तमानोऽपि स योगी मयि वर्तते ॥३१॥ आत्मौपम्येन सर्वत्र समं पश्यति योऽर्जुन ।
सुखं वा यदि वा दुःखं स योगी परमो मतः ॥३२॥ अर्जुन उवाच ॥ योऽयं योगस्त्वया प्रोक्तः
साम्येन मधुसूदन । एतस्याहं न पश्यामि चञ्चलत्वात्स्थितिं स्थिराम् ॥३३॥ चञ्चलं हि मनः
कृष्ण प्रमाथि बलवद्दृढम् । तस्याहं निग्रहं मन्ये वायोरिव सुदुष्करम् ॥३४॥ श्रीभगवानुवा-
च ॥ असंशयं महाबाहो मनो दुर्निग्रहं चलम् । अभ्यासेन तु कौन्तेय वैराग्येण च गृह्य-
ते ॥३५॥ असंयतात्मना योगो दुष्प्राप इति मे मतिः । वश्यात्मना तु यतता शक्योऽवाप्तुमु-
पायतः ॥३६॥ अर्जुन उवाच ॥ अयतिः श्रद्धयोपेतो योगाच्चलितमानसः । अप्राप्य योग-
संसिद्धिं कां गतिं कृष्ण गच्छति ॥३७॥ कच्चिन्नोभयविभ्रष्टश्छिन्नाभ्रमिव नश्यति । अ- ७१
प्रतिष्ठो महाबाहो विमूढो ब्रह्मणः पथि ॥३८॥ एतन्मे संशयं कृष्ण छेत्तुमर्हस्यशेष-
तः । त्वदन्यः संशयस्यास्य छेत्ता न ह्युपपद्यते ॥३९॥ श्रीभगवानुवाच ॥ पार्थ नैवेह ना-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पुत्र विनाशस्तस्य विद्यते । नहि कल्याणकृत्कश्चिद्दुर्गतिं तात गच्छति ॥४०॥ प्राप्य पुण्यक
॥८४॥ तां लोकानुषित्वा शाश्वतीः समाः । शुचीनां श्रीमतां गेहे योगभ्रष्टोऽभिजायते ॥४१॥
अथवा योगिनामेव कुले भवति धीमताम् । एतद्धि दुर्लभतरं लोके जन्म यदीदृशम् ॥४२॥
तत्र तं बुद्धिसंयोगं लभते पौर्वदेहिकम् । यतते च ततो भूयः संसिद्धौ कुरुनन्दन ॥४३॥
पूर्वाभ्यासेन तेनैव ह्रियते ह्यवशोऽपि सः । जिज्ञासुरपि योगस्य शब्दब्रह्मातिवर्त
ते ॥४४॥ प्रयत्नाद्यतमानस्तु योगी संशुद्धकिल्बिषः । अनेकजन्मसंसिद्धस्ततो याति
परां गतिम् ॥४५॥ तपस्विभ्योऽधिको योगी ज्ञानिभ्योऽपि मतोऽधिकः । कर्मिभ्यश्चाधिको यो
गी तस्माद्योगी भवार्जुन ॥४६॥ योगिनामपि सर्वेषां मद्गतेनान्तरात्मना । श्रद्धावान्भज
यो ते यो मां स मे युक्ततमो मतः ॥४७॥ स मे युक्ततमो मत इति ॥ ॥ॐ तत्सदिति श्रीम
द्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे आत्मसंयमयो
गो नाम षष्ठोऽध्यायः ॥ ॥श्री॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥श्रीगुरुभ्यो नमः॥ ॥८४॥
ॐ श्रीभगवानुवाच । मय्यासक्तमनाः पार्थ योगं युञ्जन्मदाश्रयः । असंशयं समग्रं

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ज्ञानसं खविज्ञा नयोग

थं मां यथा ज्ञास्यसि तच्छृणु ॥१॥ ज्ञानं तेऽहं सविज्ञानमिदं वक्ष्याम्यशेषतः। यज्ज्ञात्वा
नेह भूयोऽन्यज्ज्ञातव्यमवशिष्यते ॥२॥ मनुष्याणां सहस्रेषु कश्चिद्यतति सिद्धये।
यततामपि सिद्धानां कश्चिन्मां वेत्ति तत्त्वतः ॥३॥ भूमिरापोऽनलो वायुः खं मनो बुद्धिरेव
च। अहंकार इतीयं मे भिन्ना प्रकृतिरष्टधा ॥४॥ अपरेयमितस्त्वन्यां प्रकृतिं विद्धि मे प
राम्। जीवभूतां महाबाहो ययेदं धार्यते जगत् ॥५॥ एतद्योनीनि भूतानि सर्वाणीत्युप
धारय। अहं कृत्स्नस्य जगतः प्रभवः प्रलयस्तथा ॥६॥ मत्तः परतरं नान्यत्किंचिदस्ति
धनंजय। मयि सर्वमिदं प्रोतं सूत्रे मणिगणा इव ॥७॥ रसोऽहमप्सु कौन्तेय प्रभा
स्मि शशिसूर्ययोः। प्रणवः सर्ववेदेषु शब्दः खे पौरुषं नृषु ॥८॥ पुण्यो गन्धः पृथि
व्यां च तेजश्चास्मि विभावसौ। जीवनं सर्वभूतेषु तपश्चास्मि तपस्विषु ॥९॥ बीजं
मां सर्वभूतानां विद्धि पार्थ सनातनम्। बुद्धिर्बुद्धिमतामस्मि तेजस्तेजस्विना
महम् ॥१०॥ बलं बलवतां चाहं कामरागविवर्जितम्। धर्माविरुद्धो भूतेषु कामोऽस्मि
भरतर्षभ ॥११॥ ये चैव सात्त्विका भावा राजसास्तामसाश्च ये। मत्त एवेति तान्विद्धि

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

परं भावमजानन्तो ममाव्ययमनुत्तमं॥७४॥ नाहं प्रकाशः सर्वस्य योगमायासमावृतः॥
मूढोऽयं नाभिजानाति लोको मामजमव्ययं॥७५॥ वेदाहं समतीतानि वर्तमानानि चा
र्जुन। भविष्याणि च भूतानि मां तु वेद न कश्चन॥७६॥ इच्छाद्वेषसमुत्थेन द्वन्द्वमोहेन भार
त। सर्वभूतानि संमोहं सर्गे यान्ति परंतप॥७७॥ येषां त्वन्तगतं पापं जनानां पुण्यकर्मणां।
ते द्वन्द्वमोहनिर्मुक्ता भजन्ते मां दृढव्रताः॥७८॥ जरामरणमोक्षाय मामाश्रित्य यतन्ति ये।
ते ब्रह्म तद्विदुः कृत्स्नमध्यात्मं कर्म चाखिलं॥७९॥ साधिभूताधिदैवं मां साधियज्ञं च ये
विदुः॥ प्रयाणकालेऽपि च मां ते विदुर्युक्तचेतसः॥८०॥ ते विदुर्युक्तचेतस इति॥ ॥ॐ तत्स
दिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवा
दे ज्ञानविज्ञानयोगो नाम सप्तमोऽध्यायः॥ ॥श्री॥ ॥श्रीकृष्णार्पण
मस्तु॥ ० ॥६॥ ० ॥६॥ ० ॥६॥ ० ॥६॥ ० ॥६॥ ० ॥६॥ ० ६॥
श्रीगुरुभ्यो नमः॥ अर्जुन उवाच॥ किं तद्ब्रह्म किमध्यात्मं किं कर्म पुरुषोत्तम

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

न लक्षं तेषु ते मयि ॥८७॥ तितिक्षुता मयैतत् विनेतिः स्वर्वमिदं कृ न तु मोक्षितं नातिज्ञानातिसमे
तनःश्च न स कार्यं ॥८८॥ देवीखे बालुता मयी न स मायाउन त्वया । मो मे वचे श्वपद्यं ते सायामेतं
॥८भ॥ तेनं तिनो ॥८४॥ नामां हृष्टति नो मुक्ताः श्वपद्यं तेन नामम माः मायया पक्व तज्ज्ञाना स रूप नांत्वां च मा
स्मिताः ॥८भ॥ वतु विंमात्त कं ते मां कृ नाः रूप कृति नो कुना आत्तो मि ज्ञा रूप न घाषि ज्ञानीव तनत
षत्ता ॥८५॥ तेषां ज्ञानी नित्ययुक्त एक कतक्ति विरिष्यते । प्रियो हि ज्ञानिनो त्यर्थ मरं स च मस
प्रियः ॥८६॥ उदाराः सर्व एवेते ज्ञानी त्वात्मैव मे मतं । अस्थितः स हि युक्तात्मा मामेवानुत्त
मां गतिं ॥८७॥ बहूनां जन्मनामंते ज्ञानवान्मां प्रपद्यते । वासुदेवः सर्वमिति स महात्मा
सुदुर्लभः ॥८८॥ कामैस्तैस्तैर्हृतज्ञानाः प्रपद्यंतेन्यदेवताः । तं तं नियममास्थाय प्रकृ
त्या नियतास्वया ॥९०॥ यो यो यां यां तनुं भक्तः श्रद्धयार्चितुमिच्छति । तस्य तस्याचलां श्र
द्धां तामेव विदधाम्यहं ॥९१॥ स तया श्रद्धया युक्तस्तस्याराधनमीहते । लभते च तत
तः कामान्मयैव विहितान्हि तान् ॥९२॥ अंतवत्तु फलं तेषां तद्भवत्यल्पमेधसां । देवांदेव ॥८भ॥
यजो यांति मद्भक्ता यांति मामपि ॥९३॥ अव्यक्तं व्यक्तिमापन्नं मन्यंते मामबुद्धयः ॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

DE KRI,
ation
ter

"

...missioner brought the process to a halt, minister Kageri admitted.
He furth...

MLA Venk...

...guard of honour in Chikmagalur. Studen...

...s Need Upliftment: Sure...

...t of this, people ...e had become ...ies in one or ...schemes of the ...t.

...essary that we all ...h that we do not ...comes in the

have stunned the entire world," he said.

On approval of works and sanction of grants to the district, he said that under the Suvarna Bhoomi scheme, ₹460 lakh was deposited di-

were distributed to 31... families along with gra... ₹47.29 crore. Under th... tal Sanitation Progra... 1.44 lakh toilets were... structed till Decembe... Fifty works under the ...SY were completed.

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri